

**EYLEM PLANLARI VE STRATEJİ
BELGELERİNDE BELEDİYELERİN
SORUMLU VE İLGİLİ OLDUĞU ALANLAR**

Mart 2025

Hukuk İşleri Müdürlüğü
hukuk@tbb.gov.tr

İÇİNDEKİLER

EYLEM PLANLARI VE STRATEJİ BELGELERİNDE BELEDİYELERİN SORUMLU OLDUĞU ALANLAR 2	
Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı (2021-2025).....	3
Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2023-2028)	4
Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı (2023-2025)	6
Yaşlı Hakları Ulusal Eylem Planı (2023-2025)	15
Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planı (2024-2028).....	18
İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi ve Eylem Planı (2024-2030)	18
İklim Değişikliği Azaltım Stratejisi ve Eylem Planı (2024-2030)	23
Erişilebilir Ulaşım Stratejisi ve Eylem Planı (2021-2025)	27
EYLEM PLANLARI VE STRATEJİ BELGELERİNDE BELEDİYELERİN İLGİLİ OLDUĞU ALANLAR	55
Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı (2021-2025).....	56
Kadının Güçlenmesi Eylem Planı (2024-2028).....	78
Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2023-2028)	93
Yaşlı Hakları Ulusal Eylem Planı- (2023-2025)	101
Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi (2023- 2030)	107
Ulusal İstihdam Stratejisi (2025-2028)	128
Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planı (2024-2028).....	135
İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi ve Eylem Planı (2024-2030)	141
İklim Değişikliği Azaltım Stratejisi ve Eylem Planı (2024-2030)	151
Erişilebilir Ulaşım Stratejisi ve Eylem Planı (2021-2025)	160

**EYLEM PLANLARI VE STRATEJİ BELGELERİNDE
BELEDİYELERİN SORUMLU OLDUĞU ALANLAR**

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı (2021-2025)

STRATEJİ 3.1 Şiddetin önlenmesi amacıyla, vakaların risk faktörlerinin önceden tespiti ve vakaya zamanında etkin müdahale edilmesi sağlanacaktır.

Faaliyet 3.1.3	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Yerel yönetimlere bağlı hizmet sunan kadın danışma, dayanışma ve destek merkezi gibi birimlerde tespit edilen şiddet vakalarının ilgili birimlere bildirim ile hızlı ve etkin şekilde yönlendirilmesine yönelik kurumsal kapasite artırılacaktır.	Yerel yönetimlere bağlı kadınlara destek, danışmanlık ve rehberlik hizmeti sunan birimlerce, tespit edilen şiddet vakalarının, ilgili birimlere zamanında bildirilmesi, hızlı ve etkin şekilde yönlendirilmesi amacıyla kurumlar arası iletişim ve erişimin sağlanması için bir koordinasyon mekanizmasının kurulması sağlanacak ve bu konuda kurum personelinin farkındalıkları arttırılacaktır.	Türkiye Belediyeler Birliği Yerel yönetimler	ASHB (KSGM) Adalet B. Çevre ve Şehircilik B. İçişleri B. Sağlık B.	

STRATEJİ 3.2 Sosyal hizmet kuruluşlarında şiddet mağduruna yönelik destek hizmetleri uzmanlaşmış biçimde sunulacaktır.

Faaliyet 3.2.4	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Belediye Kanunu gereğince nüfusu 100 bini geçen tüm belediyelerin konukevi açmasına yönelik teşvik edici çalışmalar yürütülecektir.	5393 Sayılı Belediye Kanununun 14/a maddesinde "Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100 binin üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konukevleri açmak zorundadır. Diğer belediyeler de mali durumları ve hizmet önceliklerini değerlendirerek kadınlar ve çocuklar için konukevleri açabilirler." hükmü yer almıştır. Belediyelerin konukevi açarak hizmet sunma kapasitelerinin geliştirilmesine ilişkin çalışmalar yürütülecektir.	Çevre ve Şehircilik B. İçişleri B. (İller İdaresi G.M.) Yerel yönetimler	ASHB (KSGM) Türkiye Belediyeler Birliği İlgili diğer kurum ve kuruluşlar	2021/2 025

Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2023-2028)

Stratejik Amaç 2.1. Çocuk Hakları ve Çocuk Katılımı

Faaliyetler	Sorumlu Kurum	İlgili Kurum/Kuruluş	Süre
Çocuk Forumları temasına uygun olarak belediye çocuk meclisleri gibi platformlarda faaliyetler düzenlenmesi	MEB GSB Belediyeler	ASHB	Sürekli
Belediyeler bünyesinde yer alan Gençlik Merkezlerinde çocukların da yararlanabilecekleri alanların yaygınlaştırılması	Belediyeler		Sürekli

Stratejik Hedef 2.1.3. Çocuk hakları ve çocuk katılımının toplum tarafından bilinirliğine yönelik farkındalık çalışmalarının yapılması

Faaliyetler	Sorumlu Kurum	İlgili Kurum/Kuruluş	Süre
Çocuk dostu alanlarda, çocuk haklarına yönelik farkındalığı artırıcı temalara yer verilmesi ve bu alanların ulaşılabilir kılınması	Belediyeler	ASHB	2025

2.3. Aile ve Çocuğa Yönelik Koruma ve Destek Hizmetleri

Çocuklara yönelik faaliyet alanlarında, çocukların risklerden korunmalarına yönelik farkındalık artırıcı bilgi içerikli levha ve işaretlemelerin bulundurulması	Belediyeler	ASHB İB MEB ÇŞİDB	Sürekli
Çocukların terkedilmiş binaları kullanmalarını engellemek için gerekli önlemlerin alınması	Belediyeler		Sürekli
Sokak, cadde, kaldırım, yaya yolu ve benzeri ortak kullanım alanlarında çocukların güvenli hareket etmelerini sağlayacak yeterli aydınlatmanın sağlanması	Belediyeler		Sürekli

Stratejik Hedef 2.3.1. Koruyucu ve önleyici hizmetlerin güçlendirilmesi

Çocuğa yönelik hizmet vermek üzere ruhsatlandırılan (oyun evi oyun atölyesi vb.) tesislere yönelik izleme ve denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi	İB ÇŞİDB Belediyeler	ASHB MEB SB	Sürekli
---	-------------------------	-------------	---------

Farklı ilgi ve beceri alanlarını destekleyen çocuk ve genç dostu yapısal mekânların (içerisinde kütüphane, sanatsal faaliyet, ders çalışma, toplantı mekânı gibi bölümleri bulunan, ücretsiz internet, bilgisayar erişimi olan ve zamanı etkin kullanıma uygun tasarımlı) geliştirilmesi	ÇŞİDB Belediyeler	KTB GSB	Sürekli
Çocuklara yönelik faaliyet alanları ve yaşam alanları arasındaki bağlantı yollarında korunaklı bisiklet yollarının yapılması	ÇŞİDB Belediyeler	İB	Sürekli
Çocuklara yönelik faaliyet alanlarının çevresinde (taşıt akış hızını azaltacak zemin malzemeleri, şerit daraltma, asfalt boyama gibi) güvenlik önlemlerinin alınması	Belediyeler	İB ÇŞİDB	Sürekli
Çocuk dostu alanların etkin izlenmesi ve takibi için kamera sistemleri ve güvenlik ekiplerinin artırılması	Belediyeler	İB ÇŞİDB	Sürekli
Çocuklara yönelik faaliyet alanlarında, çocukların risklerden korunmalarına yönelik farkındalık artırıcı bilgi içerikli levha ve işaretlemelerin bulundurulması	Belediyeler	ASHB İB MEB ÇŞİDB	Sürekli
Çocukların terk edilmiş binaları kullanmalarını engellemek için gerekli önlemlerin alınması	Belediyeler	ÇŞİDB İB	Sürekli
Sokak, cadde, kaldırım, yaya yolu ve benzeri ortak kullanım alanlarında çocukların güvenli hareket etmelerini sağlayacak yeterli aydınlatmanın sağlanması	Belediyeler		Sürekli
Stratejik Amaç 2.5. Afet, Kriz ve Acil Durumlardan Etkilenen Çocuklara Yönelik Hizmetler			
Afet, kriz ve acil durumlarda dikkat edilecek hususlara ilişkin çocukların ihtiyaçları ve gelişim düzeyleri dikkate alınarak çocuklara yönelik bilinçlendirme çalışmalarının yürütülmesi	AFAD MEB TRT RTÜK GİB Belediyeler	Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları Uluslararası Kuruluşlar Medya kuruluşları	Sürekli

Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı (2023-2025)

İÇERMECİ ve ERİŞİLEBİLİR TOPLUM

Amaç: Engelli bireylerin yaşamın her alanına dâhil olduğu erişilebilir bir toplum inşa etmek

Eylem Alanı	Faaliyetler	Sorumlu Kurum	İlgili kurum ve kuruluşlar
2.1. Sosyal, kültürel etkinlikler ile turizm ve rekreasyon faaliyetlerine ilişkin bilgi ve hizmet sunumunun erişilebilirliğinin güçlendirilmesi.	<p>2.1.1. Sosyal, kültürel ve rekreasyonel etkinliklerin gerçekleştirildiği mekânların erişilebilirliği ve sunulan hizmetlerin farklı engel gruplarının gereksinimlerine uygun olarak geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi sağlanacaktır.</p> <p>2.1.2. Engelli bireylerin sosyal, kültürel etkinlikler ile turizm ve rekreasyon faaliyetlerine erişimi ve bu kapsamda sunulan hizmetlerin farklı engel gruplarının gereksinimlerine uygun olarak geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi sağlanacaktır.</p> <p>2.1.3. Bilgi ve hizmet sunumuna ilişkin yazılı ve görsel materyal ile yayınların farklı engel grupları için erişilebilir formatlarda ve uygun iletişim biçimlerinde hazırlanması sağlanacaktır.</p>	<p>2.1.1. Kültür ve Turizm B., Gençlik ve Spor B., Milli Eğitim B., Aile ve Sosyal Hizmetler B., Belediyeler</p> <p>2.1.2. Kültür ve Turizm B., Ulaştırma ve Altyapı B., Gençlik ve Spor B., Milli Eğitim B., Aile ve Sosyal Hizmetler B., Belediyeler</p> <p>2.1.3. Kültür ve Turizm B., Ulaştırma ve Altyapı B., Gençlik ve Spor B., Milli Eğitim B., Aile ve Sosyal Hizmetler B., Belediyeler</p>	<p>2.1.1. Türkiye Belediyeler Birliği, Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları</p> <p>2.1.2. Türkiye Belediyeler Birliği, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları</p> <p>2.1.3. Türkiye Belediyeler Birliği, Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları</p>

<p>2.2. Engelli bireylerin sosyal ve kültürel yaşama katılımının güçlendirilmesi.</p>	<p>2.2.1. Sosyal ve kültürel faaliyetlerin farklı engel gruplarının gereksinimlerine uygun şekilde planlanması ve çeşitlendirilmesi sağlanacaktır.</p> <p>2.2.2. Engelli bireylere sosyal ve kültürel etkinliklerde uygulanan indirim ve benzeri avantajların genişletilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.</p> <p>2.2.3. Sosyal ve kültürel etkinliklere katılım konusunda engelli bireylere ve ailelerine yönelik engel gruplarına uygun yönlendirmeler ve destek hizmetlerinin yaygınlaştırılmasına ilişkin çalışmalar yapılacaktır.</p> <p>2.2.4. Engelli bireylerin bireysel kapasitelerini geliştirmelerine yönelik yaratıcı, sanatsal, entelektüel eğitim ve gelişim olanaklarından eşit şekilde yararlanması için gerekli tedbirler alınacaktır.</p> <p>2.2.5. Engelli bireylerin kültürel yaşama katılım hakkı konusunda toplumsal farkındalık çalışmaları yapılacaktır.</p>	<p>2.2.1. Kültür ve Turizm B., Gençlik ve Spor B., Milli Eğitim B., Aile ve Sosyal Hizmetler B., Belediyeler</p> <p>2.2.2. Kültür ve Turizm B., Gençlik ve Spor B., Belediyeler</p> <p>2.2.3. Kültür ve Turizm B., Gençlik ve Spor B., Milli Eğitim B., Aile ve Sosyal Hizmetler B., Belediyeler</p> <p>2.2.4. Kültür ve Turizm B., Gençlik ve Spor B., Milli Eğitim B., Aile ve Sosyal Hizmetler B., Yükseköğretim Kurulu, Belediyeler</p> <p>2.2.5. Kültür ve Turizm B., Aile ve</p>	<p>2.2.1. Türkiye Belediyeler Birliği, Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları</p> <p>2.2.2. Türkiye Belediyeler Birliği, Aile ve Sosyal Hizmetler B., Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları</p> <p>2.2.3. Türkiye Belediyeler Birliği, Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları</p> <p>2.2.4. Türkiye Belediyeler Birliği, Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları</p> <p>2.2.5. Türkiye Belediyeler Birliği, Engellilik Alanında</p>
---	---	--	---

	<p>2.2.6. Engelli bireylerin ailelerinin güçlendirilmesine yönelik sosyal, kültürel faaliyetler çeşitlendirilecektir.</p>	<p>Sosyal Hizmetler B., Milli Eğitim B., Belediyeler</p> <p>2.2.6. Aile ve Sosyal Hizmetler B., Gençlik ve Spor B., Kültür ve Turizm B., Belediyeler</p>	<p>Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları</p> <p>2.2.6. Türkiye Belediyeler Birliği, Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları</p>
<p>2.3. Engelli bireylerin turizm, seyahat, eğlence ve dinlence faaliyetlerine katılımının güçlendirilmesi.</p>	<p>2.3.1. Turizm, seyahat, eğlence ve dinlence faaliyetlerinin farklı engel gruplarının gereksinimlerine uygun şekilde planlanması ve çeşitlendirilmesi sağlanacaktır.</p> <p>2.3.2. Engelli bireylere ve ailelerine turizm, seyahat, eğlence ve dinlence etkinliklerine katılım konusunda engel gruplarına uygun yönlendirme ve destek hizmetleri verilecektir.</p> <p>2.3.3. Turizm ve seyahat olanaklarının engelli bireyler açısından çeşitlendirilmesi konusunda projeler ve iş birliği çalışmaları yürütülecektir.</p> <p>2.3.4. Engelli bireylerin turizm, seyahat, eğlence ve dinlence hakkı konusunda toplumsal farkındalık çalışmaları yapılacaktır.</p>	<p>2.3.1. Kültür ve Turizm B., Ulaştırma ve Altyapı B., Aile ve Sosyal Hizmetler B., Belediyeler</p> <p>2.3.2. Kültür ve Turizm B., Ulaştırma ve Altyapı B., Aile ve Sosyal Hizmetler B., Belediyeler</p> <p>2.3.3. Kültür ve Turizm B., Ulaştırma ve Altyapı B., Belediyeler</p> <p>2.3.4. Kültür ve Turizm B., Ulaştırma ve Altyapı B., Aile ve</p>	<p>2.3.1. Türkiye Belediyeler Birliği, Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları</p> <p>2.3.2. Türkiye Belediyeler Birliği, Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları</p> <p>2.3.3. Türkiye Belediyeler Birliği, Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları</p> <p>2.3.4. Türkiye Belediyeler Birliği, Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları</p>

		Sosyal Hizmetler B., Belediyeler	
2.4. Engelli bireylerin sportif etkinliklere katılımının teşvik edilmesi ve eşit fırsatlarla katılımlarının sağlanmasına yönelik gerekli altyapı ve idari tedbirlerin alınması.	2.4.1. Engelli bireyler sporu konusunda farkındalık çalışmaları yapılacaktır. 2.4.3. Yerel yönetimlerin engelli bireyler sporunu teşvik etmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır. 2.4.6. Spor etkinliklerinin engellilik içermeci bir şekilde planlanması sağlanacak ve iyi uygulama örnekleri yaygınlaştırılacaktır. 2.4.8. Ulusal ve yerel düzeydeki spor organizasyonlarının engelli bireyler için erişilebilir olmasına yönelik farkındalık çalışmaları yapılacaktır. 2.4.12. Sportif faaliyetlerde görev alan tüm personelin hizmet içi eğitimler aracılığıyla engellilik konusunda farkındalıkları artırılarak kapasiteleri güçlendirilecektir.	2.4.1. Gençlik ve Spor B., Milli Eğitim B., Aile ve Sosyal Hizmetler B., Belediyeler 2.4.3. Gençlik ve Spor B., Belediyeler 2.4.6. Gençlik ve Spor B., Milli Eğitim B., Belediyeler 2.4.8. Gençlik ve Spor B., Belediyeler 2.4.12. Gençlik ve Spor B., Milli Eğitim B., Aile ve Sosyal Hizmetler B., Belediyeler	2.4.1. Türkiye Belediyeler Birliği, Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları 2.4.3. Türkiye Belediyeler Birliği, Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları 2.4.6. Türkiye Belediyeler Birliği, Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları 2.4.8. Türkiye Belediyeler Birliği, Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları 2.4.12. Türkiye Belediyeler Birliği, Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları
3.1. Kamu ihalelerinde erişilebilirlik kriterlerine yer verilmesi	3.1.1. Kamu ihaleleriyle ilgili mevzuat taraması yapılacaktır.	3.1.1. Kamu İhale Kurumu, Çevre Şehircilik ve İklim	3.1.1. Türkiye Belediyeler Birliği, Engellilik Alanında

	<p>3.1.2. Mevzuat revizyonuna ilişkin ilgili bakanlıklarla çalışma yapılacaktır.</p> <p>3.1.3. Kamu ihalelerinde erişilebilirliğin temel kriter olarak yer almasıyla ilgili mevzuat düzenlemesi için bilgilendirme yapılacaktır</p>	<p>Değişikliği B., Belediyeler</p> <p>3.1.2. Kamu İhale Kurumu, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği B., Belediyeler</p> <p>3.1.3. Kamu İhale Kurumu, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği B., Belediyeler</p>	<p>Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları</p> <p>3.1.2. Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları</p> <p>3.1.3. Türkiye Belediyeler Birliği, Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları</p>
<p>3.4. Kamu ve özel sektörde yürütülen her türlü mimari ve kentsel hizmet çalışmalarının erişilebilir bir şekilde hayata geçirilmesi için teknik personelin erişilebilirlik konusunda bilgi ve bilinç düzeyinin artırılması.</p>	<p>3.4.2. Erişilebilirlik konusunda teknik bilgi desteği talep eden belediyeler öncelikli olmak üzere tüm büyükşehir belediyelerinin ilgili personeline erişilebilirlik konusunda teknik bilgilerin aktarılacağı eğitimler verilecektir.</p>	<p>3.4.2. Aile ve Sosyal Hizmetler B., Belediyeler</p>	<p>3.4.2. Türkiye Belediyeler Birliği, Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları</p>
<p>4.1. Binaların tasarım ve yapım aşamasında erişilebilirlik kriterlerinin gerçekleştirilmesi.</p>	<p>4.1.1. TOKİ ile iş birliği sağlanarak “uyarlanabilir” konut tasarımı ve yapım aşamalarındaki sorunlar tespit edilerek bu sorunların giderilmesine ilişkin iş birliği çalışmaları yapılacaktır.</p>	<p>4.1.1. TOKİ, Belediyeler, Aile ve Sosyal Hizmetler B.</p>	<p>4.1.1. Türkiye Belediyeler Birliği, Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları</p>

	4.1.2. Belediyelerin imar ve şehircilik birimlerine erişilebilir konut uygulamalarıyla ilgili eğitim ve teknik bilgi desteği yapılacaktır.	4.1.2. TOKİ, Belediyeler , Türkiye Belediyeler Birliği, Aile ve Sosyal Hizmetler B.	4.1.2. Türkiye Belediyeler Birliği, Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları
4.2. Engel durumuna göre konut içi uyarlamaların yapılmasına yönelik model geliştirilmesi.	4.2.1. Sonradan engelli olan veya engelli çocuğu doğan ihtiyaç sahibi ailelerin konutlarında gerekli fiziksel düzenlemelerin yapılmasına yönelik bir belediye ile pilot çalışma yürütülecektir. 4.2.2. Konut içi erişilebilirlik düzenlemelerinin yapılmasına yönelik bir model geliştirilecektir.	4.2.1. Aile ve Sosyal Hizmetler B., Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği B., Belediyeler 4.2.2. Aile ve Sosyal Hizmetler B., Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği B., Belediyeler	4.2.1. Türkiye Belediyeler Birliği, Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları 4.2.2. Türkiye Belediyeler Birliği, Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları
4.3. Uygun maliyetli erişilebilir konut tahsis için model geliştirilmesi.	4.3.1. Konutlarda temel tasarım ilkesi olan “uyarlanabilirlik” sağlanacak ve düşük gelirlilere uygun ödeme koşullarıyla konut sunulmasına yönelik gerçekleştirilen projeler ülke genelinde yaygınlaştırılacaktır.	4.3.1. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği B., TOKİ, Belediyeler , Türkiye Belediyeler Birliği	4.3.1. Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları
5.1. Kamu ve özel ulaşım hizmetlerinin ve sistemlerinin erişilebilirliğinin sağlanmasına yönelik tedbirlerin alınması.	5.1.4. Belediyelerin şehir içi ulaşımında farklı engel grupları için dijital uygulamaları hayata geçirmek üzere mevzuat düzenlemesi yapılmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir.	5.1.4. Aile ve Sosyal Hizmetler B., Ulaştırma ve Altyapı B., Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği B., Belediyeler , Türkiye Belediyeler Birliği	5.1.4. Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları

	5.1.5. Mevcut şehir içi toplu taşıma araçlarının erişilebilirliğinin sağlanması konusunda belediyelere eğitim verilecektir.	5.1.5. Aile ve Sosyal Hizmetler B., Ulaştırma ve Altyapı B., Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği B., Belediyeler , Türkiye Belediyeler Birliği	5.1.5. Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları
6.6. Acil durum çağrı hizmetlerinin erişilebilirliğinin güçlendirilmesi.	6.6.1. Polis İmdat, Jandarma, İtfaiye hatlarının işitme engelli bireyler tarafından kullanımına yönelik görüntülü işaret dili tercüman desteği sağlanacaktır. 6.6.2. Acil durum çağrı hizmetlerinde farklı engel grupları için erişilebilirlik ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik çalışma yapılacaktır.	6.6.1. İçişleri B., Sağlık B., Belediyeler , Türkiye Belediyeler Birliği 6.6.2. İçişleri B., Sağlık B., Belediyeler , Türkiye Belediyeler Birliği	6.6.1. Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları 6.6.2. Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları
SAĞLIK ve İYİLİK HALİ			
Amaç: Engelli bireylerin yaşamları boyunca en üst sağlık ve iyilik haline sahip olabilmelerini sağlamak			
Eylem Alanı	Faaliyetler	Sorumlu Kurum	İlgili kurum ve kuruluşlar
2.2. Sağlık kuruluşlarının (hastaneler, aile hekimlikleri, diş sağlığı merkezleri, ruh sağlığı merkezleri gibi) ve sağlık hizmetlerinin engelli bireylerin fiziksel erişim, uygun araç-gereç,	2.2.4. Engelli bireylere yönelik evde sağlık ve evde bakım uygulamalarının niceliğini, niteliğini ve erişilebilirliğini arttıracak ülke genelinde uygulanabilir sağlık programları oluşturulmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.	2.2.4. Sağlık B., Aile ve Sosyal Hizmetler B., Belediyeler	2.2.4. Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları

donanım, erişilebilir bilgi ve iletişim gibi ihtiyaçlarını karşılayacak hale getirilmesi.			
BAĞIMSIZ YAŞAM			
Amaç: Engelli bireylere bağımsız yaşam için bireysel ve sosyal destekler sunmak			
Eylem Alanı	Faaliyetler	Sorumlu Kurum	İlgili kurum ve kuruluşlar
1.1. Engelli bireyin ihtiyaçlarına yönelik yaşamın tüm süreçlerini kapsayan toplum temelli bütünlük bakım hizmet modelinin geliştirilmesi.	<p>1.1.1. Evde sağlık ve sosyal hizmet komisyonlarının illerde etkin bir şekilde faaliyet göstermesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.</p> <p>1.1.2. Evde sağlık ve sosyal hizmet komisyonlarının ilçelerde kurulmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.</p> <p>1.1.3. Bütünlük bakım hizmet modelinin tüm illeri kapsayacak şekilde ülke geneline yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.</p>	<p>1.1.1. Sağlık B., Belediyeler, Türkiye Belediyeler Birliği</p> <p>1.1.2. Sağlık B., Belediyeler, Türkiye Belediyeler Birliği</p> <p>1.1.3. Sağlık B., Aile ve Sosyal Hizmetler B., Belediyeler, Türkiye Belediyeler Birliği</p>	<p>1.1.1. Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları</p> <p>1.1.2. Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları</p> <p>1.1.3. Sosyal Güvenlik Kurumu, Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları</p>
1.2. Kurum temelli bakımdan bağımsız yaşama geçişi sağlayacak politika ve sosyal süreçlerin düzenlenmesine yönelik çalışmaların yapılması.	<p>1.2.1. Engelli bireylerin ailelerinin yanında bakımını sağlayacak yeni nesil bakım modellerinin yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.</p> <p>1.2.2. Aile yanında bakımın mümkün olmadığı durumlarda bakım hizmetlerinin engelli bireylere sosyal çevrelerinde</p>	<p>1.2.1. Aile ve Sosyal Hizmetler B., Sağlık B., Belediyeler</p> <p>1.2.2. Aile ve Sosyal Hizmetler B., Sağlık B., Belediyeler</p>	<p>1.2.1. Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları</p> <p>1.2.2. Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları</p>

	<p>sunulacak şekilde çeşitlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.</p> <p>1.2.9. Evde bakıma destek hizmetleri çeşitlendirilerek yaygınlaştırılacaktır.</p> <p>1.2.10. Engelli çocuğuna evde bakmak durumunda olan çalışan ebeveynler için evde bakıma destek hizmeti güçlendirilerek yaygınlaştırılacaktır.</p> <p>1.2.11. Ekonomik yoksunluk içerisindeki ailelere evde temizlik, küçük bakım, onarım gibi destek hizmetlerinin sağlanması için belediyelerle iş birliği faaliyetleri yürütülecektir.</p>	<p>1.2.9. Sağlık B., Aile ve Sosyal Hizmetler B., Belediyeler</p> <p>1.2.10. Sağlık B., Aile ve Sosyal Hizmetler B., Belediyeler</p> <p>1.2.11. Aile ve Sosyal Hizmetler B., Belediyeler</p>	<p>1.2.9. Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları</p> <p>1.2.10. Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları</p> <p>1.2.11. Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları</p>
<p>1.7. Engelli bireyler ve ailelerine yönelik bilgilendirme, danışmanlık, rehberlik ve destek hizmetlerinin güçlendirilmesi.</p>	<p>1.7.3. Yerel yönetimlerin kapasitelerini artırmak üzere yerel yönetimlere yönelik eğitim modülü hazırlanacak ve eğitim programları düzenlenecektir.</p>	<p>1.7.3. Aile ve Sosyal Hizmetler B., Belediyeler, Türkiye Belediyeler Birliği</p>	<p>1.7.3. Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları</p>

Yaşlı Hakları Ulusal Eylem Planı (2023-2025)

Amaç: Aktif ve sağlıklı yaşlanma perspektifiyle bağımsız yaşamı desteklemek

Hedef 1 Aktif ve sağlıklı yaşlanma anlayışının geliştirilmesi

Eylem Alanı	Faaliyetler	Sorumlu Kurum ve Kuruluşlar	İlgili Kurum ve Kuruluşlar
3.1. Toplum temelli bakım hizmetlerinin güçlendirilmesi	3.1.1. Uzun süreli bakım hizmetlerinde toplum temelli anlayışın yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.	3.1.1. Aile ve Sosyal Hizmetler B., Sağlık B., Yerel Yönetimler	3.1.1. Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları
	3.1.3. Evde bakım kapsamında bakım veren kişilerin başta palyatif bakım olmak üzere bakım konusunda bilgi ve pratiklerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır	3.1.3. Aile ve Sosyal Hizmetler B., Yerel Yönetimler	3.1.3. Sağlık B., Sivil Toplum Kuruluşları
	3.1.8. Demans ve Alzheimer özelinde ihtisaslaşmış gündüz hizmet merkezlerinin yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir	3.1.8. Aile ve Sosyal Hizmetler B., Yerel Yönetimler	3.1.8. Sağlık B., Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları
	3.1.9. İç ve dış göç hareketleriyle yer değişikliği yapan yaşlı bireyler için gündüz hizmet merkezlerinde uyum programları yürütülmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.	3.1.9. Aile ve Sosyal Hizmetler B., Yerel Yönetimler	3.1.9. İçişleri B., Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği Türkiye Ofisi, Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları
	3.1.10. Yaşlı Destek Programı (YADES) kapsamında belediyelerin yaşlılara yönelik evde bakım, psiko-sosyal destek ve kültürel faaliyet hizmetlerini içeren projeler geliştirme konusunda kapasiteleri artırılabacaktır.	3.1.10. Aile ve Sosyal Hizmetler B., Yerel Yönetimler	3.1.10. Sivil Toplum Kuruluşları

3.7. Yalnız yaşayan yaşlı bireylerin desteklenmesine yönelik tedbirlerin geliştirilmesi	3.7.2. Yalnız yaşadığı tespit edilen yaşlı bireylerin günlük ihtiyaçlarının sağlanmasına yönelik takipleri yapılarak hizmet sunumu gerçekleştirilecektir.	3.7.2. Yerel Yönetimler	
Amaç: Yaşlı bireylerin deneyimleriyle toplumsal hayata diğer herkesle birlikte katılımlarını güçlendirmek			
1.3. Yaşlı bireylere yönelik hayat boyu öğrenme fırsatlarının çeşitlendirilmesi	1.3.1. Halk eğitim merkezlerinde yaşlı bireylere yönelik eğitim içerikleri çeşitlendirilecektir.	1.3.1. Millî Eğitim B., Yerel Yönetimler	1.3.1. Aile ve Sosyal Hizmetler B., Sivil Toplum Kuruluşları
	1.3.2. Bölgesel ihtiyaçlar gözetilerek yaşlı bireylere yönelik hayat boyu öğrenme programları geliştirilecektir.	1.3.2. Millî Eğitim B., Yerel Yönetimler	1.3.2. Aile ve Sosyal Hizmetler B., Sivil Toplum Kuruluşları
	1.3.3. Yaşlı bireylerin dijital okuryazarlıklarını geliştirmeye yönelik eğitim programları düzenlenecektir.	1.3.3. Millî Eğitim B., Aile ve Sosyal Hizmetler B., Yerel Yönetimler	1.3.3. Sivil Toplum Kuruluşları
2.4. Girişimcilik imkânlarının güçlendirilmesi	2.4.1. Yaşlı bireylere yönelik girişimcilik eğitimleri verilecektir.	2.4.1. KOSGEB, Yerel Yönetimler	2.4.1. Çalışma ve Sosyal Güvenlik B., Meslek Kuruluşları, Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları
	2.4.2. Evde üretim yapan yaşlı bireylerin ürettikleri ürünlerin üretimi, pazarlanması ve satışı konularında destek verilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.	2.4.2. Ticaret B., KOSGEB, Yerel Yönetimler	2.4.2. Çalışma ve Sosyal Güvenlik B., Ticaret B., Üniversiteler, Meslek Kuruluşları, Sivil Toplum Kuruluşları
3.1. Sosyal koruma tedbirlerinin geliştirilmesi	3.1.1. Sosyal yardımların yaşlı bireylerin yaşa bağlı olarak ya da güncel gelişmeler doğrultusunda ortaya çıkan ihtiyaçlarına göre çeşitlendirilmesi sağlanacaktır.	3.1.1. Aile ve Sosyal Hizmetler B., İçişleri B.,	3.1.1. Sivil Toplum Kuruluşları

		Yerel Yönetimler	
5.2. Yaşlı bireylerin sportif faaliyetlere katılımı konusunda farkındalık çalışmaları yapılması	5.2.3. Yaşlı bireylerin spor ve fiziksel aktivite yapabileceği parkların sayısı arttırılacaktır.	5.2.3. Yerel Yönetimler	5.2.3. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği B., Sivil Toplum Kuruluşları
Amaç: Aktif ve sağlıklı yaşlanma perspektifiyle bağımsız yaşamı desteklemek			
1.2. Yaşlı hakları konusunda bilgilendirme ve farkındalığın artırılması	1.2.4. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından sunulan hizmetler hakkında yaşlı bireylere yönelik erişilebilir yönlendirme ve danışmanlık sistemi güçlendirilecektir.	1.2.4. İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları, Yerel Yönetimler , Üniversiteler	1.2.4. Sivil Toplum Kuruluşları

Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planı (2024-2028)

AİLELERİN REFAH DÜZEYİNİN YÜKSELTİLMESİ

Stratejik Hedef 4: Aile bireylerinin sosyo-ekonomik hayata katılımlarının artırılması

Faaliyet	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
5.3. 0-72 ay arasında çocuğu olan, çalışmaya başlamak veya daha önce çalıştığı işe geri dönmek isteyen ya da hali hazırda bir işi olan ebeveynleri desteklemeye yönelik kreş/gündüz bakım evi/anaokulu gibi destekler yaygınlaştırılacaktır.	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Belediyeler	Millî Eğitim Bakanlığı Sosyal Güvenlik Kurumu Hazine ve Maliye Bakanlığı	Sürekli

İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi ve Eylem Planı (2024-2030)

Stratejik Hedef 1. Kentlerin ve kentlilerin uyum kapasitelerinin ve dirençliliğinin artırılması

Eylem	Sorumlu Kurum	İlgili kurumlar	Uygulama Dönemi
KNT1 Sel ve taşkın riskli kentsel alanların ve yapıların tespiti, kırılgan grupların ihtiyaçları göz önünde bulundurularak iyileştirilmesi, dönüşümü, tahliye kaçış koridorları oluşturulması, kapalı dere hatlarının açılması, dere yatakları çevresinde koruma zonları oluşturulması	Belediyeler*	ÇŞİDB (İM, KDB, İLBANK), İB (AFAD, İÖİ), TOB (SYGM, DSİ), UAB (KGM), TBB	2024-2030
KNT2 Bina çatılarının ve cephelerin şiddetli hava olaylarına karşı dirençliliğinin artırılması, konuma özgü biçimde yeşil çatı, cephe ve akıllı bina uygulamalarının yaygınlaştırılması	Belediyeler*	ÇŞİDB (MHGM, İM, TOKİ, YPIGM), TBB	2024-2030
KNT3 Kentsel altyapının iyileştirilmesi, kapasitesinin artırılması, drenaj sistemlerinin yeniden yapılandırılması, birleşik kanalizasyon (yağmur suyu, atık su) sistemlerinin ayrıştırılması, akıllı sistemlerin (sensörler vasıtasıyla izleme yapan) kullanılması	Belediyeler*	ÇŞİDB (İLBANK, CBSGM), TOB (DSİ), UAB (KGM), TBB	2024-2030

KNT4 Kent iklimi izleme istasyonları kurulmasının değerlendirilmesi	Belediyeler* (İDSADB)	ÇŞİDB (MGM), Üniversiteler, TBB	2024-2028
Stratejik Hedef 2. İklim değişikliğine uyum kapasitesinin artırılması için mevzuat ve planların revize edilmesi			
Eylem	Sorumlu Kurum	İlgili kurumlar	Uygulama Dönemi
KNT6 İklim değişikliğine uyum kapsamında, yer seçimi, mekânsal planlama, kentsel tasarım, hâkim rüzgâr yönü, pasif havalandırma ve güneşlenme, yapılaşma ve uygulama gibi konuları içeren, iklim verilerini dikkate alan yönlendirici kılavuzlar geliştirilmesi	ÇŞİDB (MPGM, MHGM), Belediyeler*	ÇŞİDB (İDB), Üniversiteler, ASHB (EYHGM), TBB	2023-2028
KNT7 Kentsel alanlar için mekânsal veriler kullanılarak, risk haritaları oluşturulması	Belediyeler*, İB (AFAD)	ÇŞİDB (MGM, CBSGM, ÇEMGM, İDB), TOB (SYGM, DSİ), SB (HSGM) Valilikler, Kaymakamlıklar, Üniversiteler, STK, TBB	2023-2028
KNT8 Yeni yapılacak olan ve revizyon gerektiren her düzeydeki mekansal planların ve plan yapım süreçlerinin, yerel iklim değişikliği eylem planları ve analizleri doğrultusunda gözden geçirilmesi ve revize edilmesi	Belediyeler*, ÇŞİDB (MPGM), KTB (YİGM), İB (İÖİ), HMB (ÖİB)	STB (SBGM), ÇŞİDB (YYGM, İDB), TBB, KA, Üniversiteler	2025-2030

Stratejik Hedef 3. Doğa ile dengeli, iklim dirençli, sürdürülebilir kentleşmenin sağlanması			
Eylem	Sorumlu Kurum	İlgili kurumlar	Uygulama Dönemi
KNT9 Kent dokuları içerisinde erişilebilir ve doğal yüzeyleri yoğun yeni park, koruluk, ağaçlandırma alanı ve bitkilendirilmiş bahçeler ile yeşil (ekolojik) koridorlar oluşturulması; kullanılmayan (kahverengi) bölgelerin/binaların yeşil alanlara veya acil durum sığınma alanlarına/mekanlarına dönüştürülmesi; kentsel yerleşim alanı çeperlerinde ve sanayi bölgeleri ile yerleşimler arasında yeşil koridor oluşturulması	Belediyeler*, İB (AFAD)	ÇŞİDB (İLBANK), TOB (OGM), Valilikler, ASHB (EYHGM), Üniversiteler, TÜBİTAK, TBB	2024-2030
KNT10 Mevcut su yüzeylerinin korunması; kentsel alan ve çeper bölgelerde yağmur hendekleri ve doğal su yüzeyleri oluşturulması; kamusal alanların şiddetli yağışlarda suyu biriktiren ve depolama sistemine aktaran bir tasarıma dönüştürülmesi	Belediyeler*	ÇŞİDB (İLBANK), TOB (SYGM, DSİ), TBB	2024-2030
KNT11 Sürdürülebilir kent içi ulaşım için yaya odaklı bir anlayışla alt merkezler ve yaya bölgeleri oluşturulması, yayalaştırma projeleri yapılması, yapılan yayalaştırma projelerinin de aşırı hava sıcaklığı gibi iklim etkilerine uyumlu olması	Belediyeler*	ÇŞİDB (ÇYGM, YYGM), ASHB (EYHGM), UAB (KGM, HGM), TBB	2024-2030
KNT12 Kent içinde kalmış verimli tarım arazilerinde kentsel tarım uygulamaları yapılması, kent bostanları oluşturulması	Belediyeler*, TOB (TRGM)	TOB (TAGEM, OGM)	2024-2030
Stratejik Hedef 2. Su kaynaklarının korunması, iyileştirilmesi ve verimli kullanılmasının sağlanması			
Eylem	Sorumlu Kurum	İlgili kurumlar	Uygulama Dönemi
SUY9 Yağmur suyu yönetimi için yasal çerçevenin hazırlanması, yağmur suyu altyapısı ve kirlilik kaynaklarına ilişkin envanterin hazırlanması ve güncellenmesi	Belediyeler*, TOB (SYGM)	ÇŞİDB (ÇYGM, KDB, İDB, İLBANK)	2024-2030
SUY10 Belediyelerde su kayıpları oranının ilgili mevzuat ve Değişen İklim Uyum Çerçevesinde Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı hedefleriyle uyumlu şekilde düşürülmesi, kentlerde yağmur suyu hasadı ve gri suyun kullanımı gibi alternatif su	Belediyeler*, TOB (SYGM)	TOB (SUEN), İB (İÖİ), MEB (TEGM), ÇŞİDB (İLBANK), Köylere Hizmet Götürme Birlikleri, TBB	2024-2030

kaynakları kullanımının yaygınlaştırılması, güvenli içme suyu şebekesine erişimin artırılması			
SUY13 Oluşturulacak mevzuat ve Değişen İklim Uyum Çerçevesinde Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı çerçevesinde sanayi işletmelerinde, sanayi bölge ve sitelerinde yerüstü ve yeraltı suyu kullanımlarının izlenmesi ve kayıt altına alınması, sanayi, hizmet, turizm, enerji, madencilik sektörlerinde su kaynaklarının verimli kullanımı ve geri kazanımının sağlanması	TOB (DSİ, SYGM), MAPEG, ÇŞİDB (ÇYGM), OSBÜK, İB (İÖİ), Belediyeler*	STB (SBGM, SGM), ETKB (EVÇED), OSB, TOBB, TÜİK	2024-2030
Stratejik Hedef 1. Ulaşım ve iletişimde kritik altyapıların dirençliliğinin sağlanması			
Eylem	Sorumlu Kurum	İlgili kurumlar	Uygulama Dönemi
ULŞ2 Kentlerdeki taşıt, bisiklet ve yaya yolları ile tüm toplu taşıma (raylı sistem, otobüs, deniz ulaşımı) altyapılarının iklim değişikliği kaynaklı risklere karşı dirençli hale getirilmesi	Belediyeler*, UAB (KGM, TCDD)	UAB (AYGM, HGM), İB (AFAD), ÇŞİDB (MGM, İDB), TOBB, Üniversiteler, TMMOB, TBB	2024-2030
ULŞ4 Kentsel yerleşimlerde yol, kaldırım, meydan ve otoparkların sert zeminlerinde geçirgenliği yüksek kaplama malzemesi kullanımı	Belediyeler*, UAB (KGM)	Üniversiteler, TBB, TMMOB	2024-2030
ULŞ5 Kentsel yerleşimlerde yeşil ve mavi altyapılar ile geçirgen yüzey ve drenaj olanaklarının artırılması, sıcak hava dalgaları etkisinin azaltılması	Belediyeler*	TOB (DSİ), TBB, Üniversiteler, TMMOB	2024-2028
ULŞ6 Toplu taşıma araçları, okul servis taşıtları ve şehirlerarası yolcu taşımacılığında kullanılan otobüs ve minibüslerde iklimlendirme ve havalandırma sistemlerinin bulunması, yüksek ısıyı içeri geçirmeyen tür malzeme ve renk kullanımıyla özel ve kamu toplu taşıma taşıt filolarının yenilenmesi	Belediyeler*	UAB (KGM), Ulaşım Hizmeti Sunan Firmalar, Üniversiteler, TOBB, TMMOB, TSE, STB, TBB	2024-2030

ULŞ7 Karayollarında ve kent içi yollarda yüksek sıcaklık yaşanan yerlerde yüzey ısını düşüren kaplama (serin kaplama / «cooler pavements») malzemesinin değerlendirilmesi, ağaçlandırılmış ve korunaklı taşıt, bisiklet ve yaya yolları yapılması, yangın riskini artıracak peyzaj öğelerinin uygun alternatiflerle değiştirilmesi	UAB (KGM), Belediyeler*	Üniversiteler, TMMOB, TBB	2024-2030
ULŞ8 Hem ülke genelinde hem kentlerde ulaşım modlarının çeşitliliği ve modlar arası bütünleşme olanakları yüksek olan, esnek bir ulaşım altyapısı oluşturulması	UAB (SGB), Belediyeler*	UAB (HGM, AYGM, KGM, TCDD, TKYGM, DGM, TDİ, SHGM, DHMİ), SBB, ETKB, Üniversiteler, TMMOB, TBB	2024-2030
ULŞ9 İklim tehlikelerine yönelik erken uyarı ve ulaşım bilgilendirme sistemlerinin akıllı ve mobil uygulamalar da kapsama dahil edilerek geliştirilmesi	Belediyeler*	ÇŞİDB (İDB), Üniversiteler, TOBB, TMMOB, TBB	2024-2028
ULŞ12 Ulaşım planlarında kaynak olarak kullanılmak üzere sokak ve caddelerde yeşil altyapıların artırılmasına ve geçirgen kaplama malzemesinin kullanımına ilişkin tasarım rehberlerinin oluşturulması, Kentsel Ulaşım Ana Planları, Sürdürülebilir Kentsel Ulaşım Planları (SUMP) ve Bisikletli Ulaşım Ana Planları (BİSUAP) kapsamında iklim değişikliğine uyum stratejilerinin geliştirilmesi	Belediyeler*, TBB, UAB (AYGM, SGB)	ÇŞİDB (EYDB, İDB, MPGM, YYGM, İLBANK), TOB (EYDB), Üniversiteler, TMMOB	2024-2025
Stratejik Hedef 1. İklim değişikliğine uyum konusunun tüm politika ve stratejilere entegre edilmesi			
Eylem	Sorumlu Kurum	İlgili kurumlar	Uygulama Dönemi
YKS4 Yerel İklim Değişikliği Eylem Planı (YİDEP) hazırlanmasına yönelik mevzuat altyapısının oluşturulması ve tüm illerde YİDEP'in hazırlanması	Valilikler, Belediyeler*, ÇŞİDB (İDB)	TBB	2024-2026
<i>*Belediyelerin sorumlu olduğu eylemlerin izlemesi TBB tarafından yapılacaktır.</i>			

İklim Değişikliği Azaltım Stratejisi ve Eylem Planı (2024-2030)

Strateji U-S.2 Ulaştırma Sektöründe Verimliliğin Artırılması

Strateji	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
U-S.1.3 Kentsel raylı sistemlerle demiryolu yolcu taşımacılığının geliştirilmesi	UAB, Belediyeler	TCDD, TCDD Taşımacılık A.Ş., AYGM	2024-2030
U-S.1.6 Kıyı şehirlerinde şehir içi denizyolu yolcu taşımacılığı ve altyapının geliştirilmesi	UAB, Belediyeler	-	2024-2030
U-S.2.1 Kentsel planlamada toplu taşıma odaklı uygulamaların yaygınlaştırılması	Belediyeler	ÇŞİDB, UAB	2024-2030
U-S.2.2 Toplu taşıma kullanımını teşvik edecek ücret toplama/ücretlendirme imkanı tanıyan akıllı kart sistemlerinin yaygınlaştırılması	Belediyeler , UAB	ÇŞİDB, ASHB, PTT, Akıllı Ulaşım Sistemleri (AUS) ilgili kurum ve kuruluşları	2024-2030
U-S.2.3 Toplu taşıma sistemlerinin birbiriyle ve diğer kentsel lastik tekerlekli ulaşım modları ile entegre edilmesi	Belediyeler	ÇŞİDB, UAB, TCDD, TCDD Taşımacılık A.Ş., UDHAM	2024-2030
U-S.2.4 Toplu taşıma durakları etrafında mikromobilite/yürüme seçeneklerinin güçlendirilmesi	Belediyeler	ÇŞİDB, UAB, TCDD, TCDD Taşımacılık A.Ş., UDHAM	2024-2030
U-S.2.5 Özel araç kullanımından lastik tekerlekli toplu taşımaya geçişin artırılması	Belediyeler	ÇŞİDB, UAB	2024-2030
U-S.2.6 Toplu taşıma hizmetlerinin ulaşım talep ve erişebilirlik standartlarına göre planlanması	Belediyeler	UAB, ÇŞİDB, ASHB, Üniversiteler	2024-2030
U-S.2.7 Kentsel ulaşımında güvenli mikromobilite ulaşımın artırılması	UAB, ÇŞİDB, Belediyeler	İLBANK, TÜÇA	2024-2027

U-S.2.8 Lastik tekerlekli paylaşımlı/talep güdümlü taşımacılığın teşvik edilmesi	Belediyeler	UAB, HMB, ÇŞİDB, ASHB	2024-2030
U-S.2.10 Kamu araç filolarında düşük/sıfır emisyonlu araçların teşvik edilmesi	Tüm Kamu Kurumları	HMB	2024-2030
U-S.2.11 Kent merkezlerinde ve cazibe noktalarında düşük/sıfır emisyonlu araçların kullanımının yaygınlaştırılması	Belediyeler	ÇŞİDB, STB, ETKB, UAB, EPDK	2024-2030
Strateji U-S.3 Ulaşım sistemlerinde sürdürülebilir/temiz enerji kaynaklarının kullanımı			
Strateji	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
U-S.3.5 Kentsel/kırsal otobüs taşımacılığında alternatif yakıt kullanım oranının artırılması	Belediyeler	UAB, ÇŞİDB, STB, EPDK, İLBANK	2024-2030
Strateji U-S.4Sektörün dekarbonizasyonu için gerekli altyapı faaliyetlerinin yapılması			
U-S.4.2 Büyükşehirlerde ve il ve ilçe merkezlerinde sürdürülebilir kentsel hareketlilik planlarının (SKHP) ve sürdürülebilir kentsel lojistik planlarının (SKLP) hazırlanması	Belediyeler	ÇŞİDB, UAB, TB, İLBANK	2024-2027
Strateji A-S.1 Atıkların ve atıksuyun oluşmadan önlenmesi ve azaltılması			
A-S.1.2 Gıda atıkları ve diğer biyobozunur atıkların oluşmadan önlenmesi ve azaltılmasına yönelik farklı paydaşlarla (çiftçi, üretici, oteller, yemek servisi endüstrisi, toptancı, perakende, iş yerleri, tüketici vb.) iyi uygulama çalışmaları yapılması ve bu konuda yol haritasının belirlenmesi	ÇŞİDB, TOB, Belediyeler	MEB, ÇSGB, TOBB, STK'lar, Özel sektör kuruluşları, STB	2024-2030
A-S.1.5 Arıtıma ve deşarja gönderilen atıksuyun azaltılması için suyun verimli kullanılmasına yönelik çalışmalar yapılması	ÇŞİDB, Belediyeler	ÇŞİDB, Belediyeler	2024-2030

Strateji A-S.2 Atıkların geri dönüşüm ve geri kazanım oranının artırılması			
Strateji	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
A-S.2.4 Biyobozunur atıkların geri kazanımı için biyolojik işleme tesislerinin sayısının, kapasitesinin ve bu tesislere gönderilen biyobozunur atık miktarının artırılması	Belediyeler, Özel Sektör Kuruluşları	ÇŞİDB	2024-2030
A-S.2.5 Biyobozunur atıklarından tarımda kullanılmaya uygun kriterlerde üretilen katıvı fermente ürün ve kompost miktarının artırılması	Belediyeler	TOB, ÇŞİDB	2024-2030
A-S.2.6 Maddesel geri kazanıma uygun olmayan atıkların enerji geri kazanımına uygun termal teknolojiler kullanılarak işlenmesi	Belediyeler	ÇŞİDB	2024-2030
Strateji A-S.3 Düzenli depolama tesislerine ön işleme tabi tutulmadan gönderilen atık oranının azaltılması			
Strateji	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
A-S.3.2 Geri dönüştürülmesi/ kazanılması uygun olmayan belediye atıkları için atıktan türetilmiş yakıt (ATY) hazırlama tesisi sayısı ve üretim kapasitesinin artırılması	ÇŞİDB, Belediyeler	STK'lar, Özel Sektör Kuruluşları	2024-2030
A-S.3.3 Düzensiz döküm sahalarına atık kabulünün sonlandırılması	Belediyeler	ÇŞİDB	2024-2025
Strateji A-S.4 Atıksu yönetiminin ve arıtma altyapısının iyileştirilmesi			
Strateji	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
A-S.4.1 Atıksu arıtma tesislerinde metan geri kazanım oranının artırılması	Belediyeler, Atıksu altyapı yönetimleri	ÇŞİDB	2024-2030
A-S.4.2 Arıtma çamurunun dögüsel ekonomi ilkeleri kapsamında yararlı kullanılmasına öncelik veren sürdürülebilir arıtma çamuru yönetimine sahip olan atıksu arıtma tesisi sayısının artırılması	Belediyeler, Atıksu altyapı yönetimleri	ÇŞİDB	2024-2030

A-S.4.3 Döngüsel ekonomi ilkeleri çerçevesinde sürdürülebilir atıksu yönetiminin oluşturulması	ÇŞİDB, Atık su altyapı yönetimleri, Belediyeler	TOB, STB	2024-2030
Strateji A-S.9 Atık yönetimde kullanılan taşıtlardan kaynaklanan sera gazı emisyonlarının azaltılması			
Strateji	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
A-S.9.1 Atık toplama ve taşıma araçları için mekânsal planlamaya uygun olarak standardizasyon ve rota optimizasyonu sağlanarak ya da tersine lojistik opsiyonları kullanılarak daha az yakıt tüketilmesinin sağlanması	Belediyeler , İlgili özel sektör kuruluşları	ÇŞİDB	2024-2030
A-S.9.2 Atık toplama ve taşımada düşük emisyonlu, alternatif yakıtlı, elektrikli taşıtların ve uygun durumlarda demiryolu taşımacılığının kullanımının ilgili teşvik mekanizmaları ile desteklenerek yaygınlaştırılması	Belediyeler , Türkiye Belediyeler Birliği, İlgili özel sektör kuruluşları	UAB, ÇŞİDB, TCDD	2024-2030
Strateji L-S.1 Ekosistemlerin korunması, sürdürülebilir yönetimi ve yutak alanların artırılması ile sera gazı tutumunun yıllık bazda düzenli olarak artırılması, ekosistem kaynaklı emisyonların azaltılması			
Strateji	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
L-S.1.9 Kentsel alanlara yakın ormanlarda, sulak alanlar ve çevresinde doğal yaşama ve ekosisteme zarar verebilecek insan faaliyetlerini sınırlamaya yönelik düzenlemelerin etkinliğinin artırılması	TOB (OGM, DKMPGM), Belediyeler	TOB, (SYGM), Üniversiteler, Kamu Kurumları, Özel sektör kuruluşları	2024-2025
L-S.1.10 Kentsel alanlarda odunsu yeşil alan oranlarının belirlenmesine, izlenmesine ve artırılmasına yönelik belediyeler ve ilgili bakanlıklar iş birliğinde teknik ve yasal bir mekanizma kurulması	ÇŞİDB, TOB (OGM), Belediyeler	ÇŞİDB, (ÇEMGM), STK'lar	2024-2025
L-S.4.8 Belediyelere, akarsu koridoru restorasyonuna yönelik eğitim programı hazırlanması ve uygulanması	TOB, ÇŞİDB, Belediyeler	TOB (OGM), Orman Mühendisleri, Odası, Ziraat Mühendisleri Odası, STK'lar	2024-2027

Erişilebilir Ulaşım Stratejisi ve Eylem Planı (2021-2025)

TAKSİLERİN ERİŞİLEBİLİRLİĞİ İLE İLGİLİ MEVZUATIN OLUŞTURULMASI (Eylem No: 3.1.1)

Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Erişilebilir taksi mevzuatının hazırlanması	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Belediyeler Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu (TŞOF)	<ul style="list-style-type: none">• Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı;<ul style="list-style-type: none">- Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü- Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü• Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı• Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü• Türk Standartları Enstitüsü• Türkiye Belediyeler Birliği• Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK)• Otomotiv Sanayii Derneği (OSD)• Türkiye Sakatlar Konfederasyonu• Sivil Toplum Kuruluşları	2023/1.Ç 2025/4.Ç

HAREKET KABİLİYETİ KISITLI BİREYLERİN ERİŞİLEBİLİRLİĞİNE YÖNELİK ÇALIŞMALARIN MEVZUATA UYGUN OLACAK ŞEKİLDE YEREL ULAŞIM ANA PLANLARI VE ULUSAL ULAŞIM ANA PLANLARI İÇERİSİNDE YER ALMASININ SAĞLANMASI (Eylem No: 3.1.4)

Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Ulaşım sistemlerinin erişilebilirliğine yönelik çalışmaların ulaşım ana planları ve bu planlarla ilişkili	<ul style="list-style-type: none">• Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı;<ul style="list-style-type: none">- Strateji Geliştirme Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none">• Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü• Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	2022/2.Ç 2025/4.Ç

hareketlilik planlarında yer almasına dÖnÖk dÜzenleme çalışmalarının yapılması	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaştırma Hizmetleri DÜzenleme Genel MÜdÖrlÜĞÜ - Altyapı Yatırımları Genel MÜdÖrlÜĞÜ • evre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel MÜdÖrlÜĞÜ • Belediyeler 	<ul style="list-style-type: none"> • Valilikler • TÖrkiye Belediyeler Birliği • ÜNiversiteler • TÖrkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları 	
ULAşIM SİSTEMLERİNDE ERİŞİLEBİLİRLİĞİN MEVCUT DURUMUNUN TESPİT EDİLMESİ (Eylem No: 3.2.3)			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	SÖre
TÖm ulaşım tÖrlerinde mevcut ulaşım altyapısının erişilebilirlik standartlarına uygunluğunun tespit edilmesi	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı • Belediyeler 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Altyapı Yatırımları Genel MÜdÖrlÜĞÜ - TCDD İşletmesi Genel MÜdÖrlÜĞÜ - Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel MÜdÖrlÜĞÜ - Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel MÜdÖrlÜĞÜ - Ulaştırma Hizmetleri DÜzenleme Genel MÜdÖrlÜĞÜ - Sivil Havacılık Genel MÜdÖrlÜĞÜ - Karayolları Genel MÜdÖrlÜĞÜ • Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı • TÖrk Standartları EnstitÖsÜ • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • evre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel MÜdÖrlÜĞÜ 	2022/2. 2023/2.

		<ul style="list-style-type: none"> • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • Üniversiteler • Türk Loydu • Mersin Deniz Ticaret Odası • İMEAK Deniz Ticaret Odası • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları • Terminal İşletmecileri • Havaalanlarındaki Yer Hizmeti Kuruluşları 	
Tüm ulaşım türlerinde mevcut ulaşım üstyapısının erişilebilirlik standartlarına uygunluğunun tespit edilmesi	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; <ul style="list-style-type: none"> - Strateji Geliştirme Başkanlığı - Karayolları Genel Müdürlüğü - TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü - Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü • Belediyeler 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; <ul style="list-style-type: none"> - Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü - Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü - Denizcilik Genel Müdürlüğü - Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü - Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı • Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü • Türk Standartları Enstitüsü • Valilikler 	2022/2.Ç 2023/2.Ç

		<ul style="list-style-type: none"> • Türkiye Belediyeler Birliği • Üniversiteler • İMEAK Deniz Ticaret Odası • Mersin Deniz Ticaret Odası • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları • Yolcu Taşımacılık Hizmeti Veren İşletmeler • Terminal İşletmecileri • Hava Yolu İşletmeleri 	
Tüm ulaşım türlerinde yolcu taşıma hizmeti veren araçların erişilebilirlik standartlarına uygunluğunun tespit edilmesi	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı • Belediyeler • Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu (TŞOF) • Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonu (TESK) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; <ul style="list-style-type: none"> - TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü - Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü - Denizcilik Genel Müdürlüğü - Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı • Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü • Türk Standartları Enstitüsü • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • Üniversiteler 	2022/2.Ç 2023/2.Ç

		<ul style="list-style-type: none"> • İMEAK Deniz Ticaret Odası • Mersin Deniz Ticaret Odası • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları • Yolcu Taşımacılık Hizmeti Veren İşletmeler 	
Erişilebilir terminal, iskele, istasyon ve durakların dönüşümü için maliyet analizinin yapılması.	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, <ul style="list-style-type: none"> - TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü - Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü - Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü - Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü • Belediyeler • Terminal İşletmecileri 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı • Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • Üniversiteler • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları 	2022/1.Ç 2023/3.Ç
ULAŞIMDA ERİŞİLEBİLİRLİK DENETİMLERİNİN YAYGINLAŞTIRILMASI (Eylem No: 3.2.4)			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Kaldırım ve engelli otoparkı işgallerine ilişkin yapılan denetimlerin artırılması	<ul style="list-style-type: none"> • İçişleri Bakanlığı; <ul style="list-style-type: none"> - Emniyet Genel Müdürlüğü - Jandarma Genel Komutanlığı • Belediyeler (Zabıta Birimleri) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Valilikler 	2022/1.Ç 2025/4.Ç

ULAŞIM SEKTÖRÜNDE MESLEKİ VE FARKINDALIK EĞİTİMLERİNİN YAYGINLAŞTIRILMASI (Eylem No: 4.3.1)			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Ulaşım sektöründe görme ve işitsel engelli bireylere sesli veya görüntülü olarak çağrı merkezi hizmeti veren personel için gerekli erişilebilirlik eğitiminin verilmesi	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Strateji Geliştirme Başkanlığı - Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu - Haberleşme Genel Müdürlüğü - Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş. • Belediyeler 	<ul style="list-style-type: none"> • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları • Lisanslı Telekomünikasyon Hizmet Sağlayıcıları • Ulaşım Sektörü Hizmet Sağlayıcıları 	2021/4.Ç 2025/4.Ç
ULAŞIM SEKTÖRÜNE HİZMET VEREN ÇAĞRI MERKEZLERİNİN ERİŞİLEBİLİRLİĞİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ (Eylem No: 4.4.2)			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Ulaşım sektörüne hizmet veren tüm çağrı merkezleri altyapısının erişilebilirliğe uygun şekilde düzenlenebilmesi için erişilebilirlik kriterlerinin belirlenmesi	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Haberleşme Genel Müdürlüğü - Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş. - Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu - Strateji Geliştirme Başkanlığı • Belediyeler • Çağrı Merkezine Sahip Ulaşım Hizmet Sağlayıcıları 	<ul style="list-style-type: none"> • Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • Üniversiteler • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları 	2022/2.Ç 2025/4.Ç

HAREKET KABİLİYETİ KISITLI BİREYLER İÇİN DESTEK NOKTALARININ TÜM ULAŞIM SİSTEMLERİNDE YAYGINLAŞTIRILMASI (Eylem No: 4.4.3)			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Destek noktalarının tüm ulaşım terminallerinde yaygınlaştırılması	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü - TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü - Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü - Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü - PTT A.Ş. Genel Müdürlüğü • Belediyeler • Terminal İşletmecileri • Ulaşım Sektörü Hizmet Sağlayıcıları 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Strateji Geliştirme Başkanlığı - Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü - Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • İMEAK Deniz Ticaret Odası • Mersin Deniz Ticaret Odası • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları • Havaalanlarındaki Yer Hizmeti Kuruluşları 	2022/2.Ç 2025/4.Ç
Görünmeyen engeli bulunan yolcular için imtiyaz sağlamaya yönelik destek uygulamalarının yaygınlaştırılması	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü - TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü - TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü - Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü - Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü • Belediyeler 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Valilikler • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları 	2022/1.Ç 2025/4.Ç

	<ul style="list-style-type: none"> • Havaalanlarındaki Yer Hizmetleri Kuruluşları • Hava yolu İşletmeleri • Terminal İşletmecileri 		
Terminal/istasyon/iskele/gar/aktarma merkezlerinde hareket kabiliyeti kısıtlı yolcular için seyahat bilgileri ve haritaların bulunduğu erişilebilir bilgilendirme mecralarının (pano, kiosk vb.) kurulması	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü - TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü - TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü - Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü - Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü • Belediyeler • Terminal İşletmecileri 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü - Strateji Geliştirme Başkanlığı • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Çevre ve Şehircilik Bakanlığı • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları 	2022/2.Ç 2025/4.Ç
Terminal/istasyon/iskele/gar/aktarma merkezlerinde akülü tekerlekli sandalye vb. destek araçlarının şarj edilebileceği ünitelerin, destek noktalarında yaygınlaştırılması	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü - TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü - Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü - Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü • Belediyeler 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü - Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı • Çevre ve Şehircilik Bakanlığı • Valilikler • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Türkiye Belediyeler Birliği 	2022/2.Ç 2025/4.Ç

	<ul style="list-style-type: none"> • Deniz Yolu Toplu Ulaşım İşletmecileri • Terminal İşletmecileri 	<ul style="list-style-type: none"> • Sivil Toplum Kuruluşları 	
ERİŞİLEBİLİR AKILLI DURAKLARIN YAYGINLAŞTIRILMASI (Eylem No: 4.5.3)			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Erişilebilirlik destek uygulamalarını içeren akıllı durakların yaygınlaştırılması	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Haberleşme Genel Müdürlüğü - Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu - TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü • Belediyeler 	<ul style="list-style-type: none"> • Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü - Strateji Geliştirme Başkanlığı • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • Üniversiteler • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları • Terminal İşletmecileri 	2022/1.Ç 2025/4.Ç
ENGELLİ BİREYLERİN ŞEHİR İÇİNDE YAYA OLARAK GÜVENLİ DOLAŞIMININ İYİLEŞTİRİLMESİ (Eylem No: 4.5.4)			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Yaşlı ve engelli bireyler trafik ışıklarına yaklaştığında, ışıkların süresinin düzenlenerek daha uzun geçiş süresi tanınmasını sağlayan sistemin	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Haberleşme Genel Müdürlüğü - Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu 	<ul style="list-style-type: none"> • Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Strateji Geliştirme Başkanlığı 	2022/1.Ç 2023/4.Ç

<p>oluşturularak pilot uygulamanın yapılması</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Belediyeler 	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü - Karayolları Genel Müdürlüğü • İçişleri Bakanlığı; - Emniyet Genel Müdürlüğü - Jandarma Genel Komutanlığı • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü • TÜBİTAK • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • Üniversiteler • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları • Lisanslı Telekomünikasyon Hizmet Sağlayıcıları 	
<p>Alzaymır gibi rahatsızlıkları olan bireyler için mobil uygulama ve çağrı merkeziyle entegre akıllı bileklik uygulamasının pilot olarak kullanılmaya başlanması ve yaygınlaştırılması</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Haberleşme Genel Müdürlüğü - Strateji Geliştirme Başkanlığı - Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu • Belediyeler • Çağrı Merkezi Hizmet Sağlayıcıları 	<ul style="list-style-type: none"> • Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü • İçişleri Bakanlığı; - Emniyet Genel Müdürlüğü - Jandarma Genel Komutanlığı • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 	<p>2022/1.Ç 2023/4.Ç</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü • Valilikler • Üniversiteler • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları • Lisanslı Telekomünikasyon Hizmet Sağlayıcıları 	
ENTEĞRE TEK KART SİSTEMİNİN ERİŞİLEBİLİR SEYAHAT PLANLARINDA KULLANILMASI (Eylem No: 4.5.5)			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Entegre tek kart uygulamasının tüm şehirleri kapsayacak şekilde uygulanmasının sağlanması	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Haberleşme Genel Müdürlüğü - PTT A.Ş. Genel Müdürlüğü • Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü • Belediyeler 	<ul style="list-style-type: none"> • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği 	2022/1.Ç 2025/4.Ç
ERİŞİLEBİLİR ARAÇLAR (Eylem No: 5.1.1.)			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Deniz yolu toplu ulaşım araçlarının erişilebilirliğinin sağlanmasına yönelik dönüşüm planlaması ve erişilebilirlik maliyet analizlerinin yapılması	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Denizcilik Genel Müdürlüğü - Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü • Belediyeler 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Strateji Geliştirme Başkanlığı - Liman Başkanlıkları • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Türkiye Belediyeler Birliği • Üniversiteler 	2022/1.Ç 2025/3.Ç

	<ul style="list-style-type: none"> • Deniz yolu Toplu Ulaşım İşletmecileri 	<ul style="list-style-type: none"> • Türk Loydu • İMEAK Deniz Ticaret Odası • Mersin Deniz Ticaret Odası • Gemi İnşa Sanayicileri Birliği • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları 	
<p>Kara yolu toplu ulaşım araçlarının erişilebilirliğinin sağlanmasına yönelik dönüşüm planlaması ve erişilebilirlik maliyet analizlerinin yapılması</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, - Strateji Geliştirme Başkanlığı - Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü • Belediyeler • Şehirler Arası Otobüs İşletmecileri 	<ul style="list-style-type: none"> • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı • Türk Standartları Enstitüsü • Türkiye Belediyeler Birliği • Üniversiteler • Tüm Otobüsçüler Federasyonu (TOF) • Türkiye Otobüsçüler Federasyonu (TOFED) • Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu (TŞOF) • Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonu (TESK) • Otomotiv Sanayii Derneği (OSD) • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları 	<p>2022/2.Ç 2023/2.Ç</p>
<p>Öğrenci ve personel servislerinin erişilebilirliğinin sağlanmasına yönelik dönüşüm planlaması ve erişilebilirlik maliyet analizlerinin yapılarak pilot</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü • Milli Eğitim Bakanlığı • Belediyeler 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü 	<p>2022/3.Ç 2023/3.Ç</p>

uygulama çalışmalarının tamamlanması		<ul style="list-style-type: none"> • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu (TŞOF) • Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonu (TESK) • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları 	
Taksilerin erişilebilirliğinin sağlanmasına yönelik dönüşüm planlaması ve erişilebilirlik maliyet analizlerinin yapılması	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı • Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı • Belediyeler • Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu (TŞOF) 	<ul style="list-style-type: none"> • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü • Türkiye Belediyeler Birliği • Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonu (TESK) • Otomotiv Sanayii Derneği (OSD) 	2022/3.Ç 2023/3.Ç
Öncelikli ihtiyaç alanlarında (havaalanları, tren istasyonları, terminaller, hastaneler vb.) uygulanmak üzere, mevcut plaka sahibi taksiciler arasından olmak koşuluyla, erişilebilir taksi plakası verilmesine yönelik pilot uygulama çalışmalarının tamamlanması	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü - Strateji Geliştirme Başkanlığı • Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü • Belediyeler 	<ul style="list-style-type: none"> • Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Hazine ve Maliye Bakanlığı • Türkiye Belediyeler Birliği • TÜBİTAK, TÜSSİDE • Tüm Otobüsçüler Federasyonu (TOF) • Türkiye Otobüsçüler Federasyonu (TOFED) • Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu (TŞOF) 	2022/2.Ç 2025/4.Ç

		<ul style="list-style-type: none"> • Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonu (TESK) • Otomotiv Sanayii Derneği (OSD) • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları • Terminal İşletmecileri 	
ULAŞIM ALTYAPISININ VE ÜSTYAPISININ ERİŞİLEBİLİR HALE GETİRİLMESİ (Eylem No: 5.1.2)			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Yaya yollarının (terminal bağlantı yollarıyla birlikte) erişilebilir hale getirilmesi	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü • Belediyeler 	<ul style="list-style-type: none"> • Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • İçişleri Bakanlığı; - Emniyet Genel Müdürlüğü - Jandarma Genel Komutanlığı • Türk Standartları Enstitüsü • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • Üniversiteler • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları 	2022/1.Ç 2025/4.Ç
Kaldırımların erişilebilir hale getirilmesi	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü • Belediyeler 	<ul style="list-style-type: none"> • Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • İçişleri Bakanlığı; - Emniyet Genel Müdürlüğü 	2022/1.Ç 2025/4.Ç

		<ul style="list-style-type: none"> - Jandarma Genel Komutanlığı • Türk Standartları Enstitüsü • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • Üniversiteler • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları 	
Yaya geçitleri, altgeçit, üstgeçit ve hemzemin geçitlerin hareket kabiliyeti kısıtlı bireylerin kullanımına uygun hale getirilmesi	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü - Karayolları Genel Müdürlüğü - TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü • Belediyeler 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü • Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • İçişleri Bakanlığı; - Emniyet Genel Müdürlüğü - Jandarma Genel Komutanlığı • Türk Standartları Enstitüsü • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • Üniversiteler • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları 	2022/1.Ç 2025/4.Ç

ULAŞIM YAPILARINDA (TERMİNAL, İSTASYON VB.) İŞARETLEME VE GÖRSEL - İŞİTSEL BİLGİLER (Eylem No: 5.2.1)			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Demir yolu ve kent içi raylı ulaşım terminallerinde bulunan işaretlemelerin ve görselişitsel bilgilendirmelerin erişilebilirlik mevzuat ve standartlarına uygunluğunun incelenerek eksikliklerin giderilmesi	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü • Valilikler • Belediyeler 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü - Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Çevre ve Şehircilik Bakanlığı • Türkiye Belediyeler Birliği • Üniversiteler • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları 	2022/2.Ç 2025/4.Ç
Deniz yolu terminallerinde bulunan işaretlemelerin ve görsel-ışitsel bilgilendirmelerin erişilebilirlik mevzuat ve standartlarına uygunluğunun incelenerek eksikliklerin giderilmesi	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü • Valilikler • Belediyeler • Deniz Yolu Toplu Ulaşım İşletmecileri 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Denizcilik Genel Müdürlüğü - Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Türkiye Belediyeler Birliği • Üniversiteler • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları 	2022/2.Ç 2025/4.Ç
Şehirler arası otobüs terminallerindeki işaretlemelerin ve görsel-ışitsel bilgilendirmelerin erişilebilirlik mevzuat ve standartlarına	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü • Valilikler • Belediyeler 	<ul style="list-style-type: none"> • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü • Türkiye Belediyeler Birliği • Üniversiteler 	2022/2.Ç 2025/4.Ç

uygunluğunun incelenerek eksikliklerin giderilmesi		<ul style="list-style-type: none"> • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları • Şehirler Arası Otobüs Terminal İşletmecileri 	
Yol boyu ve otoyol kenarlarındaki dinlenme tesislerindeki işaretlemelerin ve görsel işitsel bilgilendirmelerin erişilebilirlik mevzuat ve standartlarına uygunluğunun incelenerek eksikliklerin giderilmesi	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü • Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü • Valilikler • Belediyeler 	<ul style="list-style-type: none"> • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Türkiye Belediyeler Birliği • Üniversiteler • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları • Yol Boyu Dinlenme Tesisleri İşletmeleri 	2022/2.Ç 2025/4.Ç
Ulaşım terminallerinde gerçek zamanlı seyahat bilgilendirmelerini sesli anonsla birlikte metne veya işaret diline çevirecek sistemlerin oluşturulması	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; <ul style="list-style-type: none"> - TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü - Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü - Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü - Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü • Belediyeler • Terminal İşletmecileri 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, <ul style="list-style-type: none"> - TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü - Karayolları Genel Müdürlüğü - Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı • Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • Üniversiteler • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları 	2022/2.Ç 2025/4.Ç

ULAŞIM YAPILARINDA (TERMİNAL, İSTASYON VB.) YATAY VE DÜŞEY HAREKETLİLİĞİN ERİŞİLEBİLİR HALE GETİRİLMESİ (Eylem No: 5.2.2.)			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Şehir içi yolcu taşımacılığı yapılan tüm terminal/istasyon/iskele/duraklarda erişilebilirlik mevzuat ve standartlarına uygun asansör kurulumunun tamamlanması	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü • Belediyeler • Şehir İçi Toplu Taşıma İşletmecileri 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü - Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü - TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı • Türk Standartları Enstitüsü • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • Üniversiteler • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları 	2022/1.Ç 2025/4.Ç
Şehirler arası yolcu taşımacılığı yapılan tüm terminaller / istasyonlar / iskelelerde erişilebilirlik mevzuat ve standartlarına uygun asansör kurulumunun tamamlanması	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Karayolları Genel Müdürlüğü - TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü - Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü - Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü - Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • Üniversiteler • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları 	2022/1.Ç 2025/4.Ç

	<ul style="list-style-type: none"> • Belediyeler • Terminal İşletmecileri 		
Ulaşım terminal/istasyon/iskele ve tesislerinde yatay dolaşım alanlarının erişilebilirliğinin sağlanması	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Karayolları Genel Müdürlüğü - TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü - Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü - Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü - Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü - Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü • Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü • Belediyeler • Terminal İşletmecileri 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü - Denizcilik Genel Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • Üniversiteler • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları 	2022/1.Ç 2025/4.Ç
Ulaşım terminal/istasyon ve tesislerinde hissedilebilir yürüme yüzeyi işaretlerinin erişilebilirliğinin sağlanması	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü - Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü - Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü - Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü - Karayolları Genel Müdürlüğü 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • Üniversiteler • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları 	2022/1.Ç 2025/4.Ç

	<ul style="list-style-type: none"> • Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü • Belediyeler • Terminal İşletmecileri 		
Raylı sistem platformu araç iniş ve binişlerinde güvenli geçişin sağlanması için yataydüşey boşluğun iyileştirilerek erişilebilirliğin sağlanması	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü - TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü - TÜRASAŞ Genel Müdürlüğü • Belediyeler 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Strateji Geliştirme Başkanlığı - Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları • TCDD Teknik Mühendislik ve Müşavirlik A.Ş. 	2022/1.Ç 2025/4.Ç
OTOPARKLARIN ERİŞİLEBİLİR HALE GETİRİLMESİ (Eylem No: 5.2.3.)			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Ulaşım terminal/istasyon ve tesislerinde bulunan otoparkların erişilebilirliğinin sağlanması	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Karayolları Genel Müdürlüğü - TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü - Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü - Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • Üniversiteler • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu 	2022/1.Ç 2025/4.Ç

	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü • Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü • Belediyeler • Terminal İşletmecileri 	<ul style="list-style-type: none"> • Sivil Toplum Kuruluşları 	
İNDÜKSİYON DÖNGÜ SİSTEMLERİ (Eylem No: 5.2.4.)			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Ulaşım terminal/istasyon/tesislerinde indüksiyon döngü sistemlerinin mevcut durumunu belirlenmesi	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü - TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü - Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü - Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü • Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü • Belediyeler • Terminal İşletmecileri 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Strateji Geliştirme Başkanlığı - Denizcilik Genel Müdürlüğü - Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü - Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü - Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları 	2022/1.Ç 2022/4.Ç
Ulaşım terminal/istasyon/tesislerinde yolcuların personel ile iletişime geçebilmesi için ihtiyaç duyulan alanlarda indüksiyon döngü	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü - TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Strateji Geliştirme Başkanlığı - Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü 	2022/2.Ç 2025/4.Ç

sistemlerinin kurularak çalışır vaziyette bulundurulmasının sağlanması	<ul style="list-style-type: none"> - Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü - Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü • Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü • Belediyeler • Terminal İşletmecileri 	<ul style="list-style-type: none"> - Denizcilik Genel Müdürlüğü - Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü - Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü • Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları 	
ULAŞIM YAPILARINDA (TERMİNAL, İSTASYON VB.) BULUNAN TUVALETLERİN ERİŞİLEBİLİR HALE GETİRİLMESİ (Eylem No: 5.2.5.)			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Şehirler arası otobüs terminallerinde erişilebilir tuvaletlerin kullanılabilir halde bulundurulması	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü • Belediyeler • Şehirler Arası Otobüs Terminal İşletmecileri 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü - Karayolları Genel Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • Türkiye Otobüsçüler Federasyonu (TOFED) • Tüm Otobüsçüler Federasyonu (TOF) • Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu (TŞOF) • Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonu (TESK) • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu 	2022/1.Ç 2025/4.Ç

		<ul style="list-style-type: none"> • Sivil Toplum Kuruluşları 	
Şehirler arası ve kent içi raylı sistem terminal ve istasyonlarında erişilebilir tuvaletlerin kullanılabilir halde bulundurulması	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü • Belediyeler 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; <ul style="list-style-type: none"> - Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü - TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Valilikler • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları 	2022/1.Ç 2025/4.Ç
Deniz yolu terminallerinde erişilebilir tuvaletlerin kullanılabilir halde bulundurulması	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü • Belediyeler • Deniz yolu Toplu Ulaşım İşletmecileri 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • İMEAK Deniz Ticaret Odası • Mersin Deniz Ticaret Odası • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları 	2022/1.Ç 2025/4.Ç
Şehirler arası otobüs terminallerinde "Alt Değiştirme Odası" konseptinde "Erişilebilir Geniş Tuvalet" erin bulunması	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü • Belediyeler • Şehirler Arası Otobüs Terminal İşletmecileri 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; <ul style="list-style-type: none"> - Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü - Karayolları Genel Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • Üniversiteler 	2022/1.Ç 2025/4.Ç

		<ul style="list-style-type: none"> • Türkiye Otobüsçüler Federasyonu (TOFED) • Tüm Otobüsçüler Federasyonu (TOF) • Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu (TŞOF) • Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonu (TESK) • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları 	
Şehirler arası ve kent içi raylı sistem terminallerinde “Alt Değişirme Odası” konseptinde “Erişilebilir Geniş Tuvalet”lerin bulunması	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü - Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü • Belediyeler 	<ul style="list-style-type: none"> • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • Üniversiteler • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları 	2022/1.Ç 2025/4.Ç
Deniz yolu terminallerinde “Alt Değişirme Odası” konseptinde “Erişilebilir Geniş Tuvalet” lerin bulunması	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü • Belediyeler • Deniz yolu Toplu Ulaşım İşletmecileri 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • Üniversiteler • İMEAK Deniz Ticaret Odası • Mersin Deniz Ticaret Odası • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları 	2022/1.Ç 2025/4.Ç

Yol boyu ve otoyol kenarlarındaki dinlenme tesislerinde erişilebilir tuvaletlerin bulunması	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü • Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü • Belediyeler 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları 	2022/1.Ç 2025/4.Ç
Yol boyu ve otoyol kenarlarındaki dinlenme tesislerinde “Alt Değişirme Odası” konseptinde “Erişilebilir Geniş Tuvalet” lerin bulunması	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü • Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü • Belediyeler 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları 	2022/1.Ç 2025/4.Ç
ULAŞIM YAPILARININ (TERMİNAL, İSTASYON, TESİS VB.) YAKIN ÇEVRESİ VE DİĞER (YUKARIDAKİ EYLEM ADIMLARININ DIŞINDA KALAN) ULAŞIM YAPI TASARIM KRİTERLERİNİN SAĞLANMASI (Eylem No: 5.2.6.)			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Şehirler arası yolcu taşımacılığı hizmeti sunan ulaşım yapılarında bina yakın çevresi ve diğer ulaşım yapı tasarım kriterlerinin sağlanması	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü - Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü - Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü - TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü - TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • Üniversiteler 	2022/1.Ç 2025/4.Ç

	<ul style="list-style-type: none"> - Karayolları Genel Müdürlüğü • Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü • Belediyeler • Terminal İşletmecileri • Deniz Yolu Toplu Ulaşım İşletmecileri 	<ul style="list-style-type: none"> • Türkiye Otobüsçüler Federasyonu (TOFED) • Tüm Otobüsçüler Federasyonu (TOF) • Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu (TŞOF) • Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları 	
Şehir içi yolcu taşımacılığı hizmeti sunan ulaşım yapılarında bina yakın çevresi ve diğer ulaşım yapı tasarım kriterlerinin sağlanması	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü - TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü • Belediyeler • Deniz yolu Toplu Ulaşım İşletmecileri 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü - Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü - Karayolları Genel Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • Üniversiteler • Türkiye Otobüsçüler Federasyonu (TOFED) • Tüm Otobüsçüler Federasyonu (TOF) • Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu (TŞOF) • Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları 	2022/1.Ç 2025/4.Ç

ERİŞİLEBİLİR BİLETLEME (Eylem No: 5.3.1)			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Tüm ulaşım türlerindeki terminal/istasyon/iskelelerde ve biletleme sağlayan diğer hizmet noktalarında bilet makineleri ve gişelerin mevcut durumunun analiz edilerek, erişilebilir hale getirilmesinin sağlanması	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü - TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü - Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü - Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü - Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü • Belediyeler • Terminal İşletmecileri • Hava yolu İşletmeleri 	<ul style="list-style-type: none"> • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü • Türk Standartları Enstitüsü • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • Üniversiteler • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları • Biletmatik Üreticileri 	2022/1.Ç 2023/2.Ç
ULAŞIM TÜRLERİ ARASINDAKİ BAĞLANTILARIN GÜÇLENDİRİLMESİ (Eylem No: 6.1.1)			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Ulaşım türleri arasındaki entegrasyona ilişkin kriterlerin oluşturularak mevcut durum analizinin yapılması	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü - TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü - Karayolları Genel Müdürlüğü - Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü - Strateji Geliştirme Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü • TÜBİTAK, TÜSSİDE • Valilikler 	2022/1.Ç 2023/3.Ç

	<ul style="list-style-type: none"> • Belediyeler 	<ul style="list-style-type: none"> • Türkiye Belediyeler Birliği • Üniversiteler • Tüm Otobüsçüler Federasyonu (TOF) • Türkiye Otobüsçüler Federasyonu (TOFED) • Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu (TŞOF) • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları 	
Ulaşım türleri arası entegrasyon planlarının oluşturulması	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü - TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü - Karayolları Genel Müdürlüğü - Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü - Strateji Geliştirme Başkanlığı • Belediyeler 	<ul style="list-style-type: none"> • Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı • Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü • Valilikler • Türkiye Belediyeler Birliği • Üniversiteler • Türkiye Sakatlar Konfederasyonu • Sivil Toplum Kuruluşları 	2023/4.Ç 2025/4.Ç

**EYLEM PLANLARI VE STRATEJİ BELGELERİNDE
BELEDİYELERİN İLGİLİ OLDUĞU ALANLAR**

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı (2021-2025)

2. Kurumlar Arası Koordinasyon ve Politika Geliştirme

STRATEJİ 2.1. Kadına yönelik şiddetle mücadele politikaları bütünleşik ve kapsayıcı şekilde hazırlanacak ve uygulanacaktır.

Faaliyet 2.1.4.	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Kamu kurumları ve yerel yönetimler için “Şiddetle Mücadelede Politika Hazırlama ve Uygulama Rehberi” hazırlanacak ve dağıtılacaktır.	Kadına yönelik şiddetle mücadelenin ulusal ve yerel tüm kamu kurumlarının plan ve programlarına dâhil edilmesi, politika süreçleri hazırlanırken dikkat edilmesi gereken prensiplerin yer alacağı rehberin kamu kurum kuruluşlarına bu konuda yol gösterici olması hedeflenmektedir. Böylece “şiddete sıfır tolerans” ilkesinin üst politika belgelerinde öncelikli ilkeler arasında yer alması sağlanacaktır.	ASHB (KSGM)	<ul style="list-style-type: none">- Tüm kamu kurumları- Yerel yönetimler- Türkiye Belediyeler Birliği- Üniversiteler- STK’lar	2021-2025
Faaliyet 2.1.11.	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Yerel yönetimlerde görev yapan yöneticilere kadına yönelik şiddetle mücadele farkındalık seminerleri gerçekleştirilecektir	Kadına yönelik şiddetle mücadelede ulusal düzeyde benimsenen politikaların yerele uyarlanarak etkin uygulanması oldukça önemlidir. Yereldeki belirleyici ve yönlendirici rol ve sorumlulukları kapsamında yerel yönetimlerde görev yapan yöneticilere kadına yönelik şiddetle mücadele farkındalık seminerleri gerçekleştirilecektir.	İçişleri B. (İller İdaresi G. M.)	<ul style="list-style-type: none">- ASHB (KSGM)- ASH İl Müdürlükleri- Türkiye Belediyeler Birliği- Yerel yönetimler	2021-2025
Faaliyet 2.2.2	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Yerel yönetimlere yönelik “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Yerel	Kadına yönelik şiddetle mücadeleye tahsis edilen mevcut kaynakların kullanımı ve etkinliğinin	ASHB (KSGM)	<ul style="list-style-type: none">- İçişleri B. (İller İdaresi G. M.)	2021-2022

Hizmetler ve Bütçeleme” konularında eğitim gerçekleştirilecektir.	değerlendirilmesi ve kadına yönelik şiddetle mücadelede uygun bütçeleme yapılmasının sağlanması amacıyla yerel düzeydeki kamu kurum kuruluşlarına yönelik “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Yerel Hizmetler ve Bütçeleme” konularında eğitim gerçekleştirilecektir.		<ul style="list-style-type: none"> - Türkiye Belediyeler Birliği - Yerel yönetimler - Üniversiteler - STK’lar 	
Faaliyet 2.2.3	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
“Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Bütçeleme Kılavuzu” hazırlanarak ulusal ve yerel düzeyde kamu kurum kuruluşlarına dağıtımı sağlanacaktır.	Kadına yönelik şiddetle mücadelede tahsis edilen mevcut kaynakların kullanımı ve etkinliğinin değerlendirilmesi ve kadına yönelik şiddetle mücadelede uygun bütçeleme yapılmasının sağlanması amacıyla “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Bütçeleme Kılavuzu” hazırlanarak ulusal ve yerel düzeyde kamu kurum kuruluşlarına dağıtımı sağlanacaktır.	ASHB (KSGM)	<ul style="list-style-type: none"> - Cumhurbaşkanlığı (Strateji ve Bütçe Başkanlığı) - Hazine ve Maliye Bakanlığı - Tüm kamu kurum ve kuruluşları - Yerel yönetimler - Üniversiteler 	2022-2023
Faaliyet 2.2.4	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Kadına yönelik şiddetle mücadelede etkin kaynak tahsisi için bütçe hazırlanması sürecinde yıllık istişare toplantıları gerçekleştirilecektir.	Kadına yönelik şiddetle mücadelede tahsis edilen mevcut kaynakların kullanımı ve etkinliğinin değerlendirilmesi ile kadına yönelik şiddetle mücadelede uygun bütçeleme yapılmasının sağlanması amacıyla bütçe hazırlanması sürecinde yıllık istişare toplantıları gerçekleştirilecektir.	ASHB (KSGM)	<ul style="list-style-type: none"> - Cumhurbaşkanlığı (Strateji ve Bütçe Başkanlığı) - Hazine ve Maliye Bakanlığı - Tüm kamu kurum ve kuruluşları - Yerel yönetimler 	2021-2025

Faaliyet 2.2.5	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Kadına yönelik şiddetle mücadelede bütçeleme ve kaynak tahsisine ilişkin ulusal ve uluslararası iyi uygulama örnekleri raporu hazırlanacaktır.	Kadına yönelik şiddetle mücadelede tahsis edilen mevcut kaynakların kullanımı ve etkinliğinin değerlendirilmesi ile kadına yönelik şiddetle mücadelede uygun bütçeleme yapılmasının sağlanması amacıyla farklı ülkelerdeki iyi uygulama örnekleri incelenecek ve buna ilişkin rapor hazırlanacaktır.	ASHB (KSGM)	<ul style="list-style-type: none"> - Üniversiteler - STK'lar - Tüm kamu kurum ve kuruluşları - Yerel yönetimler - Üniversiteler - STK'lar - Uluslararası kuruluşlar 	2023
STRATEJİ 2.4 Yerel politikaların etkinliğini artırmak üzere 81 ilde “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Eylem Planları” hazırlanacaktır.				
Faaliyet 2.4.1	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
81 ilde ilgili tüm kurum kuruluşların katılımlarıyla “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Eylem Planları” hazırlık çalışmaları düzenlenecektir.	2016-2020 dönemini kapsayan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 3. Ulusal Eylem Planı'nın yerele aktarılması amacıyla 2016 yılından sonra 81 ilde Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Eylem Planları hazırlanmıştır. 2021-2025 dönemi için uygulanacak olan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı'nın da yerele yansıtılarak, yerelin ihtiyaçlarıyla yönlendirilmesi ve 2025 yılına kadar yerel düzeyde kadına yönelik şiddetle mücadelenin haritasının belirlenmesi amacıyla il eylem planları hazırlanacaktır. Bu kapsamda 2021 yılında 81 ilde ilgili tüm kurum kuruluşların katılımlarıyla “Kadına Yönelik	ASHB (KSGM)	<ul style="list-style-type: none"> - İçişleri Bakanlığı - İlgili tüm kamu kurum kuruluşları - Yerel yönetimler - Üniversiteler - STK'lar 	2021

	Şiddetle Mücadele İl Eylem Planı” hazırlık çalışmaları düzenlenecektir.			
STRATEJİ 2.5 Ulusal ve yerel düzeyde yürütülen çalışmalar dönemsel olarak izlenecek ve değerlendirilecektir.				
Faaliyet 2.5.3	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
“Yerelde Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Temel Prensipler ve Uygulamalar El Kitabı” hazırlanacaktır.	Yerel düzeyde, kadına yönelik şiddetle etkili ve doğru bir yaklaşımla mücadele edilmesini sağlamak amacıyla “Yerelde Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Temel Prensipler ve Uygulamalar El Kitabı” hazırlanacaktır. Söz konusu kitapçıkta, kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında benimsenen temel ilkelere, yereldeki iş akışlarına, standart uygulama prosedürlerine ve iyi uygulama örneklerine yer verilmesi planlanmaktadır.	ASHB (KSGM)	<ul style="list-style-type: none"> - Tüm kamu kurum kuruluşları - ASH İl Müdürlükleri - Yerel yönetimler - Üniversiteler - STK’lar 	2023
Faaliyet 2.5.4	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Kamu kurumları ve yerel yönetimler tarafından kullanılmak üzere “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Elektronik Bilgi Platformu” oluşturulacaktır.	Kadına yönelik şiddetle mücadeleye ilişkin yayınlar, kitaplar, önemli raporlar ve iyi uygulama örneklerinden oluşan bir platform hazırlanacaktır. Söz konusu platforma, kamu kurum kuruluşları, yerel yönetimler, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarının katılımı sağlanarak güncel deneyimlerin, işbirliği çalışmalarının yer alması, tanıtılması ve kadın kuruluşları arasında bilgi akışının sağlanması amaçlanmaktadır.	ASHB (KSGM)	<ul style="list-style-type: none"> - Tüm kamu kurum kuruluşları - Yerel yönetimler - Üniversiteler 	2024

Faaliyet 2.5.5	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Belediyelerin kadın alanındaki çalışmalarının teşvik edilmesi için her yıl “Kadın Dostu Belediye ve Yerel Yönetim Buluşmaları” gerçekleştirilecektir.	Yerelde kadına yönelik şiddetle etkin mücadelede önemli paydaşlardan olan belediyelerin kadın alanındaki çalışmalarının teşvik edilmesi için her yıl “Kadın Dostu Belediye ve Yerel Yönetim Buluşmaları” gerçekleştirilecektir.	Türkiye Belediyeler Birliği	- ASHB (KSGM) - İçişleri Bakanlığı (İller İdaresi G. M.) - Yerel yönetimler	2021-2025
STRATEJİ 3.1				
Şiddetin önlenmesi amacıyla, vakaların risk faktörlerinin önceden tespiti ve vakaya zamanında etkin müdahale edilmesi sağlanacaktır.				
Faaliyet 3.1.7	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Şiddeti bildirme ve ihbar etme yükümlülüğü bulunan kamu görevlilerinin söz konusu bildirim ve ihbarı zamanında ve etkin biçimde gerçekleştirebilmesine yönelik kurumsal kapasite geliştirilecektir.	Şiddeti ihbar, bildirim yükümlülüğü bulunan ve ihbarı alan kamu görevlilerinin söz konusu yükümlülüklerini doğru biçimde ve gerektiği şekilde yerine getirebilmelerini teminen kapasitelerini artırmak üzere ihbar ve bildirimle ilişkin usul, mekanizma ve prosedürlere düzenlenen eğitim programları ve hizmet sağlayanlara yönelik oluşturulan kılavuz/el kitabı vb. dokümanlarda yer verilecektir.	ASHB (KSGM)	- Adalet Bakanlığı - İçişleri Bakanlığı - MEB - Sağlık Bakanlığı - Yerel yönetimler - Üniversiteler - İlgili diğer kurum ve kuruluşlar	2021-2025
STRATEJİ 3.2				
Sosyal hizmet kuruluşlarında şiddet mağduruna yönelik destek hizmetleri uzmanlaşmış biçimde sunulacaktır.				
Faaliyet 3.2.6	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Vakaya müdahale sürecinde etkinliğin sağlanmasına yönelik vaka yönetimi ve süpervizyon	Şiddet vakalarına etkin sosyal hizmet müdahalesinin sağlanabilmesi ve etkin hizmet sunumu için alanda çalışanların tükenmişliklerinin önüne geçilmesi de son derece önem arz etmektedir. Bu bağlamda mesleki	ASHB (KSGM)	- Adalet Bakanlığı - İçişleri Bakanlığı - MEB (Özel Eğitim ve Rehberlik Genel	2021-2025

sistemi geliştirilecek ve uygulanacaktır.	personelin vaka yönetimi konusunda ihtiyaç duyduğu süpervizyon desteğinin sistematik biçimde sağlanabilmesine yönelik yapı oluşturulacaktır.		Müdürlüğü) - Sağlık Bakanlığı - Yerel yönetimler - Üniversiteler - İlgili diğer kurum ve kuruluşlar	
Faaliyet 3.2.7	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Şiddetle mücadele sürecinde yer alan sosyal hizmet kuruluşlarında sunulan hizmetlerin standardizasyonu sağlanacaktır.	ASH İl Müdürlüğü, ŞÖNİM, konukevi, SHM Şiddetle Mücadele İrtibat Noktaları gibi kadın alanında hizmet sunan kuruluşlarda, özel hizmet gereksinimi bulunan kadınların da (engelli, yabancı, insan ticareti mağduru vb.) ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde fiziki, mesleki ve idari hizmet standartlarının oluşturulmasına ilişkin çalışma yürütülecektir.	ASHB (KSGM)	- ASHB (ATHGM) - Adalet Bakanlığı - İçişleri Bakanlığı - MEB (Özel Eğitim ve Rehberlik Genel Müdürlüğü) - Sağlık Bakanlığı - Yerel yönetimler - Üniversiteler - İlgili diğer kurum ve kuruluşlar	2021-2025
Faaliyet 3.2.8	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Sosyal hizmet kuruluşlarında vakanın tespit edilmesi ve değerlendirilmesi süreçlerinde risk odaklı yaklaşım ve vaka bazlı çalışma sağlanacaktır.	Şiddet vakalarına etkin sosyal hizmet müdahalesinin gerçekleştirilmesinde ve gerekli önlemlerin zamanında alınmasında risk faktörleri ve risk düzeyinin doğru biçimde analiz edilmesi son derece önemlidir. Bu bağlamda vakaya müdahale sürecinde riskin analizine yönelik oluşturulan form ve	ASHB (KSGM)	- Adalet Bakanlığı - İçişleri Bakanlığı - MEB (Özel Eğitim ve Rehberlik Genel Müdürlüğü) - Sağlık Bakanlığı	2021-2025

	dokümanlarda tespit edilen risk düzeyi ve risk faktörleri müdahale sürecinde belirleyici olacaktır. Ayrıca uzmanların şiddet vakasını bütünsel yaklaşımla vaka bazlı ve risk odaklı olarak ele alması ve müdahale süreci yürütmesine yönelik materyal doküman vb. hazırlanacak eğitim programlarında bu hususa yer verilecektir.		<ul style="list-style-type: none"> - Yerel yönetimler - Üniversiteler - İlgili diğer kurum ve kuruluşlar 	
Faaliyet 3.2.9	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Şiddet vakasına müdahalede eden sosyal hizmet kuruluşlarında şiddet mağduruna yaklaşım, müdahale teknikleri, yönlendirme vb. konularda uzmanlaşmış personel görevlendirilmesine ilişkin çalışma yapılacaktır.	Şiddet vakalarına etkin sosyal hizmet müdahalesinin gerçekleştirilmesini teminen vaka yönetimi ve süpervizyon sistemi oluşturulacaktır. Şiddet mağduruna yaklaşım, müdahale teknikleri ve yönlendirme vb. konularda uzmanlaşmış personelin görevlendirilmesi mağdurların kurumsal başvuru süreçlerinde ikincil mağduriyetlerinin önüne geçilmesinde son derece önemlidir. Bu bağlamda ilgili birimlerde şiddet mağduruna yaklaşım, müdahale teknikleri, yönlendirme konularında uzmanlaşmış mesleki personel arasından süpervizör ve vaka yöneticisi yetiştirilmesine yönelik eğitimler verilecektir.	ASHB (KSGM)	<ul style="list-style-type: none"> - İçişleri Bakanlığı - Yerel yönetimler - Üniversiteler - STK'lar 	2021-2025
Faaliyet 3.2.10	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Vaka yönetimi sisteminin oluşturulması ile adli, kolluk, sağlık vb. tüm birimlerin proaktif biçimde	Şiddetin önüne geçilebilmesi, birçok müdahale mekanizmasının eş zamanlı olarak yakın işbirliği ve	ASHB (KSGM)	<ul style="list-style-type: none"> - Adalet Bakanlığı - İçişleri Bakanlığı 	2021-2025

vakaya müdahalesi sağlanacak, gerekli iş süreçleri geliştirilecektir.	koordinasyon içerisinde vakaya müdahalesini gerekli kılar. Vaka yönetimi sistemi ile adli, kolluk, sağlık, sosyal hizmet olmak üzere tüm müdahale mekanizmalarının eş zamanlı olarak vaka bazlı yaklaşımla müdahalesini gerçekleştirmesini teminen iş akışları ve prosedürler oluşturulacaktır.		<ul style="list-style-type: none"> - MEB (Özel Eğitim ve Rehberlik Genel Müdürlüğü) - Sağlık Bakanlığı - Yerel yönetimler - Üniversiteler - STK'lar - İlgili diğer kurum ve kuruluşlar 	
Faaliyet 3.2.11	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Kadın konukevlerinde şiddet mağdurlarına yönelik manevi destek ve dini rehberlik hizmetlerinin etkinliği artırılacaktır.	Diyanet İşleri Başkanlığı ile ASHB arasında 13 Kasım 2018 tarihinde imzalanan protokol çerçevesinde Diyanet İşleri Başkanlığı'nın uzman personeli tarafından kadın konukevlerinde manevi destek ve dinî rehberlik hizmetleri işbirliği halinde belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda sunulmaya devam edilecektir.	Diyanet İşleri Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none"> - ASHB (KSGM) - Yerel yönetimler 	2021-2025
STRATEJİ 3.3 Şiddet mağdurunun sosyo ekonomik olarak güçlenmesine yönelik vaka bazlı özel müdahale programları hayata geçirilecektir.				
Faaliyet 3.3.1	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Şiddet mağduru kadınların konukevi sonrası izlenmesi ve desteklenmesi sağlanacaktır.	Kadınların konukevi sonrasında desteklenmesi ve izlenmesine ilişkin model oluşturulacak ve uygulanacaktır. Model oluşturulmasını teminen öncesinde gerekli ihtiyaç analizi de yapılacaktır.	ASHB (KSGM)	<ul style="list-style-type: none"> - İŞKUR - MEB (Özel Eğitim ve Rehberlik Genel Müdürlüğü) - Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) 	2021-2025

			<ul style="list-style-type: none"> - Yerel yönetimler - Barolar - SYDV - STK'lar - İlgili diğer kurum ve kuruluşlar 	
Faaliyet 3.3.3	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Şiddet mağdurunun beraberindeki çocuklar için özel müdahale ve destek programları geliştirilecek ve uygulanacaktır.	Şiddet mağduru kadın ile birlikte hizmet birimlerine gelen çocuklara yönelik psiko-sosyal desteğin sağlanması amacıyla programlar geliştirilecek ve uygulanmaya başlanacaktır. Programların geliştirilmesinde farklı ihtiyaçları olan tüm çocukların ihtiyaçları ve yüksek yararı göz önünde bulundurulacaktır.	ASHB (ÇHGM)	<ul style="list-style-type: none"> - ASHB (KSGM) - ASHB(EYHGM) - MEB (Özel Eğitim ve Rehberlik Genel Müdürlüğü) - Sağlık Bakanlığı - Yerel yönetimler - Üniversiteler - STK'lar - İlgili diğer kurum ve kuruluşlar - Uluslararası kuruluşlar 	2021-2025
Faaliyet 3.3.4	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Şiddet mağduru kadınların istihdama yönelik aktif işgücü kapsamındaki kurs ve programlardan ve girişimcilik	Şiddet mağduru kadınların, psiko-sosyal destek ve ekonomik güçlenme süreçleri geliştirilerek, istihdam olanaklarının artırılması ve izlenmesine yönelik bir model oluşturulacaktır.	ASHB (KSGM)	<ul style="list-style-type: none"> - İŞKUR - KOSGEB - MEB - Yerel yönetimler 	2021-2025

eğitimlerinden faydalanmalarına yönelik çalışmalar yürütülecektir.			<ul style="list-style-type: none"> - Kamu kurumu niteliği taşıyan meslek kuruluşları - STK'lar - İlgili diğer kurum ve kuruluşlar - Özel sektör 	
Faaliyet 3.3.5	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Geçici korunan ve uluslararası koruma başvuru veya statü sahibi kadın ve çocukların koruyucu ve önleyici hizmetlerden daha etkin biçimde yararlanmaları sağlanacaktır.	Şiddet ve istismara maruz kalan veya kalma riski ile karşı karşıya olan mülteci, sığınmacı ve insan ticareti mağduru kadın ve çocukların, sunulan hizmetlere erişimleri sağlanacaktır. Herhangi bir şekilde şiddet ve istismara maruz kalmış kadın ve çocuklara yönelik rehabilitasyon ve psiko-sosyal destek programları geliştirilecek ve uygulanacaktır. Geçici korunan veya uluslararası koruma statüsü ya da başvuru sahibi kadın ve çocukların hakları ve haklarına erişim konularında bilinçlendirilmeleri sağlanacaktır. Geçici korunan veya uluslararası koruma statüsü ya da başvuru sahibi kadın ve çocukların hakları ve haklarına erişim konularıyla ilgili personele eğitim verilerek personelin bu konuda bilinçlendirilmeleri sağlanacaktır.	<ul style="list-style-type: none"> - ASHB (KSGM) - ASHB (ÇHGM) - İçişleri Bakanlığı (Göç İdaresi Genel Müdürlüğü) 	<ul style="list-style-type: none"> - Adalet Bakanlığı - İçişleri Bakanlığı - Sağlık Bakanlığı - Yerel yönetimler - Uluslararası kuruluşlar - STK'lar 	2021-2025

Faaliyet 3.3.6.	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
<p>Şiddet mağduru kadınların SYDV, belediye vb. kurum ve kuruluşlarca yapılan ekonomik yardım ve desteklerden öncelikli yararlanmalarına yönelik gerekli tedbirler alınacaktır.</p>	<p>Şiddet mağduru kadınların şiddetten korunması ve güçlenmesini teminen ekonomik olarak desteklenmesi önem arz etmektedir. Bu çerçevede, ülkemizde ekonomik yardım ve destek hizmeti sunan tüm kurum ve kuruluşların şiddet mağdurlarını öncelikli olarak yararlandırmaya yönelik tedbirlerin almasına ilişkin yeni uygulamalar hayata geçirilecektir.</p>	<p>ASHB (KSGM)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ASHB (SYGM) - Çevre ve Şehircilik B. - İçişleri Bakanlığı - Yerel yönetimler - SYDV - STK'lar - İlgili diğer kurum ve kuruluşlar 	
Faaliyet 3.3.7.	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
<p>Şiddet mağduru kadınların sosyo-ekonomik güçlenmesine yönelik temel hizmetler ve başvuru aşamalarını içeren el kitabı hazırlanacaktır.</p>	<p>Şiddet mağduru kadınların sosyo-ekonomik güçlenmesine yönelik bu alanda hizmet sunan tüm aktörlerin katılımıyla sunulan temel hizmetlere, başvuru koşulları ile aşamalarına vb. ilişkin bilgiler içeren el kitapları hazırlanarak kadınlara ulaştırılması için gerekli tedbirler alınacaktır. Hazırlanan el kitaplarının her türlü engelli erişimine uygun olmasına ve geçici korunan ya da uluslararası koruma ya da statü sahibi gibi kadınların faydalanmasına imkân sağlayacak şekilde hazırlanmasına özen gösterilecektir.</p>	<p>ASHB (KSGM)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - İŞKUR - MEB - SGK - Yerel yönetimler - Kamu kurumu niteliği taşıyan meslek kuruluşları - STK'lar - İlgili diğer kurum ve kuruluşlar 	<p>2021-2025</p>

Faaliyet 3.3.9.	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Konukevi hizmeti alan şiddet mağduru kadınların beraberindeki çocukların kreş imkânlarından yararlandırılması sağlanacaktır.	Şiddet mağduru kadınların istihdamının desteklenerek güçlenmeleri ve şiddetten korunarak yeni bir hayat tesis etmelerinin sağlanmasını teminen çalışan kadınların kreş çağındaki çocuklarının öncelikle kamu kreşleri olmak üzere ihtiyaç halinde özel kreşlerden de yararlanması için kontenjan ayrılması, kreş desteği sağlanması vb. gerekli tedbirler alınacaktır.	ASHB (KSGM)	<ul style="list-style-type: none"> - ASHB (ÇHGM) - İŞKUR - MEB - Yerel yönetimler - STK'lar - Özel sektör 	2021-2025
STRATEJİ 3.4 Şiddetin önlenmesi ve şiddet mağdurunun korunmasında kolluk uygulamalarının etkinliği artırılacaktır.				
Şiddet mağduru hakkında 6284 sayılı Kanun kapsamında kimlik değişikliği kararlarının etkili biçimde uygulanmasına yönelik süreç modeli geliştirilecektir.	6284 sayılı Kanunun 4 (ç) bendinde düzenlenen "Korunan kişi bakımından hayatî tehlikenin bulunması ve bu tehlikenin önlenmesi için diğer tedbirlerin yeterli olmayacağının anlaşılması hâlinde ve ilgilinin aydınlatılmış rızasına dayalı olarak 27/12/2007 tarihli ve 5726 sayılı Tanık Koruma Kanunu hükümlerine göre kimlik ve ilgili diğer bilgi ve belgelerinin değiştirilmesi" tedbir kararının etkin uygulanarak ikincil mağduriyetlere sebep olunmaması için süreç modeli geliştirilecek ve uygulanması sağlanacaktır.	<ul style="list-style-type: none"> - İçişleri Bakanlığı (EGM) - İçişleri Bakanlığı (Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü) 	<ul style="list-style-type: none"> - Adalet Bakanlığı - ASHB (KSGM) - İçişleri Bakanlığı (JGK) - İŞKUR - MEB - Sağlık Bakanlığı - SGK - Yerel yönetimler - Türkiye Bankalar Birliği - İlgili diğer kurum ve kuruluşlar 	2021-2025

STRATEJİ 3.6				
Şiddet mağdurlarına yönelik sağlık hizmetlerinin sunum kapasitesi güçlendirilecektir.				
Faaliyet 3.6.9	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Cinsel şiddet vakalarına müdahale ve görüşme ilkeleri konusunda hizmet sunan kamu görevlilerine yönelik el kitabı/kılavuz oluşturulacaktır.	Cinsel şiddet mağdurlarına hizmet, diğer şiddet mağdurlarından farklı, cinsel şiddet vakasına özel müdahale ve hizmet sunumu gerektiren oldukça hassas bir süreci ve yaklaşımı gerektirmektedir. Cinsel şiddet mağdurlarına yönelik özel hizmet modelinin ülke genelinde hizmete sunulması kadına yönelik şiddetle mücadelede önemli bir hizmet ihtiyacıdır. Aynı zamanda hizmet sunan kamu görevlilerine yönelik cinsel şiddet vakalarına müdahale ve görüşme ilkeleri konusunda hazırlanacak el kitabı/kılavuz ile özel müdahale ve hizmet sunumuna katkı sağlanacaktır.	Sağlık Bakanlığı (Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü)	- ASHB (KSGM) - Adalet Bakanlığı - İçişleri Bakanlığı - Yerel yönetimler - Üniversiteler - STK'lar	2021-2025
Faaliyet 3.6.10	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Şiddet mağdurlarına yönelik sunulan sağlık hizmetleri konusunda iyi uygulama örneklerinin paylaşıldığı uluslararası bir etkinlik gerçekleştirilecektir.	Şiddet mağdurlarına sağlık hizmeti sunumu, her şiddet vakasına özel müdahale ve yaklaşımı gerektiren hassas bir süreç yönetimini barındırmaktadır. Bu çerçevede, şiddet mağdurlarına yönelik sunulan sağlık hizmetleri konusunda iyi uygulama örneklerinin paylaşıldığı uluslararası bir etkinlik gerçekleştirilecektir.	Sağlık Bakanlığı (Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü)	- ASHB (KSGM) - İlgili kamu kurum ve kuruluşları - Yerel yönetimler - Üniversiteler - STK'lar - Uluslararası kuruluşlar	2021-2025

STRATEJİ 3.7				
Şiddet uygulayan ya da uygulama ihtimali bulunanlara yönelik önleyici hizmet modelleri uygulanacaktır.				
Faaliyet 3.7.2	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Şiddet uygulayanlara yönelik önleyici tedbir kararlarının etkin uygulanmasına yönelik iş akışları ve süreç modeli geliştirilecektir.	6284 sayılı Kanunun 5 inci maddesi ile şiddet uygulayanlar hakkında verilen önleyici tedbirler düzenlenmiştir. Önleyici tedbirlerin etkin şekilde yerine getirilmesi ve ihlali halinde gerekli hukuki yaptırımların uygulanması birden fazla kurum ve kuruluşun eşgüdüm içerisinde süreci yönetmesini gerekli kılar. Bu bağlamda adli, kolluk, sağlık, sosyal hizmet gibi vakaya müdahale rolü bulunan kurum kuruluşlar önleyici her bir tedbirin etkin uygulanmasını teminen iş akışları ve süreç modeli geliştirecektir.	- ASHB (KSGM) (Koordinatör Kurum) - Adalet Bakanlığı - İçişleri Bakanlığı - Sağlık Bakanlığı	- Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığı - Polis Akademisi Başkanlığı - Üniversiteler - Yerel yönetimler - STK'lar - İlgili diğer kurum ve kuruluşlar	2021-2025
Faaliyet 3.7.9	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
6284 sayılı Kanun kapsamında hakkında "5/1-(b)" ve "5/1-(c)" maddeleri gereğince önleyici tedbir kararı bulunanlara zorunlu hallerde alternatif barınma yeri sağlanmasına yönelik tedbir alınacaktır.	Zorunlu hallerde olmak koşuluyla, 6284 sayılı Kanun kapsamında haklarında 5/1-(b) ve 5/1-(c) maddeleri gereğince müşterek konuttan uzaklaştırma kararı alınan şiddet uygulayan veya uygulama ihtimali bulunanlara alternatif barınma imkânları sağlanacaktır.	- ASHB - İçişleri Bakanlığı (İller İdaresi Genel Müdürlüğü)	- TiHEK - Valilikler - Kaymakamlıklar - SYDV - Yerel yönetimler	2021-2025

STRATEJİ 3.8

Afet, acil durum ve salgın hastalık vb. olağanüstü dönemlerde hizmetlere erişim ve hizmet sunumunun aksaklığa uğramaması için gerekli tedbirler alınacaktır.

Faaliyet 3.8.1	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Afet ve acil durum öncesi, sırası ve sonrasında hizmet sunan kurum ve birimler, şiddet vakasına tespit ve müdahale süreçlerini gözden geçirerek sürece özgü iş akışlarının yer aldığı el kitabı/kılavuz oluşturacak, hizmet sunanların uzmanlaşmasına yönelik eğitim programlarında konuya yer verilecektir.	Afet, acil durum, salgın hastalık vb. olağanüstü durumlarda kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında hizmet sunan ve şiddet vakasına müdahale (adli, kolluk, sağlık, sosyal hizmet) rolü bulunan kurum ve kuruluşların hizmetlerini, süreçte ortaya çıkabilecek ihtiyaçlar doğrultusunda ve mağdurlarının hizmetlere erişim ve faydalanmasında herhangi bir aksaklığa mahal verilmeyecek şekilde yeniden düzenlemeleri gerekmektedir. Bu kapsamda ilgili kurum ve kuruluşların gerekli iş akış ve süreçlerini oluşturmaları, uygulayıcıların kullanımı için bir kılavuz ve el kitabı hazırlamaları beklenmektedir.	ASHB (KSGM)	- Adalet Bakanlığı - AFAD - İçişleri Bakanlığı - MEB - Sağlık Bakanlığı - Yerel yönetimler - Üniversiteler - STK'lar	2021-2025
Faaliyet 3.8.2	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
İhtiyaca uygun olarak olağanüstü dönemlere özgü hizmet modelleri oluşturulacak ve uygulanacaktır.	Afet, acil durum, salgın hastalık vb. olağanüstü durumlarda kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında hizmet sunan ve/veya şiddet vakasına müdahale rolü bulunan kurum ve kuruluşların hizmetlerini, süreçte ortaya çıkabilecek ihtiyaçlar doğrultusunda ve mağdurlarının hizmetlere erişim ve faydalanmasında herhangi bir aksaklığa mahal verilmeyecek şekilde yeniden düzenlemeleri	ASHB (KSGM) (Koordinatör Kurum) - Adalet Bakanlığı AFAD - İçişleri Bakanlığı -	- Yerel yönetimler - Üniversiteler - STK'lar	2021-2025

	gerekmektedir. Bu kapsamda gerek bölgesel gerekse ulusal ya da küresel afet, acil durum vb. durumlar için geçmiş tecrübeler ve yapılan çalışmalardan yola çıkarak bir ihtiyaç analizi ortaya konulması; ardından sürece ve ihtiyaca özgü hizmet modellerinin gerekli zamanda uygulamaya konulmak üzere oluşturulması beklenilmektedir.	Sağlık Bakanlığı		
Faaliyet 3.8.3	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Olağanüstü dönemlere özgü sosyo-ekonomik sorun yaşayan aileler önceden tespit edilerek şiddetin yaşanmaması için gerekli şekilde desteklenecek, önleyici hizmetlerin sunulması sağlanacaktır.	Gerek bölgesel gerekse küresel ölçekte afet, acil durum, salgın hastalık vb. süreçlerin sosyo-ekonomik yansımaları yadsınamaz boyuttadır. Benzer süreçlerin kadınları ve aileleri olumsuz biçimde etkilemesine ve şiddetin ortaya çıkmasına mahal vermeden risk faktörleri göz önünde bulundurularak ailelerin yaşadığı işsizlik vb. sosyo-ekonomik sorunların tespiti ve çözümüne yönelik önleyici çalışma yapılacak ve gerekli sosyal hizmet müdahalesi gerçekleştirilecektir.	ASHB (ATHGM)	<ul style="list-style-type: none"> - ASHB (KSGM) - ASHB (SYGM) - ASHB (ÇHGM) - AFAD - İŞKUR - Yerel yönetimler - SYDV - STK'lar - İlgili diğer kurum ve kuruluşlar 	2021-2025
Faaliyet 3.8.4	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Olağanüstü dönemlerde şiddet mağdurlarının kurumsal hizmetlere erişim ve hizmetlerden yararlanmasının kesintiye uğramaması için gerekli tedbirler alınacaktır.	Afet, acil durum, salgın hastalık vb. durumlarda mağdurların hizmetlere erişim ve sunulan hizmetten faydalanma biçimi değişiklik gösterebilir. Bu süreçte şiddetle mücadele kapsamında hizmet sunan kurum ve kuruluşların hizmetlerini, süreçte ortaya çıkabilecek ihtiyaçlar doğrultusunda ve mağdurların	ASHB (KSGM) (Koordinatör Kurum) - Adalet Bakanlığı	<ul style="list-style-type: none"> - Yerel yönetimler - Üniversiteler - STK'lar - İlgili diğer kurum ve kuruluşlar 	2021-2025

	hizmetlere erişim ve faydalanmasında herhangi bir aksaklığa mahal vermeyecek şekilde yeniden düzenlemeleri gereklidir. Bu bağlamda gerekli hukuki ve idari tedbirler gecikmeksizin alınacaktır.	AFAD - İçişleri Bakanlığı - Sağlık Bakanlığı		
STRATEJİ 4.2				
Şiddetsiz bir toplum için bilinçlendirme faaliyetleri yürütülecektir.				
Faaliyet 4.2.3	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Vatandaşlara yönelik eğitim, seminer, atölye çalışması gibi farkındalık artırma ve bilinçlendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir.	Kadına yönelik şiddetin tanımı, yaygınlığı, ilgili mevzuat, şiddete maruz kalındığında başvurulacak kurumlar, şiddetin yeniden üretilmemesi, şiddete tanık olduğunda yapılacaklar gibi konularda vatandaşlara yönelik etkinlikler gerçekleştirilerek. Faaliyetler yürütülürken Aile Eğitim Programlarından yararlanılacaktır. Farkındalık çalışmaları, yaratıcı ve yenilikçi görsel işitsel farkındalık materyalleri ile desteklenecektir.	ASHB (KSGM)	<ul style="list-style-type: none"> - İlgili kamu kurum ve kuruluşları - STK'lar - Uluslararası kuruluşlar - Üniversiteler - Yerel yönetimler 	2021-2025
Faaliyet 4.2.4	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Aile eğitimleri, babalık eğitimleri, evlilik öncesi eğitimleri gibi eğitim programları gözden geçirilerek güncellenmesi ve uygulanması teşvik edilecektir.	Farklı kurumlar tarafından uygulanan aile eğitimi, baba okulu gibi eğitim programları aracılığıyla kadın-erkek eşitliği, kadına yönelik şiddetle mücadele konularında farkındalık artırılması, aile içi iletişimin desteklenmesi, duygu paylaşımının ve duyguları ifade etmenin öneminin aktarılmasına ilişkilerin hususların yer alması amacıyla mevcut program içerikleri gözden geçirilerek güncellenecek ve eğitimler yaygın biçimde	ASHB (ATHGM)	<ul style="list-style-type: none"> - ASHB (KSGM) - MEB (Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü) - Diyanet İşleri Başkanlığı - Yerel yönetimler - STK'lar 	2021-2025

	uygulanacaktır. Bu çerçevede öncelikle eğitim materyallerinin hazırlanması sürecinde görev alacak kuruluşlardaki personele eğitimler verilecektir. Materyallerin müfredat, kazanım, hedef, içerik ve ölçme-değerlendirme olmak üzere bir bütün olarak gözden geçirilmesi eğitim programının uygulanmasından görevli kuruluş tarafından KSGM işbirliği ile gerçekleştirilecek ve gözden geçirme doğrultusunda eğitim programının güncellenmesi teşvik edilecektir.			
Faaliyet 4.2.5	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Muhtarlara yönelik düzenli seminerler gerçekleştirilecektir.	Muhtarlara yönelik kadın-erkek eşitliği, kadına yönelik şiddetle mücadele, ilgili mevzuat ve erken yaşta evliliklerle mücadele konularında eğitim çalışmaları gerçekleştirilecektir.	ASHB (KSGM)	- İçişleri Bakanlığı (İller İdaresi Genel Müdürlüğü) - Valilikler - Yerel yönetimler	2021-2025
STRATEJİ 4.4				
Eğitimin tüm kademelerine şiddete sıfır tolerans anlayışı yerleştirilecektir.				
Faaliyet 4.4.5	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Valilikler ve İl Milli Eğitim Müdürlükleri işbirliğinde ödüllü resim, şiir, kompozisyon yarışmaları, münazaralar vb. düzenlenecektir.	Şiddetsiz toplumun teşviki, insan hakları, çocuk hakları ve bu hakların korunması gibi konularda farkındalık yaratmaya yönelik çalışmalarla hem öğrencilerin konuya ilişkin bilinç kazanmaları hem de kendi ürettikleri materyaller aracılığıyla sorunun üzerine düşünmeleri amaçlanmaktadır.	MEB (Strateji Geliştirme Başkanlığı)	- ASHB (ÇHGM) - ASHB (KSGM) - Valilikler - Yerel yönetimler - Üniversiteler - Yerel medya kuruluşları	2021-2025

			- Uluslararası kuruluşlar - STK'lar	
STRATEJİ 4.6 Yükseköğretim kurum ve programlarına şiddete sıfır tolerans anlayışı yerleştirilecektir.				
Faaliyet 4.6.9	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Gençlik ve Spor Bakanlığı yurtlarında kalan kadın ve erkek öğrencilere yönelik farkındalık çalışmaları gerçekleştirilecektir.	Gençlik ve Spor Bakanlığı yurtlarında kalan öğrencilere kadına yönelik şiddet, kadın erkek eşitliği, siber şiddet gibi konularda eğitimler düzenlenecektir.	ASHB (KSGM)	- YÖK - Üniversiteler - Gençlik ve Spor Bakanlığı (Kredi Yurtlar Kurumu) - Yerel yönetimler - Uluslararası kuruluşlar	2021-2025
STRATEJİ 4.8 Geleneksel ve yeni medyanın kadına yönelik şiddetle mücadeleyi destekleyici ve duyarlılık kazandırıcı rol üstlenmesi sağlanacaktır.				
Faaliyet 4.8.13	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Film festivallerinde kadının insan hakları ve kadına yönelik şiddetle mücadele temalarına yer verilecektir.	Ülkemizde yerel yönetimler, sanat ve kültür vakıfları, üniversiteler vb. tarafından farklı temalarda yürütülmekte olan film festivallerinde kadının insan hakları ve kadına yönelik şiddetle mücadele konularına özel temalar ayrılması hem bu alanda daha fazla içerik üretimi yapılmasına hem de konuya ilişkin toplumsal farkındalığın artırılmasına katkı sağlayacaktır.	Kültür ve Turizm Bakanlığı	- ASHB (KSGM) - Üniversiteler - Yerel yönetimler - STK'lar - Özel sektör - Uluslararası kuruluşlar	2021-2025

STRATEJİ 5.4 Yerel düzeyde özelleştirilmiş politikalar için 81 il ve bölge bazında “Kadına Yönelik Şiddet Risk Haritaları” hazırlanacaktır.				
Faaliyet 5.4.2	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Haritalama çalışmasını yürütecek personele yönelik kılavuz hazırlanacak ve eğitim faaliyetleri gerçekleştirilecektir.	Haritalama çalışmasının yürütmek üzere belirlenen ekipte yer alan personelin konuya ilişkin kapasitesinin geliştirilmesi sağlanacaktır.	- ASHB (KSGM) - TÜİK	- ASHB (ATHGM) - Adalet Bakanlığı (Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı) - Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü) - İçişleri Bakanlığı - MEB - Sağlık Bakanlığı - Diyanet İşleri Başkanlığı - Yerel Yönetimler - Üniversiteler - STK’lar	2021-2022
Faaliyet 5.4.3	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Haritalama öncesi saha incelemeleri gerçekleştirilecek; sonuçlar doğrultusunda ilgili parametreler	Ülke geneli, bölge ve il düzeyinde riske dair nitelikleri gösterme olanağı veren ölçülebilir unsurlar belirlenecektir.	ASHB (KSGM) - TÜİK	- ASHB (ATHGM) - Adalet Bakanlığı (Adli Destek ve Mağdur	2021-2022

belirlenecek ve haritalama metodolojisi oluşturulacaktır.			<p>Hizmetleri Dairesi Başkanlığı</p> <ul style="list-style-type: none"> - Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü) - İçişleri Bakanlığı - MEB - Sağlık Bakanlığı - Diyanet İşleri Başkanlığı - Yerel Yönetimler - Üniversiteler - STK'lar 	
Faaliyet 5.4.4	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
81 il düzeyinde, istatistiki ve coğrafi bölge bazında ve ülke genelinde risk haritalaması gerçekleştirilecektir.	Ülke geneli, bölge ve il düzeyinde riske dair nitelikler ölçülecek, sistemsal olarak analiz edilecek ve risk durumu belirlenecektir.	ASHB (KSGM) - TÜİK	<ul style="list-style-type: none"> - ASHB (ATHGM) - Adalet Bakanlığı (Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı) - Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü) - İçişleri Bakanlığı - MEB - Sağlık 	2022

			<ul style="list-style-type: none"> - Bakanlığı - Diyanet İşleri Başkanlığı - Yerel Yönetimler - Üniversiteler - STK'lar 	
Faaliyet 5.4.5	Açıklama	Sorumlu Kurum	İlgili kurum	Süre
Risk haritalarının 81 il düzeyinde yöneticiler ve uygulayıcılar ile paylaşılmasına yönelik toplantılar düzenlenecektir.	Risk haritalarının sunduğu bilgilerin politikalara yön vermesini temin etmek üzere ilgililer ile paylaşılması sağlanacaktır.	ASHB (KSGM)	<ul style="list-style-type: none"> - ASHB (ATHGM) - Adalet Bakanlığı (Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı) - Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğu) - İçişleri Bakanlığı - MEB - Sağlık Bakanlığı - Diyanet İşleri Başkanlığı - Yerel Yönetimler - Üniversiteler - STK'lar 	2023-2025

Kadının Güçlenmesi Eylem Planı (2024-2028)

Strateji 1: Kadınların okuryazarlık oranının %100 seviyesine yükseltilmesi ve nitelikli okuryazarlık düzeylerinin artırılması

Faaliyetler	Sorumlu Kurum	İlgili Kurum	Süre	Açıklama
1.1 Okuryazar olmayan kadınların okuma yazma kurslarına katılımı, okuma yazma kurslarına devam edenlerin üst kademeye geçiş süreçleri takip edilecek ve tamamlamaları sağlanacaktır.	MEB (HBÖGM)	<ul style="list-style-type: none">- ASHB (KSGM, EYHGM),- Adalet Bakanlığı (CTEGM),- İçişleri Bakanlığı (GiB),- Türkiye Barolar Birliği,- Yerel Yönetimler,- STK'lar	2024-2028	Okuryazar olmayan 50 yaş ve üzeri kadınlardan başlamak üzere engelli, tutuklu ve hükümlü kadınlar, GK/UK altındaki kadınlar dâhil olmak üzere okuryazar olmayan kadınların okuma yazma kurslarına katılımı sağlanacaktır. Ayrıca eğitim ortamlarına ve eğitimde kullanılan materyallere erişim imkânları da artırılabilecektir. Birinci kademe kursu bitirmiş kadınların ikinci kademeye, ikinci kademe bitirmiş olanların açık öğretim ortaokuluna ve açık öğretim lisesine devamı sağlanacak ve takip sistemi kurulacaktır.
1.2 Kadınların güçlenmesi odaklı ileri okuryazarlık becerilerini geliştirmeye yönelik kurslar yaygınlaştırılacaktır.	MEB (HBÖGM)	<ul style="list-style-type: none">- ASHB (KSGM, ATHGM, SYGM),- STK'lar,- Yerel Yönetimler- Üniversiteler	2024-2028	İleri okuryazarlık (dijital, finansal, sağlık vb. okuryazarlığı) becerilerini geliştirmeye yönelik program sayısı ve programdan faydalanan kadın sayısı artırılabilecektir. ASHB'ye bağlı hizmet sunan ADEM, SODAM ve ÇATOM'larda kadınların okuryazarlık becerilerini geliştirmeye yönelik kurslar artırılarak düzenlenmeye devam edilecektir. Ayrıca eğitim ortamları ve eğitimde kullanılan materyallerin

				engellilerin erişilebilirliğine uygun olarak hazırlanması sağlanacaktır.
Strateji 2: Zorunlu örgün eğitim kademelerinin tamamında kız çocuklarının net okullaşma oranlarının %100 seviyesine yükseltilmesi, kadınların ve kız çocuklarının eğitimin her kademesinde kayıt, devam ve tamamlama oranlarının artırılması				
Faaliyetler	Sorumlu Kurum	İlgili Kurum	Süre	Açıklama
2.1 Okul öncesi eğitim hizmeti yaygınlaştırılacaktır.	- MEB (TEGM), - ASHB (ÇHGM)	- ASHB (KSGM), - TÜİK, - Yerel Yönetimler	2024-2028	Okul öncesi eğitimin çocuğa ve topluma geniş bir yelpazede katkıları mevcuttur. Okul öncesi eğitim almış olarak ilkokula başlamak erken akademik beceri ile çocuğun bütünsel gelişiminin desteklenmesi için oldukça önemlidir. Bu nedenle her çocuğun en az bir yıl okul öncesi eğitim almış olarak ilkokula başlaması sağlanacaktır.
Faaliyetler	Sorumlu Kurum	İlgili Kurum	Süre	Açıklama
2.2 Zorunlu eğitim kademelerinin tamamında kız çocuklarının net okullaşma oranlarının %100 yükseltilmesi amacıyla il düzeyinde politika ve eylem planları geliştirilecek ve uygulanacaktır.	- MEB (TEGM, OÖGM)	- ASHB (KSGM), - TÜİK, - Yerel Yönetimler, - STK'lar	2024-2028	Zorunlu eğitim kademeleri arasında yer alan ilkokul, ortaokul ve ortaöğretim kurumlarında kız çocuklarının net okullaşma oranı illere göre farklılık göstermektedir. Söz konusu farklılığın analiz edilerek kız çocukların net okullaşma oranlarının %100 seviyesine yükseltilmesi amacıyla il düzeyinde eylem planları geliştirilecek ve uygulanacaktır.
2.3 ASDEP (Aile ve Sosyal Destek Programı) personeli	- ASHB (ATHGM)	- ASHB (KSGM), - MEB (TEGM, OÖGM),	2024-2028	ASDEP personeli aracılığıyla gerçekleştirilen hane ziyaretlerinde zorunlu eğitim

aracılığıyla gerçekleştirilen hane ziyaretlerinde zorunlu eğitim kademelerinin tamamında eğitim hayatına devam etmeyen başta kız çocukları olmak üzere hane üyeleri için bilgilendirme ve rehberlik hizmeti gerçekleştirilecektir.		<ul style="list-style-type: none"> - Yerel Yönetimler, - STK'lar 		kademelerinin tamamında eğitim hayatına devam etmeyen hane üyeleri için MEB ile işbirliği içerisinde bilgilendirme ve rehberlik hizmeti sağlanacaktır.
--	--	---	--	--

Strateji 4: Tüm eğitimciler, öğretim programları ve eğitim öğretim materyallerinin kadın erkek eşitliğine duyarlılığının artırılması

Faaliyetler	Sorumlu Kurum	İlgili Kurum	Süre	Açıklama
4.1 Okul öncesi eğitimden başlayarak okul ve mesai saatlerini uyumlaştıracak okul sonrası eğitim mekanizmaları (etüt, hobi-sanatsal faaliyetler, spor faaliyetleri) geliştirilecektir.	MEB (TEGM)	<ul style="list-style-type: none"> - ASHB (KSGM, ÇHGM), - GSB (Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, - Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü), - Türkiye Belediyeler Birliği, - Yerel Yönetimler 	2024-2028	Başta her iki ebeveynin çalıştığı aileler için önemli bir ihtiyaç olup okul öncesi eğitim mekanizmasının tamamı için ebeveynlerin çalışma saatleri ile okul saatlerinin uyumsuzluğu okul sonrası eğitim mekanizmalarının geliştirilmesini gerekli kılmaktadır. Okul sonrası eğitim mekanizmaları oluşturulurken çocuğun üstün yararı ilkesi doğrultusunda hareket edilecektir. Konunun iş ve aile yaşamının uyumlaştırılması bağlamı Ekonomi bölümü 1.2 faaliyeti kapsamında ele alınmıştır.

Strateji 5: Hayat boyu öğrenme programı aracılığıyla kadınların sosyal ve ekonomik hayata etkin katılımlarının sağlanması				
Faaliyetler	Sorumlu Kurum	İlgili Kurum	Süre	Açıklama
5.2 Yaygın eğitim kapsamındaki kursların düzenlendiği yerlerde çocuk bakım ve/veya oyun odaları yaygınlaştırılacak ve denetlenecektir	<ul style="list-style-type: none"> - MEB (HBÖGM), - Diyanet İşleri Başkanlığı (EHGM) 	<ul style="list-style-type: none"> - ASHB (KSGM), MEB (Teftiş Kurulu Başkanlığı), - Diyanet İşleri Başkanlığı (Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı), - Yerel Yönetimler 	2024-2028	MEB Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliği gereğince; “Kurumda uygun ortam ve imkân bulunması durumunda çocuk sahibi olan bireylerin sosyal, kültürel ve mesleki yaşamlarında öğrenme ortamlarına aktif katılımlarını sağlayabilmek amacıyla kursiyerlerin 3-6 yaş arası çocukları için esnek eğitim saat ve zamanlı, toplum temelli çocuk bakım ve oyun odası oluşturulabilir” hükmü gereğince çalışmalar yürütülecektir.
Strateji 1:Kadın ve sağlık alanında cinsiyet temelli veri üretimi, niceliksel ve niteliksel araştırmalar ve analiz çalışmalarının yaygınlaştırılması				
Faaliyetler	Sorumlu Kurum	İlgili Kurum	Süre	Açıklama
1.2 Kadın ve sağlık alanında ulusal ve yerel düzeyde veri elde edilmesine imkan veren niceliksel ve niteliksel araştırmalar yaygınlaştırılacak ve desteklenecektir.	<ul style="list-style-type: none"> - Sağlık Bakanlığı (Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü), - TÜSEB 	<ul style="list-style-type: none"> - Sağlık Bakanlığı (HSGM, Sağlık Geliştirilmesi Genel Müdürlüğü) - TÜİK, - TÜBİTAK, - HÜNEE, - Üniversiteler, - Yerel Yönetimler, - STK'lar 	2024-2028	Bilimsel araştırmalar sonucunda elde edilen veriler, kadın ve sağlık alanına ilişkin politikaların oluşturulmasına ve analizine temel teşkil etmektedir. Bu nedenle, Sağlık Bakanlığı ve ASHB işbirliğinde, koordineli olarak yerel yönetimlerin verileri de dahil istatistiksel veriler kullanılarak belirlenen ihtiyaçlar ve güncel gelişmeler doğrultusunda tespit edilecek konularda (Örn. Sezaryen doğum tercihi, anne ölümlerinin sabit düzeyde kalması, sağlık

				<p>hizmetlerine erişimin önündeki engeller, genç kadınların sağlık hizmetlerine erişiminin önündeki engeller, madde bağımlılığı, sağlık hizmeti alırken kadınlara yönelik şiddet, kadın sağlığı alanında hizmet sunan sağlık personeline yönelik şiddet, kadınların cinsel sağlık ve üreme sağlığı vb.) yapılacak araştırmalarla; araştırma sonuçlarının raporlanması, şeffaflığı, bilgiye erişimin sağlanması ve niteliksel ve kapsayıcı bir izleme sisteminin uygulamaya konulması ile mevcut durumun tespiti ve alınması gereken tedbirler, uygulanacak politikalar ve sunulacak hizmetlerin kanıta dayalı inşası mümkün olacaktır. Özellikle yerel düzeyde yürütülecek araştırmaların müdahale programı biçiminde olması önceliklendirilecektir.</p>
<p>1.3 Özel politika/hizmet gerektiren kadınlar ve kız çocuklarının sağlık hizmet gereksinimlerinin tespit edilmesi amacıyla idari kayıtlara dayalı veri derleme çalışmaları yapılacak ve araştırmalar yürütülecektir.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Sağlık Bakanlığı (Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü), - TÜSEB 	<ul style="list-style-type: none"> - CB (SBB), - ASHB (KSGM, EYHGM, ATHGM, SGB), - ÇSGB (ÇGM, İSGGM), - MEB, - İçişleri Bakanlığı (GİB), 	<p>2024-2028</p>	<p>Özel politika/hizmet gerektiren kadınlar ve kız çocuklarının sağlık durumu, başta üreme sağlığı olmak üzere sağlık hizmetlerinden yararlanma durumu, sanitasyon ve hijyen hizmetlerine erişimde yaşanan engeller ve sağlık güvencesinin sağlanması ve sürdürülebilirliği, sürdürülebilir finansal destek için yapılması</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - Adalet Bakanlığı (CTEGM), - TÜİK, - TÜBİTAK, - HÜNEE, - Üniversiteler, - Yerel Yönetimler, - Sendikalar, - Meslek örgütleri, - Uluslararası Kuruluşlar 		<p>gerekenler gibi konularda karşılaşılan veri eksikliğinin giderilmesi önemlidir. Bununla birlikte, önleme ve koruma konusunda erişilemeyen bilgiler nedeniyle özel politika/hizmet gerektiren kadınlar ve kız çocukları yüksek risk altındadır. Bu nedenle özel politika/hizmet gerektiren kadınlar ve kız çocukları için ülke genelini temsil eden araştırmaların yapılması gerekmektedir. Ayrıca, saha çalışmalarında örneklem hacminde dezavantajlı grupların temsiliyet gücünün yeterli seviyelere ulaşmadığı durumlarda ise idari kayıtlara dayalı veri derleme çalışmaları yürütülecek ve ihtiyaç duyulan bölgesel/yerel düzeydeki ayrıntılı veriler sağlık profesyonellerince ölçüme dayalı sağlık taramaları aracılığıyla derlenecektir.</p>
--	--	---	--	--

Strateji 2:Sağlık hizmeti sunumunda kadınlara yönelik yaşam boyu, farklılaşan ihtiyaçları karşılayan, kapsamlı ve bütüncül kadın sağlığı hizmetlerinin güçlendirilmesi

Faaliyetler	Sorumlu Kurum	İlgili Kurum	Süre	Açıklama
2.5 Afet ve acil durumlarda sunulacak üreme sağlığı hizmet modelinin uygulanması ve kurumlar arası koordinasyonun	- Sağlık Bakanlığı (HSGM)	<ul style="list-style-type: none"> - ASHB (KSGM), - İçişleri Bakanlığı (AFAD), - Sağlık Bakanlığı (Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, 	2024-2028	Afet ve acil durumlarda sunulacak üreme sağlığı hizmetleri için asgari hizmet sunumu kapsamında eğitim programları düzenlenmesi ve koordinasyonun güçlendirilmesi amacıyla programlar düzenlenmesi; protokol, uygulama

güçlendirilmesi amacıyla çalışmalar yapılacaktır.		Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü, - Türkiye Belediyeler Birliği, - Üniversiteler, - Yerel Yönetimler , STK'lar, - Uluslararası Kuruluşlar		genelgesi vb. mevzuatın yürürlüğe girmesi sağlanacaktır.
---	--	---	--	--

Strateji 4:Kadınların sağlık bilincinin artırılması ve sağlıklı yaşam davranışlarının geliştirilmesi

Faaliyetler	Sorumlu Kurum	İlgili Kurum	Süre	Açıklama
4.1 Kadınlarda sağlık okuryazarlığının geliştirilmesi amacıyla farkındalık çalışmaları gerçekleştirilecektir.	<ul style="list-style-type: none"> - ASHB (KSGM), - Sağlık Bakanlığı (Sağlığın Geliştirilmesi Genel Müdürlüğü, HSGM) 	<ul style="list-style-type: none"> - MEB (HBÖGM), - ASHB (ATHGM, SYGM, EYHGM, ÇHGM, Eğitim ve Yayın Daire Başkanlığı), - İçişleri Bakanlığı (GİB), - GSB (KYGM, Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü), - Yerel Yönetimler, - Üniversiteler, 	2024-2028	<p>Eğitim, seminer ve paneller, ADEM, SODAM, ÇATOM, Toplum Sağlığı Merkezleri, HEM, hanımlar lokalleri, KYGM Yurtları, Gençlik Merkezleri vb. çoğunlukla kadınların başvurduğu/yararlandığı merkezlerde ve/veya kurumlarda düzenlenecektir. Bilgilendirme materyalleri; -Sağlığın korunması ve geliştirilmesi (sağlıklı beslenme, obezite ile mücadele, fiziksel aktivitenin önemi vb.) - Gebelik dönemi aşları, -Erken teşhisin önemi ve etkileri, -Üreme sağlığı, üreme hakları, -Genetik hastalıklar, akraba evlilikleri, -Bağışıklamanın önemi, -Hasta</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - STK'lar, - Özel Sektör, - Medya kuruluşları 		<p>hakları, -HPV aşısı, -Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlardan korunma gibi konularda hazırlanacak olup, özellikle yukarıda belirtilen birimlerde ve Geçici Barınma Merkezleri, Aile Sağlığı Merkezleri, Göçmen Sağlığı Merkezleri, SYDV ve Sosyal Hizmet Merkezleri'nde dağıtımı yapılacaktır. Yazılı/görsel materyaller engelli erişimine uygun şekilde, Türkçe ile Arapça dillerinde hazırlanacaktır. Eğitimlerin düzenlenmesi ve materyallerin yaygınlaştırılması kapsamında Halk Eğitim Merkezleri Bilişim Ağından (HEMBA) yararlanılacaktır. Ayrıca, Kadın Odaklı Sağlık Eğitimleri: Gençlik ve Kadın Sağlığına Yönelik Kampanyalar, Genç Kadınlar İçin Mentörlük Programları bu faaliyete katkı sunacaktır.</p>
<p>4.2 Kadınların bağımlılıkla mücadele ve tedaviye başvurmaları kapsamında güçlenmeleri için bilgi ve farkındalık artırıcı etkinlikler düzenlenecektir.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ASHB (ATHGM), - Sağlık Bakanlığı (HSGM) 	<ul style="list-style-type: none"> - ASHB (KSGM, SYGM, EYHGM, ÇHGM), - MEB (HBÖGM), - İçişleri Bakanlığı (GİB), - GSB (KYGM, Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü), - Yeşilay, 	<p>2024-2028</p>	<p>Eğitim/seminer/paneller, ADEM, SODAM, ÇATOM, Toplum Sağlığı Merkezleri, HEM, KYGM Yurtları, Gençlik Merkezleri, hanımlar lokalleri vb. çoğunlukla kadınların başvurduğu/yararlandığı merkezlerde düzenlenecektir. Eğitimlerde ön test ve son test uygulanarak katılımcıların eğitimler sonucu edindiği bilgi ve farkındalık düzeyi ölçülecektir. Ayrıca eğitimlerde katılımcıların ilave olarak bilgi edinmesi ve</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - Yerel Yönetimler, - Üniversiteler, - STK'lar, - Özel Sektör 		<p>konuya dair bilinçlenmeleri amacıyla kurumsal ortak Türkiye Yeşilay Cemiyeti'nin görsel ve dijital materyalleri hakkında bilgi verilecektir. Ayrıca, eğitimlerin düzenlenmesi kapsamında Halk Eğitim Merkezleri Bilişim Ağından (HEMBA) yararlanılacaktır.</p>
--	--	---	--	---

Strateji 5: Toplumun kadın ve erkek her yaş grubunda, kadın sağlığı konusunda bilgi ve farkındalık düzeyinin artırılması

Faaliyetler	Sorumlu Kurum	İlgili Kurum	Süre	Açıklama
5.1 Birinci basamak sağlık hizmetleri kapsamında toplumun tüm kesimlerine yönelik bilgilendirme materyalleri (afiş, broşür vb) hazırlanacak ve dağıtılacaktır.	- Sağlık Bakanlığı (Sağlığın Geliştirilmesi Genel Müdürlüğü, HSGM)	<ul style="list-style-type: none"> - ASHB (KSGM, ATHGM, SYGM, EYHGM), - MEB (HBÖGM), - İçişleri Bakanlığı (GİB), - Gençlik ve Spor Bakanlığı (KYGM, Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü), - Yerel Yönetimler, - Üniversiteler, - STK'lar, - Özel Sektör 	2024-2028	<p>Erkeklerle yönelik cinsel sağlık/üreme sağlığı, üreme hakları, erken yaşta evliliklerin/adölesan gebeliklerin zararları ve kadına yönelik şiddet konularında bilgilendirme materyalleri hazırlanacak ve Aile Sağlığı Merkezleri, üniversitelerin mediko-sosyal birimleri, Sosyal Hizmet Merkezleri (SHM), KYGM Yurtları, Gençlik Merkezleri, SYDV, Geçici Barınma Merkezleri, Göçmen Sağlığı Merkezlerinde dağıtımı yapılacaktır. Yazılı/görsel materyaller engelli erişimine uygun şekilde, Türkçe, İngilizce ve Arapça dillerinde hazırlanacaktır. Spor Etkinliklerine Entegre Sağlık Seminerleri, Sporla İlişkili Sağlık Kampanyaları, Online Sağlık ve Egzersiz Rehberlik Programları bu faaliyete katkı sunacaktır.</p>

Strateji 1:Kadınların işgücü piyasasına girişlerini kolaylaştırmak ve insana yakışır işlerde istihdamlarını arttırmak için mevzuatın gözden geçirilerek iyileştirici düzenlemeler yapılması

Faaliyetler	Sorumlu Kurum	İlgili Kurum	Süre	Açıklama
1.2 İş ve aile yaşamının uyumlaştırılması konusundaki mevzuat düzenlemeleri, kadın erkek eşitliği perspektifiyle yeniden gözden geçirilecek ve gerekli düzenlemeler yapılacaktır.	<ul style="list-style-type: none">- ASHB (KSGM),- ÇSGB (ÇGM),- MEB (TEGM)	<ul style="list-style-type: none">- ASHB (EYHGM)- SGK,- Türkiye Belediyeler Birliği,- Meslek Kuruluşları,- Kamu Görevlileri ile İşçi-İşveren Sendika ve Konfederasyonları,- Üniversiteler,- Yerel Yönetimler,- STK'lar,- Uluslararası Kuruluşlar	2024-2028	Bakım sorumluluklarının gerek ebeveynler arasında gerek kurumsal bakım hizmetleriyle paylaşılmasına yönelik mevcut destek ve teşvik mekanizmalarının ihtiyaçlar doğrultusunda geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır. Doğum öncesi ve sonrası ücretli ve ücretsiz izinler gözden geçirilecek, uygulamalarına ilişkin raporlar hazırlanacak, ikincil mevzuatlar hayata geçirilecek ve ihtiyaçlar doğrultusunda çalışma yapılacaktır. Mesai saatleriyle okul saatlerinin uyumlaştırılmasına yönelik düzenlemeler yapılacaktır. Ayrıca yaşlı ve engelli bakımı konusunda da farklı ihtiyaçlara cevap verecek uygun kaliteli, ekonomik ve kolay erişilebilir modeller geliştirilerek yaygınlaştırma çalışmalarına başlanacaktır.

Strateji 2 Kadınlara ve kız çocuklarına, ikiz dönüşüme (yeşil ve dijital dönüşüm) uyumlu işgücü piyasasında ihtiyaç duyulacak yeni beceri ve yetenekler kazandırılması

Faaliyetler	Sorumlu Kurum	İlgili Kurum	Süre	Açıklama
2.1 Kadınların, özellikle NEET genç kadınların, insana	<ul style="list-style-type: none">- MEB (HBÖGM, MTEGM),	<ul style="list-style-type: none">- ÇSGB (ÇGM),- MYK,	2024-2028	İçinde bulunduğumuz dijital çağ, kadın istihdamı açısından önemli fırsatlar

<p>yakışır iş olanaklarına erişebilirliğini destekleyecek şekilde, değişen işgücü piyasasının ihtiyaçlarına yönelik beceriler kazanmaları amacıyla mesleki eğitim kursları ve işbaşı eğitim programları ile danışmanlık faaliyetlerinden daha fazla yararlanmaları sağlanacaktır.</p>	<p>- İŞKUR</p>	<p>- ASHB (KSGM), - TOB, - STB, - TBB, - Yerel Yönetimler, - Meslek Kuruluşları, - Üniversiteler, - STK'lar, - Özel sektör, - Uluslararası Kuruluşlar</p>	<p>doğurabilecek potansiyeldedir. Bu kapsamda; kadınların özellikle, NEET genç kadınların, insana yakışır iş olanaklarına erişebilirliğini destekleyecek şekilde, yeşil ve dijital dönüşümün etkilerine ve geleceğin ihtiyaçlarına uyum sağlayabilmesi ve üretkenliklerinin desteklenmesi için başta dijital beceriler olmak üzere, geleceğin mesleklerine yönelik beceriler kazanmaları amacıyla mesleki eğitim kursları ve işbaşı eğitim programları ile danışmanlık faaliyetleri gerçekleştirilecek ve daha fazla yararlanmaları için desteklenecektir.</p>
---	----------------	--	--

Strateji 3 Sürdürülebilir kalkınma için kadınların ekonomik güçlenmelerini desteklemek amacıyla eşitlik ve kapsayıcılık temelinde kamu ve özel sektörün dönüşümünün sağlanması

Faaliyetler	Sorumlu Kurum	İlgili Kurum	Süre	Açıklama
<p>3.1 Kadın erkek eşitliği perspektifinin başta istihdam politikaları olmak üzere ulusal ve yerel düzeyde politika oluşturma, planlama ve bütçeleme ve izleme süreçlerinin tüm aşamalarına sistematik ve sürdürülebilir şekilde entegrasyonu ve</p>	<p>- ASHB (KSGM)</p>	<p>- CB (SBB), - ASHB (SGB), - Hazine ve Maliye Bakanlığı (Gelir İdaresi Başkanlığı), - AB Başkanlığı, - ÇSGB, - TBMM (KEFEK, Plan ve Bütçe Komisyonu) - Yerel Yönetimler,</p>	<p>2024-2028</p>	<p>Merkezi düzeyde ve başta Büyükşehir Belediyeleri olmak üzere yerel düzeyde, kadın erkek eşitliğine duyarlı bütçelemenin uygulanmasını ve kurumsallaşmasını güçlendirmek amacıyla kapasite ve araç geliştirme, savunuculuk ve analiz çalışmaları gerçekleştirilecektir.</p>

yaygınlaştırılması sağlanacaktır.		<ul style="list-style-type: none"> - Üniversiteler, - Uluslararası Kuruluşlar, - STK'lar 		
3.2 Kamu ve özel sektörün kadın erkek eşitliğini destekleyen uygulamalarının görünürlükleri artırılacak, bu tür uygulamaları yapan kurum ve kuruluşlara yönelik ödül sistemi geliştirilecektir.	<ul style="list-style-type: none"> - ÇSGB (ÇGM) 	<ul style="list-style-type: none"> - CB (SBB), - ASHB (KSGM), - Ticaret Bakanlığı, - Hazine ve Maliye Bakanlığı, - İŞKUR, - SGK, - Meslek Kuruluşları, - Kamu Görevlileri ile İşçi İşveren Sendika ve Konfederasyonları, - Üniversiteler, - Yerel Yönetimler, - STK'lar, - Uluslararası Kuruluşlar 	2024-2028	Kadın erkek eşitliğini destekleyen uygulamalar (ilave izin hakları, işe dönüş programları, bakım için finansal destek, kreş ve emzirme odası gibi uygulamalar) çalışanların iş ve aile yaşamı dengesini kurabilmelerini kolaylaştırmaktadır. Bu noktada kadın erkek eşitliğine duyarlı politikaların yaygınlaştırılması için söz konusu politikaları uygulayan ve eşitlikçi kurum kültürünü yaygınlaştıran iş yerlerine yönelik ödül sistemi geliştirilecektir.
3.3 Çalışma yaşamında kadın erkek eşitliğinin sağlanması ve şiddetle mücadele kapsamında işyerlerinde şiddete sıfır tolerans ilkesinin benimsenmesi için farkındalık	<ul style="list-style-type: none"> - ÇSGB (ÇGM) 	<ul style="list-style-type: none"> - CB (SBB), - ASHB (KSGM), - ÇSGB (Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı), - TİHEK, - KDK, - Ticaret Bakanlığı, 	2024-2028	Çalışma yaşamında kadın erkek eşitliğinin sağlanması ve hem kamu hem de özel sektörde şiddete sıfır tolerans ilkesinin benimsenmesi için bu alandaki tüm ulusal ve uluslararası düzenlemeler (AB direktifleri, ILO sözleşmeleri vb.) dikkate alınarak farkındalık artırma çalışmaları

<p>artırma çalışmaları yapılacaktır.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Hazine ve Maliye Bakanlığı, - İŞKUR, - Meslek Kuruluşları, - Kamu Görevlileri ile İşçi İşveren Sendika ve Konfederasyonları, - Üniversiteler, - Yerel Yönetimler, - STK'lar, - Uluslararası Kuruluşlar 		<p>yapılacaktır. Konuyla ilgili rehber, spot filmler, belgeseller, broşür, afiş vb. basılı ve görsel materyaller hazırlanarak çalışanların ve işverenlerin bilgi sahibi olması sağlanacaktır.</p>
<p>3.4 Engelli, şiddet mağduru, geçici/uluslararası koruma altındaki kadınlar ile afetlerden etkilenen kadınların mesleki gelişimine ve istihdama katılımına yönelik eğitimler artırılacak, işgücü piyasalarına girişlerinin kolaylaştırılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - İŞKUR 	<ul style="list-style-type: none"> - CB (SBB), - ASHB (KSGM, EYHGM), - ÇSGB (ÇGM, UİGM), - İçişleri Bakanlığı (GİB, AFAD), - TOB (TRGM, EYDB, OGM, BÜGEM, HAYGEM), - TİHEK, - KDK, - Meslek Kuruluşları, - Kamu Görevlileri ile İşçi İşveren Sendika ve Konfederasyonları, 	<p>2024-2028</p>	<p>Eşitlikçi ve kapsayıcı bir çalışma hayatı için çifte dezavantaj yaşayan engelli, şiddet mağduru, geçici/uluslararası koruma altındaki kadınlar ile afetlerden etkilenen kadınların desteklenmesi önem arz etmektedir. Bu nedenle söz konusu kadınların ekonomik olarak güçlenmelerini sağlamak için mesleki gelişimlerine ve istihdama katılımlarına yönelik eğitimler artırılacak, işgücü piyasalarına girişlerinin kolaylaştırılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - Üniversiteler, - Yerel Yönetimler, - STK'lar, - Uluslararası Kuruluşlar 		
Strateji 4: Kadın girişimciliğinin her alanda desteklenmesi ve kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi amacıyla çalışmalar yapılması				
Faaliyetler	Sorumlu Kurum	İlgili Kurum	Süre	Açıklama
4.1 Kadınlar tarafından yönetilen işletmeler özelinde, başta dijital araçlara erişimlerinin kolaylaştırılması, altyapı ihtiyaçlarının giderilmesi, çalışanlara gerekli teknolojik yetkinlik ve becerilerin kazandırılması için örnek projeler oluşturulacak, finansal destek verilecektir.	<ul style="list-style-type: none"> - STB (Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü), - KOSGEB 	<ul style="list-style-type: none"> - ASHB (KSGM), - Ticaret Bakanlığı, - TOB, - Meslek Kuruluşları, - Üniversiteler, - Yerel Yönetimler, - STK'lar 	2024-2028	Bilindiği üzere, kadın girişimcilerin değişen işgücü piyasasının ihtiyaçlarına yönelik özellikle finansal olarak desteklenmeleri önemlidir. Bu kapsamda; başta deprem bölgesinde ihracat yapan ve kadınlar tarafından yönetilen işletmeler özelinde, öncelikle dijital araçlara erişimlerinin kolaylaştırılması, altyapı ihtiyaçlarının giderilmesi, çalışanlara gerekli teknolojik yetkinlik ve becerilerin kazandırılması için, işbirliği protokolleri imzalanacak, örnek projeler oluşturulacak, finansal destek verilecektir.
4.4 Kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesine yönelik çalışmalar artırılarak devam edecektir.	<ul style="list-style-type: none"> - ASHB (KSGM), - Ticaret Bakanlığı (Esnaf, Sanatkârlar ve Kooperatifçilik 	<ul style="list-style-type: none"> - CB (SBB), - MEB (HBÖGM), - Kültür ve Turizm Bakanlığı, 	2024-2028	Kadın kooperatiflerinin ticari hayatta sürdürülebilir ve rekabet edebilirliği yüksek kurumsal işletmeler hâline gelebilmesi amacıyla bu alanda proje, program ve faaliyetlerin desteklenmesi; kooperatiflere eğitim ve danışmanlık başta olmak üzere

	<p>Genel Müdürlüğü),</p> <ul style="list-style-type: none">- TOB (TRGM, EYDB)	<ul style="list-style-type: none">- STB (Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü)- ÇŞİDB (YYGM),- TOB TKDK,- TBB,- Yerel Yönetimler,- Meslek Kuruluşları,- Üniversiteler,- STK'lar- Kooperatif Üst Birlikleri,- Uluslararası Kuruluşlar		<p>teknik destek sunulması; üretim, satış ve pazarlama konusunda desteklenmeleri amacıyla çalışmalar yürütülecektir.</p>
--	---	--	--	--

Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2023-2028)

Stratejik Hedef 2.1.2. Kurumlarda çocuklara yönelik karar alma mekanizmalarının güçlendirilmesi

Faaliyetler	Sorumlu Kurum	İlgili Kurum/Kuruluş	Süre
Çocukların hizmet aldıkları kurumlarda ve kendilerini ilgilendiren konularda karar alma sürecine katılımlarını sağlayacak mekanizmaların oluşturulması	ASHB	- Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları - Belediyeler - Üniversiteler - STK	Sürekli
Faaliyetler	Sorumlu Kurum	İlgili Kurum/Kuruluş	Süre
Çocuk katılımı sağlanan faaliyetlerin takibinin yapılması	ASHB	- Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları - Belediyeler - Medya Kuruluşları	Sürekli
Stratejik Hedef 2.2.1. Çocuk Koruma alanında mevzuatın gözden geçirilmesi ve güçlendirilmesi			
Faaliyetler	Sorumlu Kurum	İlgili Kurum/Kuruluş	Süre
5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamındaki uygulamaların etki analizinin yapılması ve analiz doğrultusunda kanunda gerekli revizyonların yapılması	AB	- ASHB - MEB - SB - ÇSGB - Belediyeler - TBB	2027

Stratejik Hedef 2.2.2. Telafi edici ve onarıcı adalet sisteminin güçlendirilmesi			
Faaliyetler	Sorumlu Kurum	İlgili Kurum/Kuruluş	Süre
Çocuk Koruma Kanununda öngörülen, çocuklara özgü tedbirlerin uygulamasının adli mercilerce etkili izlenmesine ve uygulanmasına yönelik önlemlerin alınması	AB	- ASHB - MEB - SB - ÇSGB - Belediyeler	2026
Çocukla kişisel ilişki kurulması ve çocuk teslimine yönelik birimlerin ülke genelinde yaygınlaştırılması ve kapasitesinin güçlendirilmesi	AB	- ASHB - İB - Belediyeler	2024
Stratejik Hedef 2.2.2. Telafi edici ve onarıcı adalet sisteminin güçlendirilmesi			
Çocuk Koruma Kanununda öngörülen, çocuklara özgü tedbirlerin uygulamasının adli mercilerce etkili izlenmesine ve uygulanmasına yönelik önlemlerin alınması	AB	- ASHB - MEB - SB - ÇSGB - Belediyeler	2026
Çocukla kişisel ilişki kurulması ve çocuk teslimine yönelik birimlerin ülke genelinde yaygınlaştırılması ve kapasitesinin güçlendirilmesi	AB	- ASHB - İB - Belediyeler	2024
Stratejik Hedef 2.3.2: Çocukların fiziksel ve zihinsel gelişimlerinin desteklenmesi			
Çocuklara yönelik kültürel, sanatsal, bilimsel ve sportif faaliyetlerin yaygınlaştırılarak tüm çocuklar için erişilebilir hale getirilmesi	GSB	- MEB - ASHB - KTB - Belediyeler - RTÜK - TRT	Sürekli

		- Medya Kuruluşları - TB	
Çocukların çok yönlü gelişimini (akademik, sanatsal, zanaat, spor, yabancı dil vb.) destekleyici programların düzenlenmesi ve yaygınlaştırılması	MEB	- GSB - KTB - ÇSGB - ASHB - Belediyeler - GİB	Sürekli
Okul, site ve toplu konut bahçeleri, parklar ve benzeri mekânların, özel gereksinimi olan çocuklar başta olmak üzere tüm çocukların eğitim ve öğretim faaliyetlerini, bedensel ve sosyal gelişimlerini destekleyecek ve sağlıklarına zarar vermeyecek şekilde tasarlanması	ÇŞİDB	- MEB - Belediyeler	Sürekli
Sporda güvenli ortamın hazırlanabilmesi için ihtiyaçlar ve risklere ilişkin mevcut durumun analiz edilmesi ve spor alanında çocuk koruma önlemlerinin alınması	GSB	- MEB - ASHB - Belediyeler	2026
Stratejik Hedef 2.3.3. Ailenin güçlendirilmesi ve ebeveynlik becerilerinin desteklenmesi			
Faaliyetler	Sorumlu Kurum	İlgili Kurum/Kuruluş	Süre
Çocuk işçiliğinin olumsuz etkilerine ilişkin bilinç artırıcı/ farkındalık oluşturuçu çalışmaların yapılması	ÇSGB ÇSGB	- ASHB - MEB - Belediyeler - TRT - DİB	Sürekli
Ekonomik olarak desteklenen ailelere ve çocuklarına yönelik sosyal destek rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinin güçlendirilmesi	ASHB	- MEB - Belediyeler	Sürekli
Stratejik Hedef 2.3.4. Risk altında bulunan çocuklar için sunulan hizmetlerin güçlendirilmesi			
Risk altında olduğu tespit edilen çocukların uygun hizmetlerden yararlandırılması ve hizmetlerin takibinin sağlanması	ASHB	- SB	Sürekli

		<ul style="list-style-type: none"> - MEB - İB - Belediyeler 	
Çocuk koruma mobil ekiplerinin nitelik ve niceliğinin arttırılması	ASHB	<ul style="list-style-type: none"> - MEB - SB - İB - Belediyeler 	Sürekli
Çocuk işçi olan ve sokakta yaşadığı/çalıştırıldığı tespit edilen çocukların ailelerinin temel hizmetlere erişimi ile gelir ve yaşam koşullarının iyileştirilmesine yönelik önlemlerin alınması	ASHB	<ul style="list-style-type: none"> - ÇSGB - Belediyeler 	Sürekli
Mevsimlik tarım işçisi ailelerin çocuklarına yönelik kaynak ve hizmetlere erişimlerini sağlayacak mekanizmaların güçlendirilmesi	ÇSGB	<ul style="list-style-type: none"> - ASHB - MEB - SB - İB - Belediyeler - TOB 	Sürekli
Çocukların hizmet aldığı kurum/ kuruluşların çevresinde güvenlik önlemlerinin artırılmasının sağlanması	İB	<ul style="list-style-type: none"> - MEB - ASHB - GSB - DİB - Belediyeler 	Sürekli
Stratejik Hedef 2.3.6. Sosyal hizmet işgücü alanının güçlendirilmesi			
Çocuklara yönelik hizmet sunan kurum çalışanlarının çocuğa yönelik riskli durumları fark etme ve yönlendirme becerilerinin geliştirilmesi	ASHB	<ul style="list-style-type: none"> - MEB - SB - DİB - GSB - Belediyeler 	Sürekli

Stratejik Hedef 2.3.7. Çocuk koruma alanında koordinasyonun güçlendirilmesi ve desteklenmesi			
Çocuk Koruma Hizmetlerinde Koordinasyon Strateji Belgesinin güncellenmesi	AB ASHB	<ul style="list-style-type: none"> - MEB - SB - ÇSGB - KDK - Belediyeler - Uluslararası Kuruluşlar 	2026
Riskin, çok sektörlü tespiti ve müdahalesi için düzenlemelerin yapılması, standart uygulama ve bilgi paylaşım prosedürlerinin geliştirilmesi	ASHB	<ul style="list-style-type: none"> - AB - MEB - SB - İB - ÇSGB - Belediyeler 	Sürekli
İl, ilçe ve merkezi koordinasyon mekanizmalarının etkinliklerinin artırılması	AB ASHB	<ul style="list-style-type: none"> - İB - MEB - SB - GSB - Belediyeler 	Sürekli
Koruyucu ve destekleyici tedbir kararlarının izlenmesine ve bilgi paylaşımına ilişkin bilgi işlem altyapısının güçlendirilmesi	AB ASHB UAB	<ul style="list-style-type: none"> - İB - MEB - SB - GSB - Belediyeler 	2027
Stratejik Hedef 2.4.1. Korunmaya ihtiyacı olan çocuklara yönelik aile odaklı hizmetlerin güçlendirilmesi ve yaygınlaştırılması			
Koruyucu aile hizmetinin yaygınlaştırılması ve koruma altındaki çocukların koruyucu aile hizmetinden yararlandırılması oranının artırılması	ASHB	<ul style="list-style-type: none"> - DİB 	Sürekli

		- STK - Belediyeler	
Stratejik Amaç 2.5. Afet, Kriz ve Acil Durumlardan Etkilenen Çocuklara Yönelik Hizmetler			
Afet, kriz ve acil durumlarda çocuk odağında bütünleşik acil durum yönetimini içeren bir koordinasyon planı oluşturulması	- AFAD - SB - ASHB - MEB	- Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları - Belediyeler	Sürekli
Afet, kriz ve acil durumlarda oluşturulacak geçici barınma yerleşkelerinde çocuk dostu alanların düzenlenmesine ilişkin gerekli planlamaların yapılması	- AFAD - ASHB - SB - MEB	- ÇŞİDB - Belediyeler - STK	Sürekli
Afet, kriz ve acil durumlarda, insan ticareti gibi, çocuklara yönelik risk teşkil edebilecek durumlara karşı koruyucu önleyici faaliyetlerin geliştirilmesi	- AFAD - GİB - İB	- ASHB - MEB - ÇSGB - Belediyeler	Sürekli
Afet, kriz ve acil durumlarda sunulan psikososyal destek hizmetlerinde görevlendirilen personelin kapasitesinin güçlendirilmesi	- ASHB - AFAD	- MEB - Belediyeler - STK	Sürekli
Afet, kriz ve acil durumlarda çocukla çalışacak gönüllülerin çocuğa yaklaşım ve çocukla iletişim gibi konularda eğitimler almasının sağlanması	- AFAD - ASHB	- Belediyeler - STK - Uluslararası Kuruluşlar	Sürekli
Afet, kriz ve acil durumlarda oluşturulacak geçici barınma yerleşkelerinde çocuk dostu alanların düzenlenmesine ilişkin gerekli planlamaların yapılması	- AFAD - ASHB - SB - MEB	- ÇŞİDB - Belediyeler - STK	Sürekli

Afet, kriz ve acil durumlarda çocukla çalışacak gönüllülerin çocuğa yaklaşım ve çocukla iletişim gibi konularda eğitimler almasının sağlanması	- AFAD - ASHB	- Belediyeler - STK - Uluslararası Kuruluşlar	Sürekli
Afet, kriz ve acil durumlarda oluşturulacak geçici barınma yerleşkelerinde çocuk dostu alanların düzenlenmesine ilişkin gerekli planlamaların yapılması	- AFAD - ASHB - SB - MEB	- ÇŞİDB - Belediyeler - STK	Sürekli
Afet, kriz ve acil durumlarda, insan ticareti gibi, çocuklara yönelik risk teşkil edebilecek durumlara karşı koruyucu önleyici faaliyetlerin geliştirilmesi	- AFAD - GİB - İB	- ASHB - MEB - ÇSGB - Belediyeler	Sürekli
Afet, kriz ve acil durumlarda çocuk odağında bütünlük acil durum yönetimini içeren bir koordinasyon planı oluşturulması	- AFAD - SB - ASHB - MEB	- Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları - Belediyeler	Sürekli
Afet, kriz ve acil durumlarda oluşturulacak geçici barınma yerleşkelerinde çocuk dostu alanların düzenlenmesine ilişkin gerekli planlamaların yapılması	- AFAD - ASHB - SB - MEB	- ÇŞİDB - Belediyeler - STK	Sürekli
Afet, kriz ve acil durumlarda, insan ticareti gibi, çocuklara yönelik risk teşkil edebilecek durumlara karşı koruyucu önleyici faaliyetlerin geliştirilmesi	- AFAD - GİB - İB	- ASHB - MEB - ÇSGB - Belediyeler	Sürekli
Refakatsiz yabancı çocukların sosyal hayata uyumlarının artırılması için Türkçe dil becerilerinin geliştirilmesi	- MEB	- GİB - ASHB - Belediyeler - STK	Sürekli

Refakatsiz yabancı çocukların okula devamında sürekliliği sağlayacak projelerin geliştirilerek mevcut faaliyetlerin güçlendirilmesi	- MEB	- ASHB - Belediyeler - Uluslararası Kuruluşlar	Sürekli
Refakatsiz yabancı çocuklardan ekonomik faaliyetlerde çalışan ve örgün eğitime devam edemeyenlerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda mesleki ve yaygın eğitime yönlendirilmesi	- ASHB - MEB - ÇSGB	- GİB - GSB - Belediyeler - STK	Sürekli
Refakatsiz yabancı çocukların sosyal uyum süreçlerini desteklemek üzere yürütülecek olan faaliyetlerin artırılması	- ASHB	- MEB - GİB - GSB - SGK - Belediyeler - STK	
Refakatsiz yabancı çocuklara yönelik hizmetlerin yürütülmesine ilişkin koordinasyon planının oluşturulması	- GİB	- ASHB - SB - MEB - GSB - SGK - Belediyeler - STK	2024
2.6. Bilgi Teknolojilerine Erişim Ve Güvenli İnternet Kullanımı			
Çocuklara ve ebeveynlere aile içi iletişimin artırılmasına ve dijital bağımlılığın önlenmesine yönelik eğitim verilmesi	- BTK - STB - ASHB - MEB	- SB - Belediyeler	Sürekli

Yaşlı Hakları Ulusal Eylem Planı- (2023-2025)

Amaç: Aktif ve sağlıklı yaşlanma perspektifiyle bağımsız yaşamı desteklemek

Hedef 1 Aktif ve sağlıklı yaşlanma anlayışının geliştirilmesi

Eylem Alanı	Faaliyetler	Sorumlu Kurum ve Kuruluşlar	İlgili Kurum ve Kuruluşlar
1.1. Yaşam boyu perspektifinde aktif ve sağlıklı yaşlanma anlayışının geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılması	1.1.1. Özel gün ve haftalarda aktif ve sağlıklı yaşlanma konusunda etkinlikler (resim, şiir, kompozisyon yarışmaları, münazaralar vb.) düzenlenecektir.	1.1.1. Sağlık Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı	1.1.1. Türkiye Radyo Televizyon Kurumu, Üniversiteler, Yerel Yönetimler , Sivil Toplum Kuruluşları
	1.1.6. Aktif ve sağlıklı yaşam kültürünü teşvik etmek üzere bilgilendirme ve farkındalık materyalleri hazırlanacaktır.	1.1.6. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı	1.1.6. Üniversiteler, Yerel Yönetimler , Sivil Toplum Kuruluşları
	1.1.7. Dengeli ve yeterli beslenmenin teşvik edilmesine yönelik farkındalık çalışmaları yapılacaktır	1.1.7. Sağlık Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı	1.1.7. İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları, Yerel Yönetimler , Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları
	1.1.9. Denge kaybı ve düşmeye yol açabilecek etkenler hakkında yaşlı bireylerin bilgilendirilmesi ve farkındalığının arttırılması için çalışmalar yapılacaktır.	1.1.9. Sağlık Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	1.1.9. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Yerel Yönetimler , Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları
2.1. Yaşlı bireyler için sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi	2.1.2. Yaşlı bireylerin mevcut sağlık hizmetlerine ilişkin farkındalıklarını arttırmaya yönelik sağlık okuryazarlığı düzeylerinin güçlendirilmesi için çalışmalar yürütülecektir.	2.1.2. Sağlık Bakanlığı	2.1.2. Yerel Yönetimler , Sivil Toplum Kuruluşları

	2.1.3. Demans ve demans için kontrol edilebilir risk faktörleri hakkında toplumun bilinçlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.	2.1.3. Sağlık Bakanlığı	2.1.3. İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları, Yerel Yönetimler , Sivil Toplum Kuruluşları
	2.1.4. Ulusal Demans Eylem Planı ve Uygulama Programı hazırlanmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.	2.1.4. Sağlık Bakanlığı	2.1.4. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Üniversiteler, Dünya Sağlık Örgütü Türkiye Ofisi, Yerel Yönetimler , Sivil Toplum Kuruluşları
	2.1.7. Yaşlı bireyler için egzersiz, fiziksel aktivite ve rehabilitasyon hizmetlerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir.	2.1.7. Sağlık Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	2.1.7. Üniversiteler, Yerel Yönetimler , Sivil Toplum Kuruluşları
3.1. Toplum temelli bakım hizmetlerinin güçlendirilmesi	3.1.2. Enformal bakım alanındaki mevcut durum, yaşanan sorun ve önerilerin ele alınacağı bir çalıştay ilgili tarafların katılımıyla gerçekleştirilecektir.	3.1.2. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	3.1.2. İçişleri Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, Üniversiteler, Yerel Yönetimler , Sivil Toplum Kuruluşları
	3.1.4. Yaşlı bireylere yönelik olarak gündüz hizmet sunan merkezler nitelik ve nicelik açısından güçlendirilecektir.	3.1.4. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	3.1.4. Yerel Yönetimler , Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları
	3.1.7. Yaşlı bireylere yönelik evde bakım ve sosyal hizmet uygulamalarının çeşitlendirilmesi ve yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir	3.1.7. Aile ve Sosyal Hizmetler B., Sağlık B.	3.1.7. Yerel Yönetimler , Sivil Toplum Kuruluşları
	3.1.11. Yaşlı Destek Programı (YADES) kapsamında belediyeler tarafından hayata geçirilen iyi uygulamaların derlendiği kitapçık oluşturulacaktır	3.1.11. Aile ve Sosyal Hizmetler B.,	3.1.11. Aile ve Sosyal Hizmetler B., Yerel Yönetimler
3.3. Yatılı bakım hizmetlerinin kapasitesinin güçlendirilmesi	3.3.1. Yaşlı bireylere yönelik hizmet sunan kuruluşlara kabul yaşının 65 yaş ve üzeri bireyleri kapsayacak şekilde mevzuat değişikliği yapılacaktır.	3.3.1. Aile ve Sosyal Hizmetler B.	3.3.1. İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları, Üniversiteler, Yerel Yönetimler , Sivil Toplum Kuruluşları

3.7. Yalnız yaşayan yaşlı bireylerin desteklenmesine yönelik tedbirlerin geliştirilmesi	3.7.3. Yalnız yaşayan, ekonomik yoksunluk yaşayanlar dahil çoklu dezavantajlılığa sahip yaşlı kadınların güçlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.	3.7.3. Aile ve Sosyal Hizmetler B., Çalışma ve Sosyal Güvenlik B., Ticaret B.	3.7.3. Yerel Yönetimler , Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları
Amaç: Yaşlı bireylerin deneyimleriyle toplumsal hayata diğer herkesle birlikte katılımlarını güçlendirmek			
2.6. Emekliliğe uyum çalışmalarının yürütülmesi	2.6.1. Yaşlılık öncesi dönemde (45-65 yaş arası dönem) emekliliğe uyum ve ikinci işe hazırlık konularında kurslar düzenlenecektir.	2.6.1. Millî Eğitim B.	2.6.1. Çalışma ve Sosyal Güvenlik B., Türkiye İş Kurumu G.M., Yerel Yönetimler , Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları
5.1. Yaşlı bireylerin sosyal, kültürel etkinlikler ile turizm, rekreasyon faaliyetlerine katılımının teşvik edilmesine yönelik çalışmalar yapılması	5.1.2. Yaş dostu turizm konusunu da içerecek şekilde erişilebilir turizm kongresi düzenlenecektir.	5.1.2. Kültür ve Turizm B.	5.1.2. Yerel Yönetimler , Sivil Toplum Kuruluşları
	5.1.3. Yaşlı bireylerin sosyal ve kültürel aktivitelere katılımlarını teşvik etmek üzere uygulanan indirim ve muafiyetlerin bilinirliğinin artırılmasına yönelik bilgilendirme ve farkındalık çalışmaları gerçekleştirilecektir	5.1.3. Kültür ve Turizm B.	5.1.3. Aile ve Sosyal Hizmetler B., Yerel Yönetimler , Sivil Toplum Kuruluşları
	5.1.4. Yaşlı bireylerin sosyal ve kültürel aktivitelere katılımlarını teşvik etmek üzere uygulanan indirim ve muafiyetlerin kapsamının genişletilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır	5.1.4. Kültür ve Turizm B.	5.1.4. Aile ve Sosyal Hizmetler B., Yerel Yönetimler , Sivil Toplum Kuruluşları
	5.1.5. Yaşlı bireylerin psiko-sosyal yönden desteklenmelerine ilişkin bireysel olarak yapabilecekleri sanatla terapi uygulamaları başta olmak üzere farklı terapi uygulamalarına ilişkin araçların geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir.	5.1.5. Aile ve Sosyal Hizmetler B., Gençlik ve Spor B., Millî Eğitim B.	5.1.5. Üniversiteler, Yerel Yönetimler , Sivil Toplum Kuruluşları
5.3. Sportif faaliyetlerin yaşlı bireyler açısından uyumlaştırılmasına ve çeşitlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılması	5.3.1. Sosyal hizmet kuruluşlarında yaşlı bireylere uygun sportif faaliyetleri içeren programlar geliştirilecektir	5.3.1. Aile ve Sosyal Hizmetler B.	5.3.1. Gençlik ve Spor B., Yerel Yönetimler , Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları

Amaç: İçermeci toplum anlayışıyla her yaş için erişilebilir ortamları sağlamak			
	1.1.3. Kentsel dönüşüm kapsamında yaş dostu kentler bakış açısı gözetilmesine ilişkin farkındalık çalışmaları yapılacaktır.	1.1.3. Aile ve Sosyal Hizmetler B.	1.1.3. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği B., Yerel Yönetimler , Sivil Toplum Kuruluşları
	1.1.7. Uyarlanabilir konut uygulamaları konusunda sempozyum düzenlenecektir	1.1.7. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği B., Toplu Konut İdaresi	1.1.7. Aile ve Sosyal Hizmetler B., Yerel Yönetimler , Sivil Toplum Kuruluşları
Amaç: Yaş ayrımcılığıyla mücadele ederek yaşlı bireylerin haklarını güçlendirmek			
1.1. Yaşlılık konusunun tüm sektörlerde anaakımlaştırılması ve hak temelli yaklaşımın yaygınlaştırılması konusunda çalışmalar yapılması	1.1.3. Kamu kurum ve kuruluşlarına yönelik yaşlılık konusunun anaakımlaştırılması için farkındalık çalışmaları yapılacaktır	1.1.3. Aile ve Sosyal Hizmetler B.	1.1.3. İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları, Yerel Yönetimler , Sivil Toplum Kuruluşları
Amaç: Aktif ve sağlıklı yaşlanma perspektifiyle bağımsız yaşamı desteklemek			
1.1. Yaşam boyu perspektifinde aktif ve sağlıklı yaşlanma anlayışının geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılması	1.1.1. Özel gün ve haftalarda aktif ve sağlıklı yaşlanma konusunda etkinlikler (resim, şiir, kompozisyon yarışmaları, münazaralar vb.) düzenlenecektir	1.1.1. Sağlık B., Aile ve Sosyal Hizmetler B., Milli Eğitim B.	1.1.1. Türkiye Radyo Televizyon Kurumu, Üniversiteler, Yerel Yönetimler , Sivil Toplum Kuruluşları
	1.1.3. Orta öğretim ve yükseköğretim düzeyinde yaşlılık alanında sosyal sorumluluk projeleri teşvik edilecektir	1.1.3. Milli Eğitim B., Üniversiteler	1.1.3. Yüksek Öğretim Kurulu, Sağlık B., Aile ve Sosyal Hizmetler B., Yerel Yönetimler , Meslek Kuruluşları, Sivil Toplum Kuruluşları

	1.1.7. Dengeli ve yeterli beslenmenin teşvik edilmesine yönelik farkındalık çalışmaları yapılacaktır.	1.1.7. Sağlık B., Aile ve Sosyal Hizmetler B., Milli Eğitim B., Tarım ve Orman B.	1.1.7. İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları, Yerel Yönetimler , Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları
	1.1.9. Denge kaybı ve düşmeye yol açabilecek etkenler hakkında yaşlı bireylerin bilgilendirilmesi ve farkındalığının artırılması için çalışmalar yapılacaktır	1.1.9. Sağlık B., Aile ve Sosyal Hizmetler B.	1.1.9. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği B., Aile ve Sosyal Hizmetler B., Yerel Yönetimler , Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları
2.1. Yaşlı bireyler için sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi	2.1.3. Demans ve demans için kontrol edilebilir risk faktörleri hakkında toplumun bilinçlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.	2.1.3. Sağlık B.	2.1.3. İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları, Yerel Yönetimler , Sivil Toplum Kuruluşları
	2.1.4. Ulusal Demans Eylem Planı ve Uygulama Programı hazırlanmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.	2.1.4. Sağlık B.	2.1.4. Aile ve Sosyal Hizmetler B., Üniversiteler, Dünya Sağlık Örgütü Türkiye Ofisi, Yerel Yönetimler , Sivil Toplum Kuruluşları
	2.1.7. Yaşlı bireyler için egzersiz, fiziksel aktivite ve rehabilitasyon hizmetlerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir.	2.1.7. Sağlık B., Aile ve Sosyal Hizmetler B.	2.1.7. Üniversiteler, Yerel Yönetimler , Sivil Toplum Kuruluşları
1.3. Yaşlı bireylerin politika oluşturma ve uygulama süreçlerine ilişkin karar mekanizmalarına katılımının güçlendirilmesi	1.3.4. Yerel yönetimlerde yaşlı meclisleri artırılacak ve etkinleştirilecektir.	1.3.4. Çevre, şehircilik ve İklim Değişikliği B.	1.3.4. Yerel Yönetimler , Sivil Toplum Kuruluşları

Amaç: Koordinasyon anlayışını ve veriye dayalı izleme kapasitesini geliştirmek			
1.3. İller özelinde kısa, orta ve uzun vadeli yaşlanma programları oluşturulması	1.3.3. İller özelinde kısa, orta ve uzun vadeli yaşlanma programları oluşturulması yönünde valilikler ve yerel yönetimlerle iş birliği çalışmaları gerçekleştirilecektir.	1.3.3. Aile ve Sosyal Hizmetler B.	1.3.3. Valilikler, Yerel Yönetimler , Sivil Toplum Kuruluşları
2.1. Yaşlı Hakları İzleme ve Değerlendirme Kurulu'nun kurulması	2.1.2. Yaşlı Hakları İzleme ve Değerlendirme Kurulu bünyesinde oluşturulacak çalışma ve alt çalışma gruplarının aktif bir şekilde faaliyet göstermesi sağlanacaktır.	2.1.2. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Yaşlı Hakları İzleme ve Değerlendirme Kurulu Üyesi Kurum ve Kuruluşlar	2.1.2. Yerel Yönetimler , Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşlar

Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi (2023- 2030)

Eylem No 1	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
Roman çocukların nitelikli eğitime erişimleri sağlanarak akademik başarı oranları artırılacaktır.	Faaliyet 1: Roman çocukların, ihtiyaç duydukları alanlarda Destekleme ve Yetiştirme kursları açılacaktır. Faaliyet 2: Roman çocukların Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına erişimlerinin sağlanacaktır	- Millî Eğitim B. (Ortaöğretim G.M.)	- Yerel Yönetimler - Üniversiteler - Sivil Toplum Kuruluşları	Roman çocukların akademik başarılarının artışı sağlanarak bir üst öğrenime geçişleri sağlanacaktır
	Faaliyet 3: İlkokul çağında bulunan çocukların okuma yazma ve matematik alanında temel kazanım yeterliklerini edinilmesi desteklenecektir.	- Millî Eğitim B. (Temel Eğitim G.M.)	- Yerel Yönetimler - Üniversiteler - Sivil Toplum Kuruluşları	İlkokul çağında bulunan Roman çocukların okuma-yazma, okuduğunu anlama, doğal sayılar ve doğal sayılarda dört işlem öğrenme alanlarında ilgili kazanımları edinmesi sağlanacaktır.
	Faaliyet 4: Okul öncesi çağında bulunan çocukların eğitime erişimi sağlanacaktır.	- Millî Eğitim B. (Temel Eğitim G.M.)	- Aile ve Sosyal Hizmetler B. - Diyanet İşleri Başkanlığı - Yerel Yönetimler - Üniversiteler - Sivil Toplum Kuruluşları	Okul öncesi çağında bulunan eğitime erişimi olmayan ve şartları elverişsiz hanelerde yaşayan Roman aile çocuklarının ev ortamında desteklenerek kendi başlarına ve aileleri ile birlikte verimli zaman geçirmeleri, ilkokula hazır başlamalarının sağlanması beklenmektedir

Eylem No 2	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
Roman çocuklar sosyal ve psikolojik olarak desteklenerek okula uyumları sağlanacaktır	Faaliyet 1: Roman çocukların sanatsal ve sportif faaliyetlere katılımları teşvik edilecektir.	- Millî Eğitim B. (İlgili Genel Müdürlüklerin Öğrenci İşleri ve Sosyal Etkinlikler Daire Başkanlıkları)	- Gençlik ve Spor B.(İl Md.) - Aile ve Sosyal Hizmetler B.(İl Md.) - Kültür ve Turizm B. (İl Md.) - Yerel Yönetimler - Üniversiteler	Çocukların spor, sanat ve sosyal etkinliklere katılması sonucu okula uyumları artacak, okul devamsızlıkları azalacak ve akademik başarıları artacaktır
Eylem No 3	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların çocuk yaşta evlenmelerini önlemeye yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir.	Faaliyet 1: Erken evliliklerin önüne geçmek için okullarda, SHM iş birliği ile ortaokul, lise düzeyindeki velilere yönelik olarak her yıl Aile Eğitim Programının erken evlilik modülü üzerine eğitim düzenlenecektir. Faaliyet 2: Roman çocukların ortaokul sonrası liseye kayıt olması için ailelere ziyarette bulunarak yönlendirme yapılacaktır.	- Aile ve Sosyal Hizmetler B.(İl Müdürlükleri)	- Millî Eğitim B. - İçişleri B. - Yerel Yönetimler - Üniversiteler - Sivil Toplum Kuruluşları	1.Ailelerin bilinçlendirilmesi ile birlikte kız çocuklarının okulu bırakıp erken yaşta evlenmelerinin önüne geçilecektir.

Eylem No 4	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
Roman gençlerin kişisel/sosyal gelişimleri desteklenerek toplumsal uyum sürecine katkı sağlanacaktır.	<p>Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı mahallelerde gençlerin gönüllük faaliyetlerinde yer almaları sağlanacak, hobi edinmeleri amacıyla Genç Ofisler kurulacaktır.</p> <p>Faaliyet 2: Yerel düzeyde Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde, Gençlik Merkezleri ve Genç Ofisleri vasıtasıyla gezi, spor ve sanatsal etkinlikler düzenlenerek Roman gençlerin etkinliklere katılımı teşvik edilecektir.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Gençlik ve Spor B. (İl Müdürlükleri) 	<ul style="list-style-type: none"> - Aile ve Sosyal Hizmetler B. (İl Müdürlükleri) - Milli Eğitim B. (İl Müdürlükleri) - Valilikler - Kaymakamlıklar - Yerel Yönetimler - Üniversiteler - Sivil Toplum Kuruluşları 	<p>1. Açılacak Genç Ofislerle birlikte Roman gençlerin sosyalleşmeleri, gönüllülük faaliyetlerinde yer almaları ve hobi edinmeleri teşvik edilerek eğitim ve öğretime devam etmeleri cesaretlendirilerek istihdama erişimleri artırılabilecektir.</p> <p>2. Düzenlenecek gezi, kültürel ve sportif faaliyetlerle Roman gençler arasındaki dayanışmayı artırmaya, öğrencilerde özgüven ve sorumluluk duygusu geliştirmeye, yeni ilgi alanları oluşturmaya, milli, manevi, ahlaki, insani ve kültürel değerleri kazandırmaya yardımcı olacaktır</p>
Eylem No 5	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
Türkiye’de yaşayan Roman gençlerin karşı karşıya kaldıkları genel sorunların ve durumlarının tespit edilerek sosyal	<p>Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde gençlerin sosyoekonomik durumlarının ortaya konması, karşılaştıkları zorlukların ve genel</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Gençlik ve Spor B. (Eğitim Araştırma ve Koordinasyon G.M.) 	<ul style="list-style-type: none"> - Milli Eğitim B. - TÜİK - Yerel Yönetimler - Üniversiteler 	<p>1. Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerde gerçekleştirilecek araştırma ile vatandaşlara yönelik sosyal politikaların üretilme sürecine fayda sağlanması beklenmektedir.</p>

politikaların üretilme sürecine fayda sağlanacaktır.	sorunların tespit edilmesi amacıyla bir saha araştırması gerçekleştirilecektir. Faaliyet 2: Yapılacak saha araştırması neticesinde bir araştırma raporu 33 hazırlanarak taraflara sunulacaktır.		- Sivil Toplum Kuruluşları	
Eylem No 6	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların iş gücüne katılım ve okullaşma oranlarının artırılması amacıyla Mesleki Eğitim Merkezlerine kayıt yaptırılmaları teşvik edilecektir.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların Mesleki Eğitim Merkezlerine kayıt yaptırılması teşvik edilecektir. Faaliyet 2: Roman vatandaşların Mesleki Eğitim Merkezlerinde diploma programına ve Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerine kayıt yaptırılması teşvik edilecektir. Faaliyet 3: Roman vatandaşların ilgi alanları ve beklentileri doğrultusunda Güzel Sanatlar Liselerine yönlendirilmesi sağlanacaktır.	- Millî Eğitim B. (Meslekî ve Teknik Eğitim G.M.)	- Aile ve Sosyal Hizmetler B. (İl Müdürlükleri) - İŞKUR (Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri) - Yerel Yönetimler - Üniversiteler	1. Roman vatandaşların mesleki eğitim veren kurs merkezlerine, liselere yönlendirilerek yatkınlıkları ve istekleri doğrultusunda eğitim almaları teşvik edilecek ve iş gücü piyasasına donanımlı bir şekilde katılımları sağlanacaktır.
Eylem No 7	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
Roman çocukların okula devamı izlenerek, okul terklerinin önlenmesi sağlanacaktır	Faaliyet 1: Öğrencilerin okula devam durumu izlenecektir. Faaliyet 2: Devamsızlık ve okul terki nedenlerinin tespit edilecektir. Faaliyet 3: Ailelere eğitim ve öğretimin önemi konusunda il	- Milli Eğitim B. (İlgili Genel Müdürlükler)	- Aile ve Sosyal Hizmetler B. (İl Müdürlükleri) - Çalışma ve Sosyal Güv. B.	Roman çocukların okula devamsızlık ve okul terki sorunlarının tespit edilerek sorunların giderilmesine yönelik çalışmalar yapılacak ve okul

	düzeyinde bilgilendirme ve farkındalık artırıcı faaliyetler yapılacaktır.		<ul style="list-style-type: none"> - Gençlik ve Spor Bakanlığı - Yerel Yönetimler 	terkinin ve devamsızlığın önüne geçilecektir
Eylem No 9	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların istihdam edilebilirliklerini artırmaya yönelik olarak mesleki eğitim kursları düzenlenecek ve Roman vatandaşların katılımları kolaylaştırılacaktır.	<p>Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerde Roman vatandaşların kolaylıkla erişimlerinin sağlanması adına istihdam garantili mesleki eğitim kursları düzenlenecektir.</p> <p>Faaliyet 2: Roman vatandaşların iş gücü piyasasının gerektirdiği ve bölgede ihtiyaç olarak belirlenen alanlarda istihdam garantili mesleki eğitim kursları açılacaktır.</p> <p>Faaliyet 3: Açılacak kurslara ve kurs içeriklerine ilişkin halka açık alanlarda 40 ve muhtarlıklarda duyurular ve görseller hazırlanarak Roman vatandaşlarla paylaşılacaktır.</p> <p>Faaliyet 4: SODAM bulunan illerde Roman kadınların söz konusu mesleki kurslara SODAM bünyesinde düzenlenerek katılımları teşvik edilecektir.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Aile ve Sosyal Hizmetler B. (Sosyal Yardımlar G.M.) 	<ul style="list-style-type: none"> - İŞKUR (Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri) - Milli Eğitim B. (Halk Eğitim Merkezleri) - Yerel Yönetimler - Üniversiteler - Sivil Toplum Kuruluşları 	<p>1. Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı mahallelerde açılacak kurslarla vatandaşların kurslara katılımları kolaylaştırılarak meslek sahibi olmalarının önü açılacaktır.</p> <p>2. Roman vatandaşların yatkınlıkları ve yerel düzeyde iş gücü piyasasının beklentileri göz önüne alınarak açılan kurslarla vatandaşların istihdam edilmeleri temin edilecektir.</p> <p>3. Gerçekleştirilecek duyuru ve toplantılarla Roman vatandaşların eğitimlerden haberdar olmaları sağlanarak, katılımları sonucunda elde edebilecekleri kazanımlar sunulacaktır.</p>

Eylem No 10	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
<p>Roman kadınların ticari hayata katılması ve düzenli gelir elde etmesi amacıyla kadın kooperatiflerinin kurulması teşvik edilerek desteklenmesi sağlanacaktır.</p>	<p>Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı mahallelerde kurulacak kadın kooperatifi üyelerine finansal okuryazarlık ile dijital okuryazarlığın geliştirilmesine yönelik çalışmalar, iş sağlığı ve güvenliği destek-teşvik mekanizmaları ile teknoloji kullanımı konularında kapasite geliştirme eğitimleri verilecektir.</p> <p>Faaliyet 2: İlgili ve sorumlu Bakanlık temsilcilerinden oluşan Kadın Kooperatifçiliği Çalışma Grupları ile Roman kadınların yoğun olarak yaşadığı yerlerde kadın kooperatiflerinin önemi, nasıl kurulacağı, bu alanda devlet tarafından sağlanan desteklere ilişkin çalıştay, bilgilendirme ve eğitimler düzenlenecektir.</p> <p>Faaliyet 3: Kooperatif kurulum sürecinde yasal ve idari danışmanlık (koçluk) sağlanacaktır.</p>	<p>- Aile ve Sosyal Hizmetler B. [Kadının Statüsü G.M. (Koordinatör)]</p>	<p>- Tarım ve Orman B. (İl Müdürlükleri)</p> <p>- Ticaret B. (İl Müdürlükleri)</p> <p>- Yerel Yönetimler</p> <p>- Üniversiteler</p> <p>- Sivil Toplum Kuruluşları</p>	<p>Roman mahallelerinde kadın kooperatifi kurmak isteyen vatandaşlara kooperatif kurmadan önce öğrenmeleri gereken kapasite geliştirici konularda eğitimler verilerek kooperatif kuruluş süreçlerinde bilgi sahibi olmaları sağlanacaktır.</p>

Eylem No 11	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların üretim alanlarına uygun kooperatifler kurulmasına yönelik rehberlik ve danışmanlık hizmeti verilecektir. (örnek, midye üretimi)	Faaliyet 1: Roman vatandaşların midye vb. ürünlerin üretimi konusunda kooperatif kurmaları için özendirici faaliyetler yürütülecektir. Faaliyet 2: Midye üretimi vb. uygun alanlarda Roman vatandaşların yetiştiricilik yapmaları için alan sağlanacaktır.	- Tarım ve Orman B. (İlgili G.M.)	- Ticaret B. - Yerel Yönetimler - Üniversiteler - Sivil Toplum Kuruluşları	1. Roman vatandaşların kendi aralarında iş birliği yapmak suretiyle kooperatifler kurmaları, bu yolla ticari hayata katılımları sağlanacaktır. 2. Roman vatandaşlara tahsis edilecek alanlarla vatandaşların ülke genelinde üretime katkı sunmaları sağlanmış olacaktır.
Eylem No 12	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların sağlık okuryazarlıklarının artırılması konusunda farkındalık artırıcı ve bilinçlendirici çalışmalar yapılacaktır	Faaliyet 1: Roman vatandaşların sağlık okuryazarlığının artırılmasına yönelik eğitim ve saha ziyaretleri gerçekleştirilecektir. Faaliyet 2: Roman vatandaşların sağlık okuryazarlığının artırılmasına yönelik görsel basılı materyalin dağıtımı sağlanacaktır	- Sağlık B.(Halk Sağlığı G.M.)	- Aile ve Sosyal Hizmetler B. (İl Müdürlükleri) - Milli Eğitim B. (İl Müdürlükleri) - Yerel Yönetimler - Üniversiteler - Sivil Toplum Kuruluşları	1. Roman vatandaşlara düzenlenecek eğitimlerle vatandaşların sağlık okuryazarlığı konusunda bilinç düzeyleri artırılarak böylelikle Roman vatandaşların sağlık seviyesinin daha da iyi olmasına katkıda bulunulacaktır. 2. Sağlık okuryazarlığının artırılmasına yönelik dağıtılacak görsel materyalle Roman vatandaşların kendi sağlık iyilik hallerinin korunması ve geliştirilmesine katkı sağlanacaktır

Eylem No 13	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların sağlık hizmetlerinden daha etkin/etkili faydalanmalarının sağlanması kapsamında faaliyetler gerçekleştirilecektir.	<p>Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerdeki il/ilçe sağlık müdürlüğü, toplum sağlığı merkezi, sağlıklı hayat merkezi ve aile sağlığı merkezinde çalışan personele dezavantajlı gruplara sunulan sağlık hizmetleri ve Roman vatandaşların sağlık hizmetlerinden daha etkin/etkili faydalanmalarının sağlanması kapsamında eğitim verilecektir.</p> <p>Faaliyet 2: Roman vatandaşların sağlık kurum/kuruluşlarına erişimini değerlendirmek amacıyla anket uygulaması gerçekleştirilecektir.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Sağlık Bakanlığı (Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü) 	<ul style="list-style-type: none"> - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı - Yerel Yönetimler - Üniversiteler - Sivil Toplum Kuruluşları 	<p>1. Roman vatandaşların sağlık hizmetlerinden yararlanma durumları değerlendirilecek ve Roman vatandaşların sağlık hizmetlerinden daha etkin/etkili faydalanmaları sağlanacaktır.</p> <p>2. Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerdeki sağlık çalışanlarına hizmet içi eğitimler verilerek, Roman vatandaşların sağlık hizmetlerinden daha etkin/etkili faydalanmalarına katkı sağlanacaktır.</p>
Eylem No 14	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
Türkiye genelinde uygulanan bağımlılıkla mücadele eğitimlerinin Roman vatandaşların yoğun yaşadığı mahallelerde de yaygınlaştırılması sağlanacaktır.	<p>Faaliyet 1: Roman vatandaşlara yönelik olarak, madde kullanımına geçişte ilk basamak olan tütün ürünleri ve madde bağımlılığıyla mücadele hakkında farkındalık eğitimleri ve toplantıları düzenlenecektir.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Aile ve Sosyal Hizmetler B. (Aile ve Toplum Hizmetleri G. M.) 	<ul style="list-style-type: none"> - Milli Eğitim B. (il Müdürlükleri) - Yerel Yönetimler - Üniversiteler - Sivil Toplum Kuruluşları 	<p>1. Roman vatandaşların yaşadığı mahallelerde tütün ve madde bağımlılığı ile mücadele konusunda eğitimler verilerek vatandaşların bağımlılık konusunda farkındalıklarının artırılması sağlanacaktır.</p>

Eylem No 15	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların yoğun yaşadığı bölgelerde barınma yardımlarından etkin bir şekilde faydalanılması sağlanarak vatandaşların yaşam alanları iyileştirilecektir.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun yaşadığı bölgelerde hizmet sunan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarıyla ihtiyaç sahiplerinin barınma yardımlarına erişiminin artırılması için koordinasyon toplantıları yapılacaktır.	- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü)	- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (İl Müdürlükleri) - Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları - Yerel Yönetimler - Üniversiteler - Sivil Toplum Kuruluşları	1. Roman vatandaşların barınma yardımlarından etkin faydalanmaları sağlanarak vatandaşların yaşam alanlarını iyileştirilmeleri teşvik edilecektir.
Eylem No 16	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların yaşam biçimleri ve talepleri (ulaşım olanakları, altyapı hizmetleri vb.) dikkate alınarak özgün konut projeleri hayata geçirilecektir.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı oturulamayacak durumda olan veya kentsel dönüşüm kapsamına giren konutlarda yaşayan Roman vatandaşlar için planlanacak olan konut projelerinde onların yaşam biçimleri ve talepleri dikkate alınacak ve bu çerçevede bahçe tarımı yapmaya müsait, müstakil konut	- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği B. (Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri G. M.)	- Aile ve Sosyal Hizmetler B. (Sosyal Yardımlar G.M.) (Aile ve Toplum Hizmetleri G.M.) - Yerel Yönetimler,	1. Roman vatandaşlar için planlanacak olan konut projelerinde onların yaşam biçimleri ve talepleri dikkate alınacak ve bu çerçevede bahçe tarımı yapmaya müsait, müstakil konut projeleri hayata geçirilerek Roman vatandaşların daha sağlıklı

	projeleri hayata geçirilecektir. Faaliyet 2: Gerçekleştirilecek konut projeleri kamu hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması için kamu kurum ve kuruluşlarının sosyal donatılarıyla desteklenecektir.		- Sivil Toplum Kuruluşları	ve güvenli alanlarda yaşamlarını sürdürmeleri temin edilecektir. 2. Konut projeleri içerisinde başta Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı olmak üzere ilgili Bakanlıklar tarafından oluşturulacak hizmet birimleri ile Roman vatandaşların hizmetlere erişimleri kolaylaştırılarak sosyal hizmet ve yardımlarla refahları artırılabacaktır.
Eylem No 17	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
Sokakta çalıştırılan Roman çocukların yoğun olarak yaşadığı illerde mobil ekip hizmetleri güçlendirilecek ve Roman çocuklara sosyal ve ekonomik destek verilmesi sağlanacaktır.	Faaliyet 1: Mobil Ekip hizmetleri yaygınlaştırılarak güçlendirilecektir. Faaliyet 2: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı mahallelerde çocuklara SED Hizmetine yönelik bilgilendirme yapılarak yaygınlaştırılacaktır. Faaliyet 3: Eğitim çağını tamamlamış çocukların mesleki eğitime yönlendirilmesi, madde bağımlılığı bulunan çocukların sokaktan çekilerek psikososyal destek hizmetlerinden yararlandırılması ve 58 tedaviye yönlendirilmesi amacıyla ailelere rehberlik hizmetleri verilecektir.	- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü)	- Milli Eğitim Bakanlığı - Sağlık Bakanlığı - Yerel Yönetimler - Üniversiteler	1. Roman çocukların sokakta çalıştırılmalarının önüne geçilerek eğitime devamları sağlanacaktır. 2. Ailelere bilgilendirmeler yapılarak, Roman çocukların mesleki eğitime, tedavi hizmetlerine ve psikososyal destek hizmetlerine yönlendirilmesi yapılarak çocukların hayata kazandırılmaları sağlanacaktır.

Eylem No 18	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
Sokakta çalıştırılan Roman çocukların yoğun olarak yaşadığı illerde mobil ekip hizmetleri güçlendirilecek ve Roman çocuklara sosyal ve ekonomik destek verilmesi sağlanacaktır.	<p>Faaliyet 1: Mobil Ekip hizmetleri yaygınlaştırılarak güçlendirilecektir.</p> <p>Faaliyet 2: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı mahallelerde çocuklara SED Hizmetine yönelik bilgilendirme yapılarak yaygınlaştırılacaktır.</p> <p>Faaliyet 3: SODAM'dan faydalanan Roman vatandaşların sayısı artırılabilecektir.</p> <p>Faaliyet 4: SODAM'da eğitim gören Roman kadınların yıl sonunda 60 halka açık bir alanda sergi açmaları ve kadınların el emeklerini halka sunma imkânı sağlanacaktır</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Aile ve Sosyal Hizmetler B. (Çocuk Hizmetleri G. M.) 	<ul style="list-style-type: none"> - Milli Eğitim B. - Sağlık B. - Yerel Yönetimler - Üniversiteler 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Roman çocukların sokakta çalıştırılmalarının önüne geçilerek eğitime devamları sağlanacaktır. 2. Ailelere bilgilendirmeler yapılarak, Roman çocukların mesleki eğitime, tedavi hizmetlerine ve psikososyal destek hizmetlerine yönlendirilmesi yapılarak çocukların hayata kazandırılmaları sağlanacaktır.
Eylem No 19	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
Sosyal hizmet ihtiyacı bulunan Roman vatandaşların sahip oldukları haklar ile sosyal hizmet alanında bilgilendirici faaliyetler yürütülecektir.	<p>Faaliyet 1: Aile Sosyal Destek Programı (ASDEP) ile Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı mahallelerde hane ziyaretleri gerçekleştirilerek sosyal yardım ve sosyal hizmete ihtiyacı olan vatandaşlar tespit edilecek, durumlarına uygun hizmetlere ve</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Aile ve Sosyal Hizmetler B. (İl Müdürlükleri) 	<ul style="list-style-type: none"> - Milli Eğitim B. - Türkiye İş Kurumu - Yerel Yönetimler - Üniversiteler 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Roman mahallelerinde ASDEP Ziyaretleri gerçekleştirilerek Roman vatandaşların kamu hizmetlerine yönlendirilmeleri ve ailelere rehberlik ve danışmanlık hizmetleri sunulması ile bireylerin yaşam koşullarının iyileştirilmesi sağlanacaktır.

	<p>gerektiğinde diğer kamu hizmetlerine yönlendirmeleri yapılacaktır.</p> <p>Faaliyet 2: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı yerlerde aile eğitimi, evlilik öncesi eğitim ve boşanma danışmanlığı gibi eğitim faaliyetleri mahalle bazlı gerçekleştirilerek Roman vatandaşların bu hizmetlere erişimleri kolaylaştırılacaktır.</p> <p>Faaliyet 3: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerde kadının güçlenmesine ve kadının sosyal statüsüne zarar veren etkenlerle mücadeleye ilişkin bilgilendirici faaliyetler düzenlenecektir.</p>			<p>2. Roman vatandaşların yaşadığı mahallelerde aile eğitimi, evlilik öncesi eğitim ve diğer konularda eğitimler verilerek Roman vatandaşların bu konularda bilinç düzeyleri artırılabilecektir.</p> <p>3. Roman vatandaşların yoğun olduğu mahallelerde yaşayan kadınlara yönelik gerçekleştirilecek eğitimlerle kadınların hakları konusunda farkındalıklarının artırılması ve bilinçlenmeleri sağlanacaktır.</p>
Eylem No 20	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
Roman ailelerin ve çocukların interneti ve sosyal medyayı daha güvenli kullanması ve dijital risklere karşı farkındalık kazanarak kendileri ve çocuklarını dijital risklerden korumaları sağlanacaktır.	<p>Faaliyet 1: Roman ailelerin ve çocukların internet ve sosyal medya kullanımına ilişkin farkındalık düzeyini ölçmeye yönelik çalışma gerçekleştirilecektir.</p> <p>Faaliyet 2: Roman ailelere internetin ve sosyal medyanın doğru kullanımı ve riskleri hazırlanacak eğitim programı ile açıklanacaktır. Çocukların</p>	- Aile ve Sosyal Hizmetler B.(Çocuk Hizmetleri G.M.)	<ul style="list-style-type: none"> - Milli Eğitim B. - Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, - Emniyet G.M. - Yerel Yönetimler - Üniversiteler 	<p>1. Roman ebeveynler internetin olumsuz etkilerine ve sosyal medyadaki risklere karşı bilinçlendirilerek, onların internet ve sosyal medyadan olumsuz etkilenmelerinin önüne geçilecektir.</p> <p>2. Roman çocuklara ve ailelere sunulacak olan görsel ve işitsel</p>

	karşılaşılabilecekleri sosyal medya risklerine karşı farkındalık kazanmalarına ilişkin çalışmalar yapılacak ve risk durumunda yapılması gerekenler aktarılacaktır. Faaliyet 3: Roman çocuklara internet ve sosyal medya kullanımı sırasında karşılaşılabilecekleri riskler anlatılacak ve risk durumunda 66 yapılması gerekenler hakkında bilgilendirilmeleri sağlanarak, rehberlik yapılacaktır			materyallerle sosyal medyayı yerinde kullanmaları teşvik edilecektir. 3. Roman ebeveynlerin sosyal medyayı doğru kullanmaları yönünde desteklenmesi sağlanacaktır. 4. Dijital riskler konusunda farkındalığının artırılması sağlanacaktır.
Eylem No 21	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde kamu personeli, akademisyen ve STK temsilcilerine yönelik Sosyal İçerme Eğitimleri verilecektir	Faaliyet 1: Formatör eğitimi gerçekleştirilecektir. Faaliyet 2: Eğitici eğitimi gerçekleştirilecektir. Faaliyet 3:Pilot illerde kamu personeli, akademisyen ve STK temsilcilerine Sosyal İçerme Eğitimi verilecektir. Faaliyet 4: Sosyal İçerme Eğitim Programının Romanların yoğun olduğu illerde yaygınlaştırılması sağlanacaktır.	- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü)	- Sağlık Bakanlığı - Milli Eğitim Bakanlığı - Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı - Diyanet İşleri Başkanlığı - İçişleri Bakanlığı - Yerel Yönetimler - Üniversiteler - Sivil Toplum Kuruluşları	1. Formatörler tarafından eğiticiler yetiştirilecek ve eğiticiler tarafından Sosyal İçerme Eğitim Programı uygulanacaktır. Eğitimle kamu personeli ve STK temsilcilerinin sosyal içerme konusunda bilgi ve farkındalığı artırılacaktır.

Eylem No 22	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
Roman çocuk ve gençleri meslek edinme konusunda bilgilendirmek ve çocuk gençlere meslek edinmenin önemini göstermek amacıyla rol modellerle buluşmalar gerçekleştirilecektir.	Faaliyet 1: Türkiye'nin çeşitli bölgelerinden Roman vatandaşlar arasından yetişmiş başarılı rol modeller tespit edilecektir. Faaliyet 2: Tespit edilen rol modellerle Roman çocuk ve gençler bir araya getirilerek söyleşiler ve deneyim paylaşımı toplantıları yapılacaktır.	- Aile ve Sosyal Hizmetler B. (İl Müdürlükleri)	- Milli Eğitim B. (İl Müdürlükleri) - Yerel Yönetimler - Üniversiteler - Sivil Toplum Kuruluşları	1. Roman çocukların eğitime ve meslek edinmeye olan ilgileri artırılabacaktır. 2. Rol model aracılığıyla öğrenme, Roman çocuk ve gençlerin toplumsallaşma boyutunda da bireye katkılar sağlayacaktır.
Eylem No 23	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşlara yönelik dini ve manevi hizmetlerin yoğunlaştırılması ve hizmetlere erişimlerinin artırılması sağlanacaktır.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadıkları bölgelerde din hizmetlerinin geliştirilmesine yönelik planlamalarda bulunulacaktır. Faaliyet 2: Roman mahallelerinde ailenin kurulması, korunması ve güçlendirilmesine yönelik eğitim faaliyetleri ile manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetlerine ağırlık verilecektir. Faaliyet 3: Roman mahallelerinde yürütülen gençlik çalışmalarının daha etkin hâle getirilmesi sağlanacaktır.	- Diyanet İşleri Başkanlığı (Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü)	- İl/İlçe Müftülükleri - Yerel Yönetimler - Üniversiteler	1. Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı mahallelerde vatandaşlara yönelik gerçekleştirilecek etkinlikler ile vatandaşların manevi yönleri geliştirilecektir. 2. Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı mahallelerde gerekli rehberlik çalışmaları yapılarak vatandaşların zararlı alışkanlıklardan uzak durmaları teşvik edilecektir. 3. Roman gençlere yönelik faaliyetlerle gençlerin milli bilince

				sahip, vatanını seven ve vatandaşlık şuuruna sahip bireyler olmalarına katkı sunulacaktır.
Eylem No 24	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde dezavantajlı gruplara yönelik sosyal durumu ve yaşam koşullarına ilişkin temel bilgileri toplamak üzere araştırma gerçekleştirilecektir.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde anketler vb. yöntemlerle veri toplanacaktır. Faaliyet 2: Toplanan veriler analiz edilerek araştırma raporu hazırlanacaktır.	- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü)	- Valilik ve Kaymakamlıklar - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (İl Müdürlükleri) - Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları - Yerel Yönetimler - Üniversiteler - Sivil Toplum Kuruluşları	1. Türkiye’de Roman vatandaşların sosyal durumu ve yaşam koşulları ile ilgili az sayıda sistematik araştırma yapılmıştır. Roman vatandaşların yoğun yaşadığı bölgelere ilişkin bilgi eksikliğinin azaltılması, bu gruplar için sosyal içermenin desteklenmesine yönelik sistematik politikalar geliştirilmesine söz konusu araştırma katkı sağlayacaktır.
Eylem No 25	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
Türkiye genelinde kutlanan 8 Nisan Romanlar Günü kapsamında etkinlikler düzenlenecektir.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde Roman kültürünün, Roman vatandaşlara yönelik çalışmaların tanıtımının yapılması ve Roman	- Aile ve Sosyal Hizmetler B. (İl Müdürlükleri)	- Milli Eğitim B. (İl Müdürlükleri) Sağlık B. (İl Müdürlükleri)	1. Roman vatandaşlara yönelik gerçekleştirilecek faaliyetlerle Roman vatandaşların sorunları ve çözüm önerileri yerel düzeyde istişare edilecektir.

	vatandaşlara yönelik farkındalık oluşturulması adına etkinlikler yapılacaktır. Faaliyet 2: Düzenlenecek etkinliklere başta Roman vatandaşlar olmak üzere vatandaşların, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, akademisyenler ve öğrencilerin katılımları temin edilecektir.		<ul style="list-style-type: none"> - Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri - Valilik ve Kaymakamlıklar - Yerel Yönetimler - Üniversiteler - Sivil Toplum Kuruluşları 	2. Yapılacak etkinliklerle illerde Roman vatandaşların sorunlarına yönelik farkındalık oluşacak, sosyal dışlanmanın önüne geçilecektir.
Eylem No 26	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerdeki iyi uygulama örneklerinin yaygınlaştırılması amacıyla tematik izleme ve değerlendirme çalışmaları yapılacaktır.	<p>Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı mahallelerde kamu kurum ve kuruluşlarınca gerçekleştirilen olumlu proje/program vb. uygulamaların yerinde izlenmesi amacıyla izleme ziyaretleri düzenlenecektir.</p> <p>Faaliyet 2: Gerçekleştirilen izleme ziyaretlerinde kamu kurum 2024:</p> <ul style="list-style-type: none"> •3 İle İzleme Ziyareti Yapılması •15 Kurum/STK/Temsilci ile Görüşme Yapılması 76 ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve mahalleler ziyaret edilerek iyi uygulamalar konusunda bilgi alınacaktır. 	<ul style="list-style-type: none"> - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü) 	<ul style="list-style-type: none"> - Valilik ve Kaymakamlıklar - Milli Eğitim Bakanlığı (Temel Eğitim Genel Müdürlüğü) - Sağlık Bakanlığı (Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü) - Türkiye İş Kurumu - Çevre, Şehircilik ve İklim 	<p>1. Roman vatandaşlara yönelik yapılan proje ve programların etkinliği değerlendirilerek faaliyetlerin kalitesinin artırılması ve yaygınlaştırılması sağlanacaktır.</p> <p>2. İzleme ziyaretleri sonrasında hazırlanacak raporlarla gelecek dönemde yapılması ön görülen çalışmalara ışık tutulacaktır.</p>

	<p>Faaliyet 3: Gerçekleştirilerek olan odak grup çalışmaları, kilit uzman görüşmeleri vb. yöntemler ile faaliyetlere ilişkin tüm aktörlerin değerlendirmeleri toplanacaktır.</p>		<p>Değişikliği Bakanlığı</p> <ul style="list-style-type: none">- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü,- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü)- Yerel Yönetimler- Üniversiteler- Sivil Toplum Kuruluşları	
--	--	--	---	--

Eylem No 27	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
Genç Roman vatandaşlara yönelik sosyal uyumu artırıcı çalışmalar hazırlanacaktır.	Faaliyet 1. Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerde sosyal uyum projeleri gerçekleştirilecektir.	- Gençlik ve Spor B. (Gençlik Hizmetleri G.M.)	- Milli Eğitim B. - Yerel Yönetimler - Üniversiteler	Gerçekleştirilecek sosyal uyum etkinlikleri ile Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde toplumsal kaynaşmanın geliştirilmesine yönelik adımlar atılmış olacaktır.
Eylem No 28	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerdeki iyi uygulama örneklerinin yaygınlaştırılması amacıyla tematik izleme ve değerlendirme çalışmaları yapılacaktır.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı mahallelerde kamu kurum ve kuruluşlarınca gerçekleştirilen olumlu proje/program vb. uygulamaların yerinde izlenmesi amacıyla izleme ziyaretleri düzenlenecektir. Faaliyet 2: Gerçekleştirilen izleme ziyaretlerinde kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve mahalleler ziyaret edilerek iyi uygulamalar konusunda bilgi alınacaktır. Faaliyet 3: Gerçekleştirilerek olan odak grup çalışmaları, kilit uzman görüşmeleri vb. yöntemler ile	- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü)	- Valilik ve Kaymakamlıklar - Milli Eğitim Bakanlığı (Temel Eğitim Genel Müdürlüğü) - Sağlık Bakanlığı (Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü) - Türkiye İş Kurumu - Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı	1. Roman vatandaşlara yönelik yapılan proje ve programların etkinliği değerlendirilerek faaliyetlerin kalitesinin artırılması ve yaygınlaştırılması sağlanacaktır. 2. İzleme ziyaretleri sonrasında hazırlanacak raporlarla gelecek dönemde yapılması ön görülen çalışmalara ışık tutulacaktır.

	faaliyetlere ilişkin tüm aktörlerin değerlendirmeleri toplanacaktır.		<ul style="list-style-type: none">- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü)- Yerel Yönetimler- Üniversiteler- Sivil Toplum Kuruluşları	
--	--	--	--	--

Eylem No 29	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
Kamyon Tiyatro ile Roman vatandaşların bulunduğu bölgelerde temsil verilecektir	Faaliyet 1: Kamyon Tiyatro Projesi kapsamında Roman vatandaşların bulunduğu bölgelerde Kamyon Tiyatronun programı dâhilinde illerde çocuk oyunları temsil edilecektir.	Kültür ve Turizm B. (Devlet Tiyatroları G.M.)	Yerel Yönetimler	1. Roman vatandaşların bulunduğu, talep edilen bölgelerde hiç tiyatro izlememiş çocuklarımızın tiyatro ile buluşması sağlanacaktır
Eylem No 30	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
"Çanakkale Savaşları Mobil Müzesi" vasıtasıyla Çanakkale ruhunun genç yaştaki Roman vatandaşlar arasında yaygınlaştırmak amacıyla gezi faaliyetleri düzenlenecektir.	Faaliyet 1: Kasım 2022 itibarıyla tur güzergâhına dâhil edilecek olan organizasyonda Roman vatandaşların ağırlıklı olarak yaşadığı tespit edilen mahallelerine yer verilecektir.	Kültür ve Turizm Bakanlığı (Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı)	Yerel Yönetimler	1. Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alanı'nı ve bu alanda savaş döneminde verilen vatan mücadelesinin tanınırlığını ve bilinirliğini artırmak.
Eylem No 31	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadıkları bölgelerde; Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü bünyesinde hizmet veren gezici kütüphanelerin	Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadıkları pilot illerde; masal okuma, boyama, oryantasyon, atölyeler (kimya, ebru vb.) gibi etkinlikler düzenlenecektir.	- Kültür ve Turizm B. (Kütüphaneler ve Yayınlar G. M.)	- Yerel Yönetimler - Sivil Toplum Kuruluşları - Üniversiteler - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları	1. Roman vatandaşlara yönelik gerçekleştirilmiş ve gerçekleştirilmesi planlanan kültürel, sanatsal, bilimsel atölye ve etkinlikler ile çocuk ve yetişkinlerin (Roman vatandaş) sosyalleşmesi, bilinçlenmesi, eğlenerek öğrenmesi, kitap ve

konumlandırılarak etkinlikler düzenlenecektir.				kütüphane farkındalığının oluşturulması hedeflenmektedir.
Eylem No 32	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların kültürel mirasa yönelik farkındalık düzeyini arttırmak amacıyla müze ve ören ziyaretleri gerçekleştirilecektir.	Faaliyet 1: Pilot illerde Kültür ve Turizm İl Müdürlükleri koordinasyonunda müze müdürlüklerinin belirlediği takvim çerçevesinde programlanan müze ve ören yerlerine ziyaret gerçekleştirilecektir.	Kültür ve Turizm B. (Kültür Varlıkları ve Müzeler G.M. bağlı birimleri Müze Müdürlükleri)	Yerel Yönetimler	1. Roman vatandaşların kültürel mirasa yönelik farkındalıkları arttırılacaktır. 2. Sosyal içerme politikası kapsamında Roman vatandaşların toplumsal bilinç düzeyi geliştirilecektir.
Eylem No 33	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
“Roman Ezgileri” Temalı Periyodik Konserler düzenlenecektir	Faaliyet 1: Sanatsal içeriği Roman müziklerini icra etmeye uygun olan periyodik etkinliklerden birisinin “Roman Ezgileri” teması ile yapılması planlanmaktadır.	Kültür ve Turizm B. (Güzel Sanatlar G.M. ve Bağlı Sanat Birimleri)	Yerel Yönetimler	Gerçekleştirilecek etkinlikler ile Roman kültürünün tanıtımına katkı sağlanması amaçlanmaktadır.
Eylem No 34	Faaliyet	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Beklenen Sonuçlar
“Roman Müzikleri” Turne Programı gerçekleştirilecektir.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı 6 ilimizde (İzmir, Edirne, Tekirdağ, Gaziantep, Mersin ve Adana) “Roman Müzikleri” temalı bir turne programının gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.	Kültür ve Turizm B. (Güzel Sanatlar G.M. ve Bağlı Sanat Birimleri)	Yerel Yönetimler	1. Gerçekleştirilecek etkinlikler ile Roman vatandaşların sanatsal faaliyetlerden yararlanmaları amaçlanmaktadır.

Ulusal İstihdam Stratejisi (2025-2028)

TEMEL POLİTİKA ALANI 2: KAPSAYICI İSTİHDAMIN GELİŞTİRİLMESİ

POLİTİKA 2.1. Kadınların işgücü piyasasına katılma ve istihdam oranları artırılarak çalışma hayatında kadın-erkek fırsat eşitliği güçlendirilecektir.

Eylem adı	Sorumlu Kurum/Kuruluş	İşbirliği Yapılacak kurum/kuruluş	Süre	Açıklama
2.1.1.Çalışma hayatında cinsiyete bağlı ayrımcılıkla mücadele kapsamında farkındalık ve bilinçlendirme çalışmaları yürütülecektir.	- ÇSGB - Çalışma Genel Müdürlüğü	- ASHB - TZOB - TÜİK - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları - Sosyal Taraflar - Uluslararası Kuruluşlar - STK'lar	2028	Sektörel ve bölgesel düzeyde, insana yakışır iş koşullarından biri olan kadın erkek-fırsat eşitliğinin sağlanması, cinsiyete dayalı ücret farkının azaltılması ve çalışma hayatında cinsiyete bağlı tüm ayrımcılık biçimlerinin ortadan kaldırılması ile kadınların işgücüne katılımlarının önemi hususunda toplumsal bilincin geliştirilmesi amacıyla yazılı, basılı, görsel ve dijital materyaller oluşturulacak ve/veya eğitimler verilecektir.
2.1.4 .Kadınların mesleki becerilerinin geliştirilmesi amacıyla hayat boyu öğrenme programlarından daha etkin şekilde faydalanmaları sağlanacaktır.	- MEB - Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü	- GSB - İŞKUR - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları - Uluslararası Kuruluşlar	2028	Kadınların ekonomik hayata katılımlarının desteklenmesi amacıyla yaygın eğitim imkânları ve halk eğitimi merkezleri tarafından verilen kurslar hakkında tanıtım ve yönlendirme faaliyetleri gerçekleştirilerek kadınların bu programlardan artan oranlarda yararlanmaları sağlanacaktır.
2.1.7 Kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan personele yönelik liderlik ve karar alma süreçlerine kadınların katılımı konusunda	- ASHB - Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü	- ÇSGB - ÇASGEM - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları	2027	Liderlik ve karar alma süreçlerine kadınların katılımının artırılması için kurumların kapasitelerinin geliştirilmesi temel hedefiyle kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan personelin farkındalığının artırılması adına

farkındalık faaliyetleri gerçekleştirilecektir.				etkinlikler (çalıştay, seminer, konferans vb.) düzenlenecektir.
TEMEL POLİTİKA ALANI 2: KAPSAYICI İSTİHDAMIN GELİŞTİRİLMESİ				
POLİTİKA 2.2. Gençlerin ve NEET'lerin işgücü piyasası ile bağı güçlendirilerek işsizliğin azaltılması için faaliyetler yürütülecektir.				
2.2.1. Lise veya üstü öğrenimden mezun olan gençlerin, mesleki beceri ve yetkinlik kazandırılması yoluyla istihdam olanakları artırılacaktır.	<ul style="list-style-type: none"> - MEB - Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü 	<ul style="list-style-type: none"> - İŞKUR - TRT - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları - Sosyal Taraflar 	2028	Lise veya üstü öğrenimden mezun olan gençlere ihtiyaç duyulan alan ve dallarda mesleki beceri ve yetkinlik kazandırılması amacıyla bireylerin ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda talep ettiği meslek alanında mesleki ve teknik eğitim programları uygulanacaktır.
2.2.3. Gençlerin yeteneklerine uygun meslek seçimi yapabilmeleri ve iş hayatının beklentileri doğrultusunda becerilerini geliştirebilmeleri için kariyer danışmanlığı faaliyetleri gerçekleştirilecektir.	<ul style="list-style-type: none"> - İŞKUR 	<ul style="list-style-type: none"> - CBİKO - ÇSGB - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları - Üniversiteler 	2028	Gençler, işverenler ve kariyer merkezlerinin dijital etkileşim platformu olan Yetenek Kapısı Platformu'na "Kariyer Danışmanı" olarak tanımlanmış İŞKUR İş ve Meslek Danışmanları tarafından gerçekleştirilen görüşmelerin sayısı artırılarak gençlerin kariyer farkındalıkları desteklenecektir. Ayrıca, 15-24 yaş arası gençlere yönelik İş Kulübü ve meslek danışmanlığı hizmetleri de sunulacaktır.
2.2.5 Üniversite öğrencilerinin istihdam edilebilirliğine katkı sağlamak amacıyla bilimsel ve sosyal konulara yönelik faaliyetler gerçekleştirilecektir.	<ul style="list-style-type: none"> - İŞKUR 	<ul style="list-style-type: none"> - YÖK - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları 	2025	İŞKUR tarafından uygulanan Gençlik Programı ile üniversite öğrencilerinin eğitim-öğretim süreçlerine engel olunmadan öğrenim gördükleri üniversitelerde bilimsel çalışmalar başta olmak üzere, sürdürülebilir kampüs faaliyetleri, sosyal ve kültürel faaliyetler, akademik ve idari faaliyetler ile dijital dönüşüm ve inovasyon faaliyetleri gibi bir çok farklı alanda görev almaları sağlanacaktır.

<p>2.2.6 NEET kapsamında yer alan gençlere yönelik yerel düzeyde mesleki eğitim programları düzenlenecektir.</p>	<p>- İŞKUR</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ASHB - MEB - STB - ÇASGEM - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları - Üniversiteler - Kalkınma Ajansları - Bölge Kalkınma İdareleri 	<p>2026</p>	<p>NEET gençlerin işgücü piyasasına girişlerinin kolaylaştırılması amacıyla niteliklerinin artırılması amacıyla gençlerin beceri ve yetenekleriyle uyumlu, özellikle yazılım gibi yenilikçi alanlarda aktif işgücü piyasası programları uygulanacaktır. Özellikle sanayi sektörünün ihtiyaç duyduğu mesleki beceri ve yeteneklerin geliştirilmesi için meslek liseleri ile sektörler arasındaki iş birliklerinin geliştirilmesi sağlanacaktır.</p>
<p>2.2.6 NEET kapsamında yer alan gençlere yönelik yerel düzeyde mesleki eğitim programları düzenlenecektir.</p>	<p>- İŞKUR</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ASHB - MEB - STB - ÇASGEM - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları - Üniversiteler - Kalkınma Ajansları - Bölge Kalkınma İdareleri 	<p>2026</p>	<p>NEET gençlerin işgücü piyasasına girişlerinin kolaylaştırılması amacıyla niteliklerinin artırılması amacıyla gençlerin beceri ve yetenekleriyle uyumlu, özellikle yazılım gibi yenilikçi alanlarda aktif işgücü piyasası programları uygulanacaktır. Özellikle sanayi sektörünün ihtiyaç duyduğu mesleki beceri ve yeteneklerin geliştirilmesi için meslek liseleri ile sektörler arasındaki iş birliklerinin geliştirilmesi sağlanacaktır.</p>
<p>2.2.7. NEET kapsamında yer alan kişilere ilişkin araştırmalar gerçekleştirilecektir.</p>	<p>- SBB</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ASHB - ÇSGB - GSB - TÜİK - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları - Sosyal taraflar 	<p>2025</p>	<p>Yapılacak araştırmalar yoluyla NEET kapsamında yer alan kesimlerin eğitimde ve istihdamda olmama nedenleri ortaya konulacak ve istihdama kazandırılmalarına ilişkin politika önerileri geliştirilecektir.</p>

TEMEL POLİTİKA ALANI 2: KAPSAYICI İSTİHDAMIN GELİŞTİRİLMESİ**POLİTİKA 2.3. Engellilerin ve yaşlıların işgücü piyasasına katılım ve istihdam oranlarının artırılması amacıyla çalışmalar hayata geçirilecektir.**

2.3.1. Özel eğitim ihtiyacı olan engelli bireylere yönelik meslek programları güncellenecektir.	- MEB - Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü	- ASHB - İŞKUR - ÇASGEM - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları - Üniversiteler - STK'lar	2025	Özel eğitim ihtiyacı olan engelli bireylere yönelik mesleki eğitim veren okullardaki öğretim programları, bu bireylerin mesleki beceri kazanmalarını ve istihdam edilebilirliklerinin artırılmasını sağlamak amacıyla güncellenecektir.
2.3.3. Engellilerin istihdamına yönelik verilen destekler ve uygulanan hizmetlerin bilinirliği artırılacak, yaygınlaştırılması sağlanacaktır.	- İŞKUR	- ASHB - ÇSGB - HMB - SGK - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları - Sosyal taraflar	2027	Engelli bireylerin işgücü piyasasında aktif olarak yer almalarını sağlamak ve kendi işlerini kurmaları amacıyla verilen kamu istihdam hizmetleri ve destek mekanizmalarının tanınırlığının ve etkinliğinin artırılması amacıyla faaliyetler gerçekleştirilecektir.
2.3.4 Yaşlı nüfusun mesleki becerilerinin geliştirilmesi amacıyla çalışmalar yürütülecektir.	- İŞKUR -	- ÇSGB - STB - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları	2028	Yaşlanan nüfusun ihtiyaçları çerçevesinde ekonomik faaliyetlerin düzenlenmesi, ekonomik gelişmenin sağlanması ve yaşlıların refah seviyesinin artırılması amacıyla orta yaşlı nüfusun henüz iş yaşamındayken mesleki beceri devamlılığının sağlanması, becerilerinin güncellenmesi için aktif işgücü piyasası programlarının etkinliği artırılacaktır.

TEMEL POLİTİKA ALANI 3: SOSYAL KORUMA-İSTİHDAM İLİŞKİSİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ**POLİTİKA 3.1. Çalışma hayatında temel hakların korunması sağlanacak, ayrımcılıkla mücadele edilecek ve insana yakışır işler desteklenecektir.**

3.1.1. Çalışma hayatında temel hakların korunması ve geliştirilmesi kapsamında çalışmalar yürütülecektir.	- ÇSGB - Çalışma Genel Müdürlüğü	- Ticaret Bakanlığı - İçişleri Bakanlığı - ÇASGEM - TİM - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları - Sosyal Taraflar - Meslek Kuruluşları - Uluslararası Kuruluşlar - Özel Sektör - STK'lar	2028	BM İş Dünyası ve İnsan Hakları Rehber İlkeleri temel alınarak 2022 yılında ÇSGB tarafından hazırlanan "Çalışma Hayatına İlişkin Ulusal Rehber İlkeler"in hayata geçirilmesi kapsamında insana yakışır iş ve tedarik zincirlerine getirilen kriterler konusunda şirketler başta olmak üzere ilgili tüm paydaşların farkındalıkları artırılacak, sosyal diyalog anlayışıyla çalışma hayatının tüm taraflarının koordinasyon ve iş birliği sağlanacaktır.
3.1.3. Çalışma hayatında iş sağlığı hakları ile ilgili materyaller hazırlanacaktır	- ÇSGB - İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü	- ÇASGEM - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları - Sosyal Taraflar - Meslek Kuruluşları - Uluslararası Kuruluşlar	2025	Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve Kanun'a bağlı yayımlanan iş sağlığı kapsamındaki hakları ve sağlık gözetimi ile ilgili yasal olarak yerine getirilmesi gereken hususlar hakkında çeşitli materyaller (broşür, rehber, afiş, doküman vb.) hazırlanacak ve yayımlanacaktır.
3.1.4. Çocuk işçiliğini önlemek amacıyla koruyucu ve önleyici mekanizmaların etkinliği artırılacaktır.	- ÇSGB - Çalışma Genel Müdürlüğü	- TÜİK - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları - Sosyal Taraflar - Meslek Kuruluşları	2028	2017-2023 Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programının etkisi değerlendirilecek, çocuk hakları odaklı kapsamlı bir politika belgesi hazırlığı başlatılacaktır. İzleme, takip ve yönlendirme mekanizmaları güçlendirilecektir.

		<ul style="list-style-type: none"> - Uluslararası Kuruluşlar - Özel Sektör - STK'lar 		Çocuk işçiliği ile mücadelede tüm paydaşların farkındalık ve bilgi düzeyi geliştirilecek, sosyal diyalog anlayışıyla iş birliği ve koordinasyon artırılacaktır.
3.1.7.Çalışma hayatında ayrımcılığın ve insan hakları ihlallerin önlenmesi amacıyla çalışmalar yürütülecektir.	- TİHEK	<ul style="list-style-type: none"> - ÇSGB - ASHB - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları - Sosyal Taraflar - Meslek Kuruluşları - Uluslararası Kuruluşlar - STK'lar 	2028	Aday Memur Temel Eğitim Programı kapsamında "İnsan Hakları" konusunda eğitimler verilerek göreve yeni başlayan personelin insan haklarının korunması ve çalışma hayatında temel haklar konularında bilgi ve farkındalık düzeyinin geliştirilmesi sağlanacaktır.
TEMEL POLİTİKA ALANI 4: KIRSAL BÖLGELERDE SÜRDÜRÜLEBİLİR İSTİHDAMIN GELİŞTİRİLMESİ				
POLİTİKA 4.1. Tarım sektöründe eğitim ve yayın hizmetleri etkinleştirilerek işgücünün eğitim ve vasıf düzeyi yükseltilecek, uyum yeteneği artırılacaktır.				
4.1.3. Akıllı tarım, topraksız tarım ve sulama uygulamalarının desteklenmesi ve çalışanların mesleki becerilerinin artırılması sağlanacaktır.	<ul style="list-style-type: none"> - TOB - Tarım Reformu Genel Müdürlüğü, - Su Yönetimi Genel Müdürlüğü, - Eğitim Yayın Daire Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları - Meslek Kuruluşları - STK'lar - Üniversiteler 	2026	Akıllı tarım, topraksız tarım ve sulama uygulamalarının yaygınlaştırılması için destekler sağlanacak; ayrıca çalışanların mesleki becerilerinin artırılması amacıyla eğitimler düzenlenecektir.

TEMEL POLİTİKA ALANI 4: KIRSAL BÖLGELERDE SÜRDÜRÜLEBİLİR İSTİHDAMIN GELİŞTİRİLMESİ**POLİTİKA 4.3. Kırsal kalkınma için bölgesel analiz çalışmaları yapılacak ve alternatif gelir kaynakları oluşturulacaktır.**

4.3.4. Bitkisel üretimde planlı üretim modeli hayata geçirilecektir.	- TOB Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none">- ÇSGB- HMB- ÇŞİDB- İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları- Meslek Kuruluşları- STK'lar- Üniversiteler	2026	Üretim planlaması ile ürünlerin arz ve talep miktarını dikkate alarak bitkisel ürün veya ürün gruplarının en uygun yerde üretilmesi sağlanacaktır. İhtiyaç duyulan miktarda ürünün, en uygun yerde üretilmesi ile birlikte, kaynak kullanımında optimizasyon, verimlilik ve tarımsal hasılda artış sağlanması mümkün olacaktır. Böylece çiftçilerin üretimde sürdürülebilirlikleri ve istihdamı sağlanacaktır.
--	---	--	------	--

Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planı (2024-2028)

KÜRESEL RİSKLER VE DEMOGRAFİK DÖNÜŞÜM KARŞISINDA AİLENİN KORUNMASI

Stratejik Hedef 1: Dinamik nüfus yapısı ile aile ve evlilik kurumunun korunması

Faaliyet	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
1.3. Nüfusun aktif ve dinamik yapısının korunması kapsamında cinsel sağlık ve üreme sağlığı konularında verilen hizmetler ile sağlık okuryazarlığı konusunda aile bireyleri ve ebeveynlere eğitim ve farkındalık çalışmaları yaygınlaştırılacaktır.	Sağlık Bakanlığı	- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı - Millî Eğitim Bakanlığı - Sivil Toplum Kuruluşları - Üniversiteler - Diyanet İşleri Başkanlığı - Belediyeler	Sürekli
1.5. Evlilik Öncesi Eğitim Programı ile Aile Eğitimi Programının içeriği güncellenecek ve bu eğitimler yaygınlaştırılacaktır.	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	- Tüm Bakanlıklar - Belediyeler - Diyanet İşleri Başkanlığı	2024-2028

AİLELERİN REFAH DÜZEYİNİN YÜKSELTİLMESİ

Stratejik Hedef 5: İş ve aile yaşamının uyumlaştırılması

Faaliyet	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
5.1. Aile dostu iş yerine ilişkin ilke ve standartlar belirlenerek kılavuzlar oluşturulacak ve farkındalık çalışmaları düzenlenecektir.	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	- Tüm Bakanlıklar - Üniversiteler - Belediyeler - Özel Sektör - Sivil Toplum Kuruluşları	2024-2028

Stratejik Hedef 6: Aile yaşam becerilerinin desteklenmesi			
Faaliyet	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
6.5. Evde bakım desteği hizmet modeli teşvik edilecek, gündüz bakımevleri ile vefa kiraathaneleri yaygınlaştırılacak, evinde yaşlı ve özel gereksinimli birey bulunan ailelere sunulan hizmet modelleri geliştirilecektir.	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	- Sivil Toplum Kuruluşları - Belediyeler	Sürekli
6.9. Özel gereksinimli bireylerin ailelerine yönelik farklı yetersizlik türlerini kapsayan bilgi ve beceri odaklı aile eğitim seti hazırlanacaktır.	Millî Eğitim Bakanlığı	- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı - Sağlık Bakanlığı - Belediyeler	2024-2025
AİLE ODAKLI SOSYAL POLİTİKA VE HİZMETLERİN ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASI			
Stratejik Hedef 7: Sosyal hizmetlere erişimin ve kurumlar arası eş güdümün artırılması			
Faaliyet	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
7.2. Aile odaklı sosyal politika ve hizmetlerin yerel düzeyde özelleştirilmesi için sosyal risk haritası kılavuzu oluşturularak sosyal risk haritaları hazırlanacaktır.	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	- Tüm Bakanlıklar - Diyanet İşleri Başkanlığı - Türkiye İstatistik Kurumu - Belediyeler - Sivil Toplum Kuruluşları - Uluslararası Kuruluşlar - Üniversiteler	2025-2026
7.4. Ailelere yönelik sosyal hizmet sunumu gerçekleştiren tüm kurumların uygulamada iş birliği sağlamaları amacıyla iş akışları ve ulusal vaka yönetimi uygulama planı oluşturulacaktır.	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	- Tüm Bakanlıklar - Diyanet İşleri Başkanlığı - Belediyeler - Üniversiteler - Sivil Toplum Kuruluşları	2024-2028

7.5. Arz odaklı sosyal hizmetlerin yaygınlaştırılmasına yönelik yereldeki aktörlerle bilgilendirme toplantıları yapılacaktır.	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	<ul style="list-style-type: none"> - Tüm Bakanlıklar - Diyanet İşleri Başkanlığı - Belediyeler - Türkiye Muhtarlar Derneği - Muhtarlar Federasyonu 	Sürekli
7.6. Koruyucu aile hizmetinin yaygınlaştırılmasına yönelik farkındalık çalışmaları gerçekleştirilecektir.	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	<ul style="list-style-type: none"> - Tüm Bakanlıklar - Diyanet İşleri Başkanlığı - Belediyeler - Üniversiteler - Sivil Toplum Kuruluşları 	Sürekli
Stratejik Hedef 8: Sosyal hizmet iş gücü ve kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesi			
Faaliyet	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
8.6. Belediyeler bünyesinde aile odaklı sunulan hizmet merkezlerinde çalışan meslek personeline yönelik eğitim programları ve seminerler düzenlenecektir.	Türkiye Belediyeler Birliği	<ul style="list-style-type: none"> - Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı - Belediyeler 	Sürekli
Stratejik Hedef 9: Danışmanlık ve psikososyal destek hizmetlerinin niteliğinin artırılması			
Faaliyet	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
9.5. Ülkemizde yabancı uyruklu ailelerin uyum süreçlerini kolaylaştırmaya yönelik eğitim, rehberlik ve danışmanlık hizmetleri yaygınlaştırılacaktır.	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	<ul style="list-style-type: none"> - İçişleri Bakanlığı - Millî Eğitim Bakanlığı - Sağlık Bakanlığı - Diyanet İşleri Başkanlığı - Belediyeler - Sivil Toplum Kuruluşları 	2024-2028
9.7. Evlilik akdinin sonlandırılma sürecinin aile bireyleri üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması ve aileyi destekleyici uygulamalar geliştirilmesi amacıyla	Adalet Bakanlığı	<ul style="list-style-type: none"> - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı - Belediyeler - Diyanet İşleri Başkanlığı 	2024-2028

mahkeme temelli “aile arabuluculuğu” sistemi ve olası etkilerine ilişkin uluslararası ve geniş katımlı çalıştay düzenlenecektir.		- Üniversiteler	
9.8. Evlilik akdinin sonlandırılması evresinde olan ailelerin örgün eğitimdeki çocuklarına rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar tarafından psikolojik danışmanlık ve rehberlik çalışmaları yürütülecektir	Millî Eğitim Bakanlığı	- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı - Belediyeler	Sürekli
DİJİTALLEŞME SÜRECİNDE AİLENİN DESTEKLENMESİ			
Stratejik Hedef 10: Medya ve teknolojinin bilinçli kullanımının teşvik edilmesi ve dijital bağımlılıkların azaltılması			
Faaliyet	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
10.5. Gençlerin teknoloji ve medyanın fırsatlarından bilinçli bir şekilde yararlanması için eğitimler, seminerler, spor, teknoloji ve kültür kampları gibi çalışmalar artırılacaktır.	Gençlik ve Spor Bakanlığı	- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı - Kültür ve Turizm Bakanlığı - Belediyeler - Sivil Toplum Kuruluşları	2024-2025
10.7. Dijital bağımlılıkla mücadele kapsamında ailelerin birlikte vakit geçirmesini ve paylaşımını artıracak sanatsal, sportif ve kültürel faaliyetleri içeren etkinlikler düzenlenecektir.	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gençlik ve Spor Bakanlığı	- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı - Millî Eğitim Bakanlığı - Belediyeler	2024-2028
10.8. Kuşaklararası iletişimi güçlendirme ve kültürel değerleri etkili bir şekilde aktarmaya yönelik aile eğitimleri, etkinlikleri ve atölyeleri yapılacaktır.	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	- Kültür ve Turizm Bakanlığı - Millî Eğitim Bakanlığı - Gençlik ve Spor Bakanlığı - Belediyeler - Türkiye Radyo Televizyon Kurumu - Diyanet İşleri Başkanlığı - Üniversiteler	Sürekli

DİJİTALLEŞME SÜRECİNDE AİLENİN DESTEKLENMESİ			
Stratejik Hedef 11: Aile dostu medya yapımları ile dijital içeriklerin ve bunlara erişiminin artırılması			
Faaliyet	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
11.5. Erişim imkânı kısıtlı olan yerleşim birimlerine gezici sinema etkinlikleri ulaştırılacaktır.	Kültür ve Turizm Bakanlığı	- Belediyeler - Sivil Toplum Kuruluşları	2024- 2028
AİLEYE DUYARLI ÇEVRE POLİTİKALARI İLE AİLELERİN AFET VE ACİL DURUMLARA DAYANIKLILIĞININ ARTIRILMASI			
Stratejik Hedef 13: Mekânsal planlamalarda aile dostu çevre yaklaşımının güçlendirilmesi			
Faaliyet	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
13.3. Aile yapısı ve hanehalkı büyüklüğünü gözeten sosyal konut projeleri gerçekleştirilecek ve mevcut sosyal konut projeleri yaygınlaştırılacaktır.	Toplu Konut İdaresi Başkanlığı	- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı - Belediyeler	2024- 2028
13.4. Parklar, oyun alanları, kütüphaneler, çocuk bakım merkezleri, yeşil alanlar ve mesire alanları gibi aile dostu alanlar yaygınlaştırılacak ve erişilebilir hale getirilecektir.	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı	- Kültür ve Turizm Bakanlığı - Türkiye Belediyeler Birliği - Belediyeler	Sürekli
13.5. Mahallelerde aileler arasında dayanışma kültürünü desteklemek amacıyla taziye evleri, konukevleri, semt evleri, köy konakları gibi kamusal alanların fiziki koşulları iyileştirilecektir.	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı	- Türkiye Belediyeler Birliği - Belediyeler	Sürekli
Stratejik Hedef 15: İklim değişikliği ile mücadeleye ilişkin ailelerin bilgi ve farkındalığının artırılması			
Faaliyet	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
15.1. Ailelerde çevre bilincinin oluşması amacıyla “İklim Değişikliği ile Mücadele” ve “İklim Okuryazarlığı” ve “Sıfır Atık” konusunda farkındalıklarını artırmaya yönelik çalışmalar yapılacaktır.	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı	- Tarım ve Orman Bakanlığı - Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı - Radyo ve Televizyon Üst Kurulu - Türkiye Radyo Televizyon Kurumu	Sürekli

		<ul style="list-style-type: none"> - Diyanet İşleri Başkanlığı - İklim Değişikliği Başkanlığı - Türkiye Çevre Ajansı - Belediyeler 	
15.3. Enerji verimliliği ve enerji tasarrufuna yönelik aile bireylerinin davranış değişikliğini amaçlayan farkındalık oluşturucu çalışmalar artırılacaktır.	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	<ul style="list-style-type: none"> - Tarım ve Orman Bakanlığı - Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı - Radyo ve Televizyon Üst Kurulu - Türkiye Radyo Televizyon Kurumu - Diyanet İşleri Başkanlığı - Türkiye Çevre Ajansı - Belediyeler 	
15.5. Bireysel su verimliliğinin sağlanması ile gıda tüketiminde iklim dostu ve çevreye duyarlı tarım teknikleri ile üretilmiş gıdaların tercih edilmesine yönelik bilgilendirme çalışmaları yaygınlaştırılacaktır.	Tarım ve Orman Bakanlığı	<ul style="list-style-type: none"> - Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı - Millî Eğitim Bakanlığı - Belediyeler 	Sürekli

İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi ve Eylem Planı (2024-2030)

Stratejik Hedef 1. Su Kaynakları yönetimi alanında politik ve yasal çerçevenin geliştirilmesi, veri ve bilgi üretimi ile paylaşımının artırılması, kurumsal kapasitenin, iş birliğinin ve farkındalığın güçlendirilmesi

Eylem	Sorumlu Kurum	İlgili kurumlar	Uygulama Dönemi
SUY1 Havza ölçekli yönetim planlarının hazırlanması, mevcut yönetim planları kapsamındaki önlem, tedbir ve eylemlerin uygulanması ve takibi	TOB (SYGM, TRGM)	ÇŞİDB (ÇYGM, MGM, İLBANK), STB (SGM, SBGM), DB (EÇGM), İB (İİGM, AFAD), KTB (YİGM), SB (HSGM), UAB (ABDİGM), TOB (DKMPGM, TAGEM, BSGM, SUEN, DSİ), Valilikler, Belediyeler*	2024-2030
SUY2 Etkin su ve atık su yönetiminin sağlanması için izleme ve bilgi sistemlerinin geliştirilmesi, yerüstü ve yeraltı suyu kaynaklarının miktar ve kalitesi ile sektörel su tüketimlerine ilişkin envanter oluşturulması	TOB (SYGM, DSİ), ÇŞİDB (ÇYGM, ÇEDİDGM)	ÇŞİDB (TVKGM, MGM, İLBANK), STB (SGM, SBGM), DB (EÇGM), İB (İİGM, AFAD), KTB (YİGM), SB (HSGM), UAB (ABDİGM), TOB (DKMPGM, TRGM, TAGEM, BSGM, SUEN), TÜİK, Valilikler, Belediyeler*	2024-2030
SUY7 Su kaynaklarının kalitesini korumak maksadıyla deşarj standartları ve parametrelerin güncellenerek tüm havzalarda uygulanması, arıtılmış atıksu miktarının artırılması, arıtılmış atık suların yeniden kullanım oranının 2030 yılına kadar %15 seviyesine çıkarılması	ÇŞİDB (ÇYGM), TOB (SYGM)	STB (SGM, SBGM), TOB (DSİ), ÇŞİDB (İLBANK), KTB (YİGM), İB (İÖİ), Belediyeler* , OSB	2024-2030
SUY8 İklim değişikliğinin etkileri açısından sucul ekosistemlerin su kalitesi ve su seviyelerinin izlenmesi, öncelikle sektörel kullanım amaçlı su çekimi yapılan göller olmak üzere tüm doğal göllerin su bütçelerinin çıkarılması, sucul ekosistemlere ilişkin korunan alanlar ve sulak alanların yönetim planlarının hazırlanması/revize edilmesi ve uygulanması, tahrip olmuş sulak alanların tespit edilerek iyileştirilmesi ve onarılması, doğal imkanları kullanarak yapay göl, gölet ve yapay sulak alanların oluşturulması	TOB (DKMPGM, DSİ, SYGM), ÇŞİDB (TVKGM), HYMK	ÇŞİDB (ÇYGM, ÇEMGM, MGM), STB (SGM, SBGM), DB (EÇGM), İB (İİGM, AFAD), KTB (YİGM), SB (HSGM), UAB (ABDİGM), TOB (TRGM, TAGEM, BSGM, SUEN), Valilikler, Belediyeler* , Üniversiteler	2024-2030

SUY11 Değişen İklim Uyum Çerçevesinde Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı hedefleri doğrultusunda tarımsal sulamada verimliliği artırıcı uygulamaların yaygınlaştırılması	TOB (TRGM, DSİ, SYGM)	TOB (İM, TİGEM), İB (İÖİ), Belediyeler* , Sulama Birlikleri, Sulama Kooperatifleri	2024-2030
SUY12 İçme suyu maksatlı yeraltı suyu kaynaklarının koruma alanlarının belirlenmesi, yeraltı suyu kütleleri ile ilgili çalışmaların yürütülmesi, yeraltı suyu işletme sahalarında yıllık yeraltı suyu çekimi izleme ve kontrol raporlarının hazırlanması, yeraltı suyu işletme kuyularına sayaç takılması, yeraltı barajları ve yeraltı suyu suni besleme yapılarının artırılması	TOB (DSİ, SYGM)	İB (İÖİ), Belediyeler* , Sulama Birlikleri, Sulama Kooperatifleri	2024-2030
SUY14 Taşkın kontrol çalışmaları kapsamındaki yapısal önlemlerin doğa temelli çözümler gözetilerek yapılması, taşkın tahmin ve erken uyarı sistemlerinin yaygınlaştırılması, sel ve taşkın tesisleri kapasite rehabilitasyonu çalışmalarının sürdürülmesi, sel ve taşkın riski olan alanlarda toprak muhafaza çalışmalarının sürdürülmesi, yukarı havza sel kontrolü çalışmalarına hız verilmesi, kuraklık tahmin ve erken uyarı sisteminin kurulması ve yaygınlaştırılması	TOB (DSİ, SYGM, OGM, TAGEM)	ÇŞİDB (ÇEMGM), İB (İÖİ), Belediyeler*	2024-2030
Stratejik Hedef 2. Tarımsal üretimde ekosistemlerin ve doğal kaynakların korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması			
Eylem	Sorumlu Kurum	İlgili kurumlar	Uygulama Dönemi
TAR2Tarım havzaları veya işletme bazında tarımsal üretimin planlanması ve bu planlamalardaki hedeflere ulaşılabilirliği için tarımsal desteklerin revize edilmesi	TOB (TRGM, HAYGEM, BÜGEM)	TÜİK, TÜBİTAK, SBB, HMB, Belediyeler* , TBB, Üniversiteler,	2024-2030

TAR3 İklim değişikliğinin etkilerine uyum sağlanması amacıyla tarım sektöründe faaliyet gösteren paydaşlara yönelik eğitim, bilinçlendirme ve kapasite geliştirme faaliyetlerinin yaygınlaştırılması	TOB (EYDB)	ÇŞİDB (ÇEMGM), TOB (SUEN, SYGM), Belediyeler* , TBB, TOBB, MEB (HBÖGM), TOB (EYDB), KA, UNDP, FAO, IFAD, Üniversiteler, Türk Kızılay, STK	2024-2030
TAR4 Bitkisel üretimde ve hayvancılıkta, il ve/veya ilçe düzeyinde toprak ve su kaynaklarının etkin kullanımını ve biyolojik çeşitliliğin korunmasını sağlayabilecek uygun ürün deseni ve hayvancılık sistemi belirlenmesine yönelik çalışmalar yapılması ve çiftçiyi yönlendirmek amacıyla rehberler hazırlanması	TOB (BÜGEM, HAYGEM, TAGEM)	TOB (İM), TÜBİTAK, TOB (TKDK), BKİ, KA, Belediyeler* , TBB, Üniversiteler	2024-2030
TAR5 Tarım arazilerinin, meraların niteliklerinin ve kırsal peyzajın korunmasının sağlanması, mera kapasitelerinin ve veriminin izlenmesi, meralarda su dengesine yardımcı olacak, verimi artıracak seçeneklerin belirlenmesi ve uygulanması	TOB (TRGM, TAGEM)	TOB (OGM, BÜGEM), Belediyeler* , TBB	2024-2030
TAR6 Ulusal düzeyde tarımsal faaliyetlere yönelik doğa temelli çözümler kılavuzu oluşturulması, ekosistem odaklı gıda üretim modeli geliştirilmesi, tarımsal çevrede tarımsal ormancılık faaliyetlerinin uygulanması ve yaygınlaştırılması	TOB (TRGM, TAGEM)	TOB (OGM), TÜBİTAK, ÇŞİDB (ÇEMGM), TOB (TKDK), BKİ, KA, Belediyeler* , TBB, Üniversiteler	2024-2030
TAR7 İklim değişikliğine uyumlu sürdürülebilir su ürünleri yetiştiriciliğinin teşvik edilmesi, sucul biyolojik çeşitliliğin korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir kullanımı, balıkçılıkta istilacı türlerle mücadele planı oluşturulması	TOB (BSGM, TAGEM)	TOB (TKDK), TÜBİTAK, BKİ, KA, Belediyeler* , TBB, Üniversiteler	2024-2030
TAR8 Arcılıkla uğraşan hane ve işletme desteklerinin iyileştirilmesi; diğer sektörlerle olan (özellikle meyve üretimi, turizm ve bal ormanı) bağlantısının (risk ilişkisi) dikkate alınması	TOB (HAYGEM)	TOB (OGM, TKDK), BKİ, TÜBİTAK, KA, Belediyeler* , TBB, Üniversiteler	2024-2030

Stratejik Hedef 3. İklim değişikliğinin tarıma etkisi ve uyumu konusunda Ar-Ge çalışmalarının artırılması, tarımda veri tabanı, bilgi teknolojileri ve inovasyon uygulamalarının geliştirilmesi ve tarımsal faaliyetlerin buna uygun olarak yürütülmesi

Eylem	Sorumlu Kurum	İlgili kurumlar	Uygulama Dönemi
TAR10 Tarım sektöründe etkilenebilirliğin belirlenmesinde önemli rol oynayan sosyo-ekonomik faktörlerin belirlenmesi ve izlenmesi (il, ilçe, köy düzeyinde)	TOB (TRGM), TÜİK	TOB (BTGM, TAGEM, İM), Belediyeler* , TBB	2024-2030
TAR12 Kritik altyapılara (sulama, soğuk zincir, modern depolama, ulaşım altyapısı, vs.) ilişkin kayıp ve zararın azaltılması ve sigortacılık sisteminin iklim değişikliğinin etkileri de göz önüne alınarak geliştirilmesi	TOB (TRGM, TAGEM)	STB (TUYSGM), UAB (AYGM), TB (İTGM), ÇŞİDB (İDB), TOB (TKDK, DSİ, SYGM), BKİ, KA, Belediyeler* , TBB	2024-2030

Stratejik Hedef 2. Biyolojik çeşitlilik ve ekosistem hizmetlerini tehdit eden, habitat parçalanması ve değişikliği, kirlilik, aşırı kullanım gibi faktörlerin baskısının azaltılması

Eylem	Sorumlu Kurum	İlgili kurumlar	Uygulama Dönemi
BEK4 Biyolojik çeşitliliğe zarar veren arazi/habitat değişimi ile hava, su, toprak, plastik ve gürültü kirliliğinin önlenmesi, izlenmesi ve denetlenmesi	ÇŞİDB (ÇEDİDGM), TOB (DKMPGM, OGM)	Belediyeler* , TBB, TOB (DSİ,), ÇŞİDB (ÇYGM, TVKGM)	2024-2030

Stratejik Hedef 4. Etkin bir doğa koruma için korunan alan miktarının artırılması, tahrip olmuş ekosistemlerin restorasyonu ve yönetim planlarına iklim değişikliğine uyumun entegre edilmesi

Eylem	Sorumlu Kurum	İlgili kurumlar	Uygulama Dönemi
BEK12 Doğa temelli çözümler ve ekosistem temelli uyum gibi konularda ülkemizdeki ve uluslararası iyi uygulama örneklerinin belirlenmesi ve örnek uygulama projelerinin yapılması	TOB (DKMPGM, TRGM), ÇŞİDB (TVKGM)	TOB (OGM, SYGM, DSİ, BSGM, TAGEM, BÜGEM), ÇŞİDB (ÇEMGM), UAB (DGM), Belediyeler* , Araştırma Enstitüleri, Üniversiteler, STK	2024-2030

Stratejik Hedef 1. Sağlık alanında iklim değişikliği ile ilgili kanıta dayalı analiz, değerlendirme ve bildirim altyapısının güçlendirilmesi, Ar-Ge çalışmalarının artırılması			
Eylem	Sorumlu Kurum	İlgili kurumlar	Uygulama Dönemi
SAG3 İklim değişikliğine yönelik alınan tedbirlerin Sağlık Etki Değerlendirmesi'nin yapılması kapsamında mevzuat altyapısının hazırlanması	SB (HSGM)	İDUKK, Belediyeler*	202-2030
Stratejik Hedef 2. Ulusal ve yerel düzeyde tüm kurum ve kuruluşlarda iklim değişikliği ve sağlık bakış açısına yönelik kapasite, iş birliği ve farkındalığın güçlendirilmesi			
Eylem	Sorumlu Kurum	İlgili kurumlar	Uygulama Dönemi
SAG11 İklim ve sağlık alanında ulusal/yerel kamu toplum iş birliği ile gerçekleştirilen plan, program ve proje sayısının ve uyum çalışmalarına toplum katılımının artırılması	SB (HSGM)	ÇŞİDB (YYGM), STK, Belediyeler* , İB (İÖİ)	2024-2030
Stratejik Hedef 1. Ülkemiz enerji sektörünün iklim değişikliğine uyumu için politik ve yasal çerçevenin geliştirilmesi, kurumsal kapasite ve iş birliğinin güçlendirilmesi, bilgi ve veri üretiminin ve paylaşımının artırılması			
Eylem	Sorumlu Kurum	İlgili kurumlar	Uygulama Dönemi
ENR2 Enerji sektöründe iklim hizmetlerine yönelik ihtiyaçların ve iklim değişikliği kaynaklı risklerin belirlenerek değerlendirilmesi	ETKB	ÇŞİDB (MGM, İDB), Belediyeler* , İklim Değişikliği Çalışan Uluslararası Kuruluşlar, TOB (DSİ, OGM), TBB	2024-2025
Stratejik Hedef 2. İklim değişikliğine uyumu sağlamak için enerji kaynaklarında; üretim, iletim-dağıtım ve depolama altyapısının güçlendirilmesi, gerekli tasarımların göz önüne alınması ve elektrik enerji sistemi esnekliğinin artırılması			
Eylem	Sorumlu Kurum	İlgili kurumlar	Uygulama Dönemi
ENR4 İklim değişikliğine uyum konusunun su kaynakları yönetimi ve barajlı HES'lerin işletmesini etkileyen ilgili kararlara entegre edilmesi, su tutma kapasitesinin artırılması veya pompaj depolamalı HES'lerin tercih edilmesi, baraj gövdeleri ve santral	TOB (DSİ)	ETKB, Belediyeler* (SUKİ), TBB, Özel Sektör	2024-2030

teçhizatı dayanıklılığının ve türbin veriminin artırılması			
ENER9 RES'lerde zarar ve verimlilik kayıplarının azaltılması	ETKB	Belediyeler*, Özel Sektör	2024-2030
Stratejik Hedef 1. Turizm yatırım ve işletmelerinin iklim değişikliğine uyum kapasitesinin altyapıya yönelik olarak artırılması			
Eylem	Sorumlu Kurum	İlgili kurumlar	Uygulama Dönemi
TUR1 Turizm tesislerinin iklim risklerine karşı dirençli inşa edilmesi, mevcutların dönüştürülmesi ve uyum kapasitelerinin artırılmasına yönelik kriterlerin geliştirilmesi	KTB (YİGM, TGA)	ÇŞİDB (MPGM, KDB, YYGM), TOB (DKMPGM), Belediyeler*, TBB, KTB (TGA Alan Başkanlıkları)	2024-2026
TUR2 Turizm tesislerinin geliştirilen kriterlere uygun olarak dönüştürülmesi, denetlenmesi ve desteklemek amacıyla yasal ve yönetsel altyapının oluşturulması	KTB (YİGM)	ÇŞİDB (YYGM), Belediyeler*, TBB, ASHB (EYHGM)	2025-2030
Stratejik Hedef 2. Turizm ve kültürel miras sektöründe iklim değişikliğine uyum kapasitesi geliştirecek sosyal altyapının iyileştirilmesi			
Eylem	Sorumlu Kurum	İlgili kurumlar	Uygulama Dönemi
TUR4 İklim değişikliğinin turizm sektörüne ve kültürel mirasa etkileri ve uyum önlemleri konusunda eğitim kurumlarında, sorumlu kuruluşlarda ve sektörle ilgili STK'larda eğitim ve farkındalık faaliyetleri düzenlenmesi ve teknik kapasitenin artırılması	KTB (AEGM, KVMGM, VGM)	MEB (HBÖGM, TEGM), YÖK, KTB (KVKBKM, İM, RTÜK), İŞKUR, Belediyeler*, STK, TOBB	2024-2030
TUR5 Turizm destinasyonlarında yerel sahiplenmeyi, ortak hareket etmeyi ve taraflar arasında iş birliğini sağlayarak iklim değişikliğine uyum kapasitesini artıracak destinasyon yönetim ofislerinin oluşturulması	KTB (TGA)	STB (KA), KTB (Alan Başkanlıkları) Belediyeler*, TBB, STK, TOBB	2024-2029

TUR7 Kültürel mirasın iklim tehlikelerinden etkilenebilirliklerinin tespit edilmesi ve azaltılması, kültür varlıklarının korunması ile yerel, ulusal ve uluslararası iş birliğinin sağlanmasına yönelik çalışmaların ve koordinasyonun yapılması	KTB (KVMGM, VGM)	KTB (YİGM), UNESCO TMK, Belediyeler* , TBB, ICOM, ICOMOS, UNDP, UAB, İB (ShGK), MSB (DKK), STK, TOBB, ASHB	2024-2030
Stratejik Hedef 3. Turizm ve kültürel mirasla ilgili stratejik ve mekansal kararlarda iklim değişikliğine uyum konusunun dikkate alınması ve yetkili kurumlar arasında koordinasyonun sağlanması			
Eylem	Sorumlu Kurum	İlgili kurumlar	Uygulama Dönemi
TUR10 İklim değişikliği nedeniyle oluşabilecek potansiyel turizm alanları için hazırlanacak olan mekânsal planlarda iklim değişikliğine uyumun dikkate alınması, sürdürülebilir arazi kullanımının sağlanması	KTB (YİGM)	ÇŞİDB (MPGM, TOB (DKMPGM), KTB (KVMGM), Belediyeler* , İB (İÖİ)	2024-2027
Stratejik Hedef 4. Ulaşım ve iletişim alanında iklim değişikliğine uyum hedefi doğrultusunda planlama yapma kapasitesinin geliştirilmesi			
Eylem	Sorumlu Kurum	İlgili kurumlar	Uygulama Dönemi
ULŞ11 Ulaşım ve iletişimde altyapıların dirençliliğini artıracak, altyapı ve kullanıcıların iklim değişikliği tehlikelerinden etkilenebilirliğini azaltacak yasal düzenlemelerin hayata geçirilmesi	UAB (AYGM), BTK, ÇŞİDB (ÇEDGM)	ÇŞİDB (İLBANK), Belediyeler* , TBB, Üniversiteler, TMMOB	2024-2025
Stratejik Hedef 2. Sosyal koruma politikalarının yaşanan/olası iklim tehlikelerine karşı toplumun dirençliliğini ve uyumunu güçlendirmeye yönelik olarak geliştirilmesi			
Eylem	Sorumlu Kurum	İlgili kurumlar	Uygulama Dönemi
SKL3 Sosyal koruma politikaları çerçevesinde uygulanan sosyal yardım ve sosyal hizmet programlarının bireyin/hane halkının iklim değişikliğinin etkilerine karşı etkilenebilirliğini azaltması ve dirençliliğini güçlendirmesi amacıyla	ASHB (SOYGM, SGB)	ÇŞİDB (İDB), ASHB (DHDB, EYHGM, ÇHGM, KSGM), MEB (DHGM), ÇSGB, (ÇGM), YÖK, Valilikler, Kaymakamlıklar, Belediyeler* , TBB, Bölgesel Ölçekte Belediye Birlikleri, Türk Kızılay, SYDV	2025-2028

sosyal kırılganlığı yüksek olan iller göz önünde bulundurularak geliştirilmesi			
SKL4 Sosyal koruma politikaları çerçevesinde iklim dostu alternatif sosyal yardım politikaları için araştırmaların teşvik edilerek uygulamalara yansıtılması	ASHB (SGB, SOYGM, ÇHGM, EYHGM, KSGM)	Üniversiteler, YÖK, TÜİK, MEB, ÇSGB (ÇGM), Valilikler, Kaymakamlıklar, Belediyeler* , TBB, SYDV, Türkiye Barolar Birliği, STK, SHF	2025-2030
Stratejik Hedef 1. Sürdürülebilir ve dirençli kalkınma için iklim değişikliği ve afet riski anlayışı ve bilgi altyapısının güçlendirilmesi			
Eylem	Sorumlu Kurum	İlgili kurumlar	Uygulama Dönemi
ARA1 İklim değişikliği risklerinin daha net ortaya konulabilmesi için kapsamlı risk değerlendirme ve planlama çalışmalarının yapılması	İB (AFAD), ÇŞİDB (İDB), TOB (SYGM)	İDUKK, GSB (SGB), KTB (SGB), Belediyeler* , TBB, Üniversiteler	2024-2027
ARA2 Hızlı ve yavaş gelişen olaylar için uyarı sistemleri de dahil olmak üzere, toplumun tüm kesimlerine ulaşmayı amaçlayan, öngörü ve müdahale eylemlerini içeren Çoklu Tehlike Erken Uyarı Sisteminin geliştirilmesi	İB (AFAD)	ÇŞİDB (MGM, ÇEMGM), TOB (DSİ, OGM, TAGEM, TRGM, BÜGEM, SYGM), SB (HSGM), ETKB (MTA), UAB, Belediyeler* , TBB, Türk Kızılay, Mobil Operatörler, Medya Kuruluşları, STK	2024-2026
Stratejik Hedef 2. İklim değişikliği ve afete dirençliliğin güçlendirilmesi için dönüştürücü risk yönetişiminin sağlanması			
Eylem	Sorumlu Kurum	İlgili kurumlar	Uygulama Dönemi
ARA3 Ulusal ve yerel sürdürülebilir ve dirençli kalkınma planlamasında iklim değişikliğine uyum ve afet riskinin azaltılmasının sistematik entegrasyonu	İDUKK	SBB, İB (AFAD), ÇŞİDB (ÇEMGM, MPGM, İDB), ASHB (SGB), ÇSGB (ÇGM), GSB (SGB), KTB (SGB), Belediyeler* , TBB, Üniversiteler	2024-2030
ARA4 Kritik altyapıların afet dirençliliğini artırmak üzere politikaların ve sektörlerin de dahil olduğu mevzuatın iklim değişikliği de dikkate alınarak revize edilmesi ve uygulamaya yönelik rehberlerin hazırlanması	İDUKK, İB (AFAD)	ASHB (SGB), ÇŞİDB (İDB), ÇSGB (ÇGM), GSB (SGB), KTB (SGB), SB (HSGM), ETKB, Belediyeler* , TBB, Üniversiteler	2024-2030

Stratejik Hedef 3. Kapsayıcı ve duyarlı iklim değişikliği ve afet dirençliliğine ulaşmak için kurumsal kapasitenin geliştirilmesi ve farkındalık yaratılması			
Eylem	Sorumlu Kurum	İlgili kurumlar	Uygulama Dönemi
ARA6 Afet direncini artırmak için kurumsal ve teknik kapasitenin geliştirilmesi	İB (AFAD)	ÇŞİDB (ÇEMGM), ASHB (SGB), ÇSGB (SGB), GSB (SGB), KTB (SGB, RTÜK), MEB (DHGM), SB (HSGM), AB (SGB), TOBB, Valilikler, Belediyeler* , TBB, Üniversiteler, Özel Sektör, STK	2024-2030
Stratejik Hedef 4. İklim değişikliği ve afet dirençliliği bağlamında istikrarlı ve sürdürülebilir yatırımlar yapılması			
Eylem	Sorumlu Kurum	İlgili kurumlar	Uygulama Dönemi
ARA8 Afet sonrası yeniden yapılanma ve inşaa sürecinin iklim değişikliği etkileri, ekosistem temelli afet risk azaltma hususları dikkate alınarak gerçekleştirilmesi	ÇŞİDB (MHGM, ÇYGM, YPIGM, TOKİ), İB (AFAD),	ÇŞİDB (İDB, İLBANK, ÇEMGM, MPGM, KDB), İDUKK, ASHB (SGB), ÇSGB (SGB), GSB (SGB), KTB (SGB), SB (HSGM), TOB (SYGM), Belediyeler* , TBB, Üniversiteler, Özel Sektör, Türk Kızılay	2024-2030
Stratejik Hedef 2. Karar verme süreçlerini destekleyici bilgi birikiminin artırılması ve iklim değişikliği ile ilgili uzmanlık, eğitim, bilgi tabanı oluşturma, izleme ve Ar-Ge çalışmalarının artırılabilmesi için kurumsal kapasitelerin geliştirilmesi			
Eylem	Sorumlu Kurum	İlgili kurumlar	Uygulama Dönemi
YKS6 İklim değişikliği etkilenebilirlik ve risk analizlerinin gerçekleştirilmesi için gerekli olan ulusal ve yerel ölçekli verilerin tespit edilerek tek bir kaynaktan toplanmasının sağlanması	ÇŞİDB (İDB, CBSGM)	Belediyeler* , TBB, Üniversiteler	2024-2030
YKS7 İklim değişikliği ile ilgili paydaşların ürettiği içeriklerin tek bir kaynaktan toplanması ve tüm paydaşlarca erişiminin sağlanması	ÇŞİDB (İDB)	İDUKK, Belediyeler* , Özel Sektör, Üniversiteler, STK	2024-2030

Stratejik Hedef 3. İklim değişikliğine uyum konusunda vatandaşların çözümün parçası olmasını sağlayacak şekilde bilgi, bilinç ve farkındalığın artırılması, karar verme mekanizmalarına katılımın sağlanması

Eylem	Sorumlu Kurum	İlgili kurumlar	Uygulama Dönemi
YKS8 İklim değişikliğine uyum sürecinde istihdamın korunması amacıyla adil geçiş çalışmalarının yapılması	ÇSGB (ÇGM)	İŞKUR, Üniversiteler, Sendikalar, STK, Belediyeler* , TBB	2024-2030
YKS9 İklim değişikliğine uyum sürecinin istihdamda ortaya çıkaracağı yeni nitelik ve beceri gerekliliklerini belirleyerek ulusal meslek standartları ve ulusal yeterliliklerin tespit edilmesi ve güncellenmesi; belirlenen ulusal yeterliliklere göre sınav ve belgelendirme faaliyetlerinin yürütülmesi ve yaygınlaştırılması	ÇSGB (ÇGM), MYK	İŞKUR, Üniversiteler, Sendikalar, STK, TOBB, MEB, Belediyeler* , TBB	2024-2030
<i>*Belediyelerin sorumlu olduğu eylemlerin izlemesi TBB tarafından yapılacaktır.</i>			

İklim Değişikliği Azaltım Stratejisi ve Eylem Planı (2024-2030)			
Strateji E-S.1 Elektrik Üretimine Karbon Yoğunluğunun Azaltılması			
Strateji	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
E-S.1.4 Jeotermal ve biyokütle enerjisine dayalı toplam kurulu gücün artırılması	ETKB, TOB ÇŞİDB	EPDK, TEİAŞ Belediyeler	2024-2030
Strateji S-S.4 Sürdürülebilirlik raporlamalarının yaygınlaştırılması			
Strateji	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
S-S.4.1 Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlamalarının yaygınlaştırılması ve kamu ve özel sektörün üyesi olduğu bir platform oluşturulması	KGK, SPK	Kamu kurumları, Özel sektör kuruluşları	2024-2025
Strateji B-S.1 Mevcut binalarda enerji verimliliğinin iyileştirilmesi			
Strateji	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
B-S.1.1 Binalara ilişkin kurumlarda var olan veri tabanlarının eşleştirilerek gösterge setlerinin hazırlanması	İB, TKGM	ÇŞİDB, ETKB, Belediyeler, İl özel idareleri, TÜİK	2024-2025
B-S.1.2 Hazırlanan bina gösterge setlerinin Resmi İstatistik Programı kapsamına alınması	TÜİK	İB, TKGM, ÇŞİDB, ETKB, Belediyeler İl özel idareleri	2026-2030
B-S.1.4 Enerji yöneticisi atamakla yükümlü kamu binalarındaki enerji verimliliği artışının izlenmesi	ETKB	Kamu kurumları	2024-2030
B-S.1.6 Binalarda enerji verimliliği bilinç düzeyinin artırılmasına yönelik farkındalık çalışmalarının yürütülmesi	ETKB	MEB, ÇŞİDB, Belediyeler, STK'lar	2024-2030

Strateji B-S.4 Bölgesel Isıtma ve Soğutma Sistemlerinin Kullanımının Yaygınlaşması ve Desteklenmesi			
Strateji	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
B-S.4.1 Bölgesel ısıtma ve soğutma sistemlerinin kullanımının yaygınlaştırılmasına yönelik bilinçlendirme ve teşvik konularında çalışmalar yapılması	ETKB	ÇŞİDB, İLBANK, Belediyeler	2024-2025
B-S.4.2 Isı pompası potansiyelinin, atık ısı kaynaklarının ve yenilenebilir enerji kaynaklarının binalardaki enerji talebi ile eşleştirilmesine yönelik haritalandırma çalışmasının yapılması	ETKB	ÇŞİDB, İB, TOKİ, İLBANK, Belediyeler , Üniversiteler, STK'lar	2024-2025
Strateji B-S.6 İnşaat ekosisteminde dijital dönüşümün sağlanmasında Yapı Bilgi Modellemesi (BIM) araçlarının kullanımının sağlanması, yaygınlaştırılması ve teşvik edilmesi			
Strateji	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
B-S.6.1 Sürdürülebilir, enerji verimli ve karbon salımı düşük yapıların tasarım, yapım ve işletme süreçlerinde Yapı Bilgi Modellemesi (BIM) araçlarının kullanımının yaygınlaştırılması, yerli BIM yazılımlarının geliştirilmesi ve teşvik edilmesi	ÇŞİDB	ETKB, ÇSGB, İŞKUR, MYK, Üniversiteler, Belediyeler , TOBB, Özel sektör kuruluşları, STK'lar	2024-2028
Strateji U-S.1 Strateji U-S.1 Deniz/Demiryoluna modal kayma sağlanması			
Strateji	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
U-S.1.4 Kentsel Raylı Sistem taşımacılığında modlar arası entegrasyonun artırılması için destek sağlanması	UAB	ÇŞİDB, TCDD, İLBANK, Belediyeler	2024-2030
U-S.1.5 Şehirlerarası denizyolu yolcu taşımacılığının desteklenmesi	UAB	Belediyeler	2024-2030
U-S.1.7 Denizyolu yük taşımacılığı ve altyapısının desteklenmesi	UAB	HMB, Belediyeler	2024-2030
U-S.2.9 Özel araç kullanımı kaynaklı trafik akış ve sıkışıklığının sebep olduğu emisyonların azaltılması	ÇŞİDB	HMB, UAB, KGM, Belediyeler , AUS Türkiye Derneği	2024-2030

Strateji U-S.3 Ulaşım sistemlerinde sürdürülebilir/temiz enerji kaynaklarının kullanımı			
Strateji	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
U-S.3.1 Demiryolu/denizyolu taşımacılığında ve havayolu yer hizmetlerinde kullanılan araçlarda elektrifikasyonun desteklenmesi	UAB	HMB, ETKB, EPDK, ÇŞİDB, Belediyeler , STB, TCDD, TCDD Taşımacılık A.Ş., UDHAM , Demiryolu tren işletmecileri	2024-2030
Strateji U-S.4 Sektörün dekarbonizasyonu için gerekli altyapı faaliyetlerinin yapılması			
Strateji	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
U-S.4.1 Ulaştırma emisyon veritabanının oluşturulması	UAB	ÇŞİDB, Belediyeler , TÜİK	2025-2030
U-S.4.3 Yeni nesil hareketlilik yönetimi politikalarının ve mevzuatının geliştirilmesi	UAB	ÇŞİDB, UDHAM, STB, Belediyeler	2024-2030
U-S.4.6 Ulusal akıllı EA entegre şarj ve parklanma yönetimi ara yüzü geliştirilmesi	ÇŞİDB	ETKB, EPDK, Belediyeler	2024-2027
Strateji A-S.1 Atıkların ve atıksuyun oluşmadan önlenmesi ve azaltılması			
Strateji	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
A-S.1.3 Atıkların, döngüsel ekonomi prensipleri çerçevesinde yeniden kullanımının oranının artırılması amacıyla, genişletilmiş üretici sorumluluğunu da kapsayan iyi uygulama çalışmaları yapılması	ÇŞİDB	STB, ÇSGB, HMB, TB, MEB, Belediyeler , TOBB, STK'lar, Özel Sektör Kuruluşları	2024-2027
Strateji A-S.2 Atıkların geri dönüşüm ve geri kazanım oranının artırılması			
Strateji	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
A-S.2.2 Atıkların türlerine göre (biyobozunur ve diğer geri kazanılabilir) kaynağında ayrı toplanmasının yaygınlaştırılması	ÇŞİDB, TÜÇA	MEB, Belediyeler , Bina ve yerleşkeler	2024-2030

Strateji A-S.3 Düzenli depolama tesislerine ön işleme tabi tutulmadan gönderilen atık oranının azaltılması			
Strateji	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
A-S.3.1 İl Sıfır Atık Yönetim Sistemi Planlarının güncellenmesi ve uygulamaya alınması	ÇŞİDB, Mahalli Çevre Kurulları	Belediyeler	2024-2025
Strateji A-S.5 Sıfır atık uygulamaları ve sera gazı emisyon azaltımı kapsamında insan kaynaklarının geliştirilmesi ve toplumsal farkındalığın artırılması			
Strateji	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
A-S.5.2 Sıfır atık, su kullanımı, döngüsel ekonomi ve sera gazı emisyon azaltımı konularında ilgili paydaşların ve eğitimcilerin kapasitesinin artırılması	ÇŞİDB	MEB, Üniversiteler, Belediyeler, İŞKUR	2024-2025
Strateji A-S.6 Atık yönetiminin, döngüsel ekonomi prensipleri ve sera gazı emisyon azaltımı dikkate alınarak, iyileştirilmesi için teşvik ve finansman mekanizmalarının geliştirilmesi			
Strateji	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
A-S.6.2 Atıkların oluşmadan önlenmesini, kaynağında ayrı toplanmasını, azaltılmasını, yeniden kullanımını, geri dönüşümü ve geri kazanımını sağlayacak, düzenli depolamada bertaraf edilen atık miktarını azaltacak, arıtılmış atıksuların geri kazanımını ve yeniden kullanımını artıran projelerin ve yatırımların desteklenmesi için avantajlı finansman mekanizmalarının geliştirilmesi	ÇŞİDB	STB, HMB, Belediyeler, STK'lar, Özel Sektör Kuruluşları, TSKB, Ulusal bankalar	2024-2030
Strateji A-S.8 Atıkların üretimde hammadde/kaynak olarak kullanılmasının artırılması			
Strateji	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
A-S.8.3 Endüstriyel simbiyoz uygulamalarının yaygınlaştırılması amacıyla mevzuat altyapısının oluşturulması	ÇŞİDB	STB, ETBK, TOB, TB, OSB'ler, Özel sektör kuruluşları, Belediyeler, TOBB	2024-2030

Strateji T-S.1 Hayvancılık kaynaklı metan emisyonlarının azaltılması			
Strateji	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
T-S.1.4 Hayvansal gübrelerin toplama sistemi ve gübrelerin değerlendirilme yöntemlerinin geliştirilmesi ve geliştirilen yöntemlerin yaygınlaştırılması	TOB (TAGEM, EYDB, TRGM)	ÇŞİDB, ETKB, Belediyeler , Üretici örgütleri, STK'lar, Bölge Kalkınma İdareleri, IPARD Yönetim Otoritesi, IPARD Ajansı, Tarıma Dayalı, İhtisas Organize, Sanayi Bölgeleri, Üniversiteler, TÜBİTAK	2024-2030
T-S.1.5 Meraların iyileştirilerek mera hayvancılığının sürdürülebilir yönetiminin sağlanması	TOB (BÜGEM, TAGEM)	Belediyeler , TÜBİTAK, Üniversiteler, Üretici örgütleri, STK'lar	2024-2030
Strateji T-S.2 Kimyasal gübre kullanımında etkinliğin sağlanması			
Strateji	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
T-S.2.3 Kimyasal gübreye alternatif organik, organomineral, kompost, yeşil gübre vb gübrelerin kullanılması konusunda Ar-Ge projelerine hız verilmesi, proje sonuçlarının yaygınlaştırılması	TOB (BÜGEM, TAGEM, EYDB)	TOB (TRGM, Üniversiteler, TÜBİTAK, Belediyeler , Üretici örgütleri, STK'lar	2024-2030
T-S.2.4 Bitkisel üretimde baklagillerin münavebesinin ve ekim alanlarının yaygınlaştırılması için yürütülen eğitim ve yayım faaliyetlerinin artırılması	TOB (EYDB, BÜGEM)	TOB (TRGM), Üniversiteler, Belediyeler , Üretici örgütleri, Baklagil Sanayicileri, Ulusal Baklagil Konseyi, STK'lar	2024-2030
T-S.2.5 İyi Tarım Uygulamalarının (İTU) ve organik tarımın yaygınlaştırılması için bilinçlendirme faaliyetlerinin artırılması	TOB (BÜGEM, TAGEM, EYDB)	TÜRKAK, TSE, Belediyeler , Üretici örgütleri, STK'lar, Bölge Kalkınma İdareleri, IPARD Yönetim Otoritesi, IPARD Ajansı, Üniversiteler	2024-2030

Strateji T-S.3 Pestisit ve anti-mikrobiyallerin kullanımının azaltılması			
Strateji	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
T-S.3.1 Pestisit ve anti-mikrobiyalere alternatif ürünler geliştirilmesi için Ar- Ge çalışmalarına destek verilmesi ve geliştirilen ürünlerin tescil işlemlerinin hızlandırılması	TOB (TAGEM)	STB, TÜBİTAK, Belediyeler , Bölge Kalkınma İdareleri, Üniversiteler	2024-2030
T-S.3.2 Pestisit ve anti-mikrobiyallerin kullanımının azaltılması, tescil ve ruhsat alınan alternatif ürünlerin kullanımı için yürütülen yayım çalışmalarının artırılması	TOB (EYDB, GKGM, BÜGEM)	Belediyeler , Üretici örgütleri, STK'lar, Bölge Kalkınma İdareleri	2024-2030
Strateji T-S.4 Tarımsal üretimde kayıp, atık ve artık yönetiminin geliştirilmesi			
Strateji	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
T-S.4.1 Bitkisel üretimde ürün kayıplarının azaltılması, atık ve artıkların tekrar değerlendirilmesi konusunda Ar-Ge çalışmalarının tamamlanması ve çalışmaların yaygınlaştırılması	TOB (TAGEM, EYDB)	ÇŞİDB, İB, TÜBİTAK, Belediyeler , Bölge Kalkınma İdareleri, Üretici örgütleri, STK'lar	2024-2030
T-S.4.2 Tarımsal atık ve artıkların geri dönüşümü konusunda envanter çalışmalarının tamamlanması	TOB	ÇŞİDB, İB, TÜİK, Belediyeler , Üretici örgütleri, STK'lar, Kalkınma Ajansları, Bölge Kalkınma İdareleri, Üniversiteler	2024-2030
T-S.4.3 Gıda kayıp ve israfının azaltılmasına yönelik Ar-Ge ve farkındalık çalışmalarının artırılması	TOB (TAGEM, ABDGM)	ÇŞİDB, İB, Belediyeler , Bölge Kalkınma İdareleri, Üretici örgütleri, Tüketici örgütleri, STK'lar	2024-2030

Strateji T-S.5 Arazi ve toprak yönetiminin etkinleştirilmesi			
Strateji	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
T-S.5.1 Arazi toplulaştırma tescil faaliyetlerinin tamamlanması	TOB (DSİ)	Belediyeler, Üretici örgütleri, STK'lar	2024-2030
T-S.5.3 Arazi tahribatının dengelenmesi, Ar-Ge faaliyetlerinin yaygınlaştırılması ve izlenmesi	ÇŞİDB (ÇEMGM), TOB (TRGM, TAGEM, EYDB)	TOB (OGM, TÜBİTAK, Üniversiteler, Belediyeler, Bölge Kalkınma İdareleri, Üretici örgütleri, STK'lar	2024-2030
T-S.5.4 Tarım havzaları veya işletme bazında tarımsal üretimin planlanması ve bu planlamalardaki hedeflere ulaşılabilmesi için tarımsal desteklerin revize edilmesi	TOB (BÜGEM, HAYGEM)	TOB (TRGM), HMB, TÜBİTAK, Üniversiteler, Belediyeler, Bölge Kalkınma İdareleri, Üretici örgütleri, STK'lar	2024-2030
T-S.5.5 Doğrudan ekim yöntemlerinin ve azaltılmış toprak işleme metotlarının yaygınlaştırılması amacıyla yürütülen yayım çalışmalarının artırılması	TOB (TRGM, EYDB)	Üniversiteler, Belediyeler, Bölge Kalkınma İdareleri, Üretici örgütleri, STK'lar	2024-2030
T-S.5.6 Tarım alanlarında tarımsal ormancılık ve canlı rüzgar perdesi faaliyetlerinin yaygınlaştırılması	TOB (TRGM, EYDB, OGM)	Üniversiteler, Belediyeler, Bölge Kalkınma İdareleri, Üretici örgütleri, STK'lar	2024-2030
Strateji T-S.6 Uygun finansman olanaklarına çiftçilerin erişiminin sağlanması			
Strateji	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
T-S.6.3 Kırsal alanda ekonomik çeşitliliğin güçlendirilmesine yönelik programların tasarlanması ve uygulanması	TOB (TRGM, OGM)	TOB (TKDK, ÇSGB, SGK, Kalkınma Ajansları, Üniversiteler, TZOB, Kooperatifler, Kadın kooperatifleri, Üretici Birlikleri, İl müdürlükleri, Bölge müdürlükleri, Belediyeler, Uluslararası kurumlar, STK'lar	2024-2030

Strateji T-S.7 Tarım sektöründe faaliyet gösteren paydaşlara yönelik eğitim, bilinçlendirme ve kapasite geliştirme faaliyetlerinin cinsiyet dengesi gözetilerek yaygınlaştırılması			
Strateji	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
T-S.7.1 Eğitim verilecek hedef kitlenin sürdürülebilir kalkınma amaçları doğrultusunda belirlenmesi	TOB (TAGEM, PERGEM)	TZOB, Kooperatifler, Üretici Birlikleri, Belediyeler , Uluslararası kurumlar, STK'lar	2024-2025
T-S.7.2 Tarım sektörü paydaşlarına yönelik eğitim ve kapasite geliştirme faaliyetlerinin artırılması ve yaygınlaştırılması	TOB (PERGEM, TAGEM)	TOB (OGM), Üniversiteler, TZOB, Kooperatifler, Kadın kooperatifleri, Üretici Birlikleri, Belediyeler , Uluslararası, Kuruluşlar, STK'lar	2024-2025
Strateji L-S.1 Ekosistemlerin korunması, sürdürülebilir yönetimi ve yutak alanların artırılması ile sera gazı tutumunun yıllık bazda düzenli olarak artırılması, ekosistem kaynaklı emisyonların azaltılması			
Strateji	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
L-S.1.3 Ağaçlandırmaya/bitkilendirmeye uygun potansiyel alanların saha ölçümleri yanında coğrafi bilgi sistemleri ve uzaktan algılama yöntemleriyle desteklenerek tespit edilmesi	TOB (OGM), ÇŞİDB (ÇEMGM)	TOB (TRGM, TAGEM, BÜGEM), ÇŞİDB (CBSGM), Belediyeler	2024-2030
L-S.1.9 Kentsel alanlara yakın ormanlarda, sulak alanlar ve çevresinde doğal yaşama ve ekosisteme zarar verebilecek insan faaliyetlerini sınırlamaya yönelik düzenlemelerin etkinliğinin artırılması	TOB (OGM, DKMPGM), Belediyeler	TOB, (SYGM), Üniversiteler, Kamu Kurumları, Özel sektör kuruluşları	2024-2025
L-S.1.11 Tarım, mera, sulak alanlar ve yerleşim alanlarındaki akarsu koridoru ve ekosistemlerinin restorasyonuna ve rehabilitasyonuna yönelik proje ve çalışmaların teşvik edilmesi	TOB (DKMPGM, TRGM), ÇŞİDB	TOB (OGM), Belediyeler	2024-2030
L-S.1.20 Sulak alanlara yönelik baskıların azaltılarak, başta drenaj ve kirlilik olmak üzere zararlı etkilerden korunmaları, zarar görmüş sulak alanların rehabilitasyonunun yapılması	TOB (DKMPGM)	TOB (OGM, BÜGEM ve TRGM, DSİ), Belediyeler	2024-2030

L-S.1.21 Orman yangınlarının önlenmesi, yangınların erken tespiti ile yangınlara erken ve etkili müdahaleye yönelik sürecin güçlendirilmesi	TOB (OGM)	İB (AFAD), MEB, TOB (DSİ), KGM, Belediyeler	2024-2030
L-S.1.22 Orman yangınlarıyla mücadelede teknoloji kullanımının yaygınlaştırılması, yapay zekâ destekli karar destek sistemleri ile kaynak kullanımı verimliliğinin artırılması	TOB (OGM)	Üniversiteler, Belediyeler , Özel sektör ve kamu teknoloji şirketleri	2024-2030
Strateji L-S.2 Ormanlık ve tarım işletmelerinin yüksek katma değerli döngüsel biyoekonomiye geçişinin sağlanması			
Strateji	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
L-S.2.1 Odun dışı orman ürünleri sektöründe aile ve küçük/orta ve üretim-pazarlama kapasitesi yüksek, uluslararası pazarlara ulaşabilecek büyük ölçekli işletmelere yönelik desteklerin artırılarak ve yaygınlaştırılarak devam ettirilmesi, orman köylerinde odun tüketiminin azaltılması için sosyal projelerin desteklenmesi ve kırsal göçün önlenmesi için ekonomik gelir artırıcı faaliyetlerin desteklenmesi	TOB (OGM)	Kooperatifler, Belediyeler , STK'lar, KOBİ'ler	2024-2025
L-S.2.2 İklim dostu tarım kapsamında aile, küçük/orta ve üretim-pazarlama kapasitesi yüksek, uluslararası pazarlara ulaşabilecek büyük ölçekli işletmelere yönelik desteklerin artırılarak devam ettirilmesi ve yeni teşviklerle sektörün özellikle kadın girişimcilerin teknik ve finansal açıdan desteklenmesi	TOB (TRGM)	OGM, TB, Kooperatifler, Belediyeler	2024-2025
Strateji L-S.4 Sektörde karbon yönetimi konusunda yetişmiş teknik eleman ve profesyonel sayısının artırılması			
Strateji	Sorumlu Kurum	İlgili kurum/kuruluş	Süre
L-S.4.1 Orman kayıp ve zararları (yangın, hastalık vb.) ile mücadelede bilimsel, kurumsal ve beşeri kapasitenin geliştirilmesi	TOB (OGM)	TÜBİTAK, Üniversiteler, STK'lar, Belediyeler	2025-2030

Erişilebilir Ulaşım Stratejisi ve Eylem Planı (2021-2025)

KULLANICI FARKINDALIĞININ VE TOPLUMSAL FARKINDALIĞIN ARTIRILMASI (Eylem No: 1.1.1)

Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Farkındalık artırma ve iletişim stratejisinin hazırlanması	- Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı	- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı - Türkiye İstatistik Kurumu - Valilikler - Belediyeler - Üniversiteler - Türkiye Sakatlar Konfederasyonu - Sivil Toplum Kuruluşları - Medya Kuruluşları ve Ajanslar	2021/4.Ç- 2022/1.Ç
Farkındalık artırıcı etkinlikler düzenlenmesi	- Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı	- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı - İçişleri Bakanlığı - Millî Eğitim Bakanlığı - Radyo ve Televizyon Üst Kurulu - Yükseköğretim Kurulu - Valilikler - Türkiye Belediyeler Birliği - Belediyeler - Üniversiteler - Türkiye Sakatlar Konfederasyonu - Sivil Toplum Kuruluşları - Medya Kuruluşları - İletişim ve Reklam Ajansları - Serçev Engelsiz Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	2022/1.Ç- 2025/4.Ç

<p>Hareket kabiliyeti kısıtlı bireylerin haklarına yönelik farkındalık düzeyini artıracak “farkındalık deneyimi alanları”nın kurularak yaygınlaştırılmasının sağlanması</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı <ul style="list-style-type: none"> - Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü - TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü - Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü - Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü - Denizcilik Genel Müdürlüğü - Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı - Valilikler - Türkiye Belediyeler Birliği - Belediyeler - Üniversiteler - Türkiye Sakatlar Konfederasyonu - Sivil Toplum Kuruluşları - Terminal İşletmecileri - Serçev Engelsiz Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi 	<p>2022/2.Ç- 2025/4.Ç</p>
<p>Ulaşımında erişilebilirlik konusunda farkındalık düzeyindeki değişimin ölçülmesi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı <ul style="list-style-type: none"> - Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü - TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü - Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü - Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü - Denizcilik Genel Müdürlüğü - Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü 	<p>2022/2.Ç- 2025/4.Ç</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı - Valilikler - Türkiye Belediyeler Birliği - Belediyeler - Üniversiteler - Türkiye Sakatlar Konfederasyonu - Sivil Toplum Kuruluşları - Terminal İşletmecileri - Serçev Engelsiz Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi 	
ERİŞİLEBİLİR ULAŞIM KONULARINDA BAĞLAYICI KARAR ALAN KOORDİNASYON KURULU VE DİJİTAL PLATFORMUN OLUŞTURULMASI (Eylem No: 2.1.1)			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Yerel yönetimlerde ulaşımda erişilebilirlik faaliyetlerinin de takip edileceği erişilebilirlik birimlerinin kurulması amacıyla düzenleme çalışmalarının yapılması	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı - Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü 	<ul style="list-style-type: none"> - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı - Valilikler - Türkiye Belediyeler Birliği - Belediyeler 	2022/1.Ç-2023/2.Ç
Ulaşımında erişilebilirlik alanında vatandaşların geri bildirim, görüş ve önerilerinin alınması amacıyla dijital platform oluşturulması	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Teşkilatı ile Bağlı, İlgili ve İlişkili Kuruluşlar - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı - Valilikler - Belediyeler - Üniversiteler - Türkiye Sakatlar Konfederasyonu - Sivil Toplum Kuruluşları 	2022/1.Ç-2025/4.Ç

EYLEMLERİN İZLENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ İLE ELDE EDİLEN SONUÇLARIN GERÇEKLEŞTİRİLMESİNİ TAKİP EDECEK İZLEME VE DEĞERLENDİRME SİSTEMLERİNİN OLUŞTURULMASI (Eylem No: 2.2.1)

Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Eylemlerin takibi için tüm ulaşım türlerini kapsayan erişilebilir dijital performans izleme sisteminin hazırlanması	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Teşkilatı ile Bağlı, İlgili ve İlişkili Kuruluşlar - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı - İçişleri Bakanlığı - Çevre ve Şehircilik Bakanlığı - Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı - Valilikler - Türkiye Belediyeler Birliği - TÜBİTAK TÜSSİDE - TÜBİTAK BİLGEM - Belediyeler - Üniversiteler - Türkiye Sakatlar Konfederasyonu - Sivil Toplum Kuruluşları - Tüm Eylem Planı Paydaşları 	2021/4.Ç - 2022/1.Ç

YOLCU GEMİLERİNİN ERİŞİLEBİLİRLİĞİNE YÖNELİK MEVZUAT DÜZENLEMESİ YAPILMASI (Eylem No:3.1.3)

Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Yolcu gemilerin erişilebilirliği ile ilgili ihtiyaç duyulan düzenlemenin tamamlanarak, erişilebilir olmayan gemilerin erişilebilir hale getirilmesi	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Denizcilik Genel Müdürlüğü - Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü 	<ul style="list-style-type: none"> - Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı - Belediyeler - Üniversiteler - Türk Loydu - İMEAK Deniz Ticaret Odası - Mersin Deniz Ticaret Odası 	2022/1.Ç-2023/4.Ç

	- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	- Gemi Mühendisleri Odası - Türkiye Gemi İnşa Sanayicileri Birliği (GİSBİR) - Türkiye Sakatlar Konfederasyonu - Sivil Toplum Kuruluşları	
ERİŞİLEBİLİRLİK BİLGİLENDİRMELERİNİN TÜM HİZMET SAĞLAYICILAR İÇİN ZORUNLU HALE GETİRİLMESİ (Eylem No: 3.1.5)			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Hareket kabiliyeti kısıtlı bireylere seyahat haklarıyla ilgili (indirimler vb.) bilgilerin, çağrı merkezleri ve internet siteleri üzerinden re'sen duyurularak uygulanması	- Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Strateji Geliştirme Başkanlığı - Haberleşme Genel Müdürlüğü - Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu - Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş.	- Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü - Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı - Valilikler - Türkiye Belediyeler Birliği - Belediyeler - Lisanslı Telekomünikasyon Hizmet Sağlayıcıları - Türkiye Sakatlar Konfederasyonu - Sivil Toplum Kuruluşları	2022/1.Ç - 2023/4.Ç
İHALELER VE İŞLETME/TAŞIMA İZİNLERİ (Eylem No: 3.2.1)			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Ulaşım sektörüyle ilgili yapılacak kamu ihalelerinde erişilebilirlik standartlarının yerine getirilmesi için mevzuat düzenlemesi yapılması	- Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	- Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü - TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü - TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü - Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü	2022/1.Ç - 2024/4.Ç

		<ul style="list-style-type: none"> - Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü - Denizcilik Genel Müdürlüğü - Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü - Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü - TÜRASAŞ Genel Müdürlüğü - Çevre ve Şehircilik Bakanlığı - Hazine ve Maliye Bakanlığı - Kamu İhale Kurumu - Türk Standartları Enstitüsü - Valilikler - Türkiye Belediyeler Birliği - Belediyeler - Türk Loydu - Türkiye Sakatlar Konfederasyonu - Sivil Toplum Kuruluşları - Terminal İşletmecileri - Hava yolu İşletmeleri - Havaalanlarındaki Yer Hizmeti Kuruluşları - Ulaştırma Sektörü Hizmet Sağlayıcıları 	
ERİŞİLEBİLİRLİK STANDARTLARINA UYGUNLUK İÇİN YAPILACAK DÖNÜŞÜMLERDE TEŞVİK MEKANİZMASININ ÇALIŞTIRILMASI (Eylem No: 3.2.2)			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Tüm ulaşım türlerinde erişilebilirlik için finansal teşvik modellerinin oluşturulması	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> - Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı - Hazine ve Maliye Bakanlığı - Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı - Valilikler - Belediyeler - TÜBİTAK 	2022/2.Ç - 2025/1.Ç

		<ul style="list-style-type: none"> - Tüm Otobüsçüler Federasyonu (TOF) - Türkiye Otobüsçüler Federasyonu (TOFED) - Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu (TŞOF) - Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonu (TESK) - Türkiye Sakatlar Konfederasyonu - Sivil Toplum Kuruluşları 	
ULAŞIM SİSTEMLERİNDE ERİŞİLEBİLİRLİĞİN MEVCUT DURUMUNUN TESPİT EDİLMESİ (Eylem No: 3.2.3)			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Mevcut durum analizi çalışma planının oluşturulması	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı - Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü - Valilikler - TÜBİTAK TÜSSİDE - Türkiye Belediyeler Birliği - Belediyeler - Üniversiteler - Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu (TŞOF) - Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonu (TESK) - Türkiye Sakatlar Konfederasyonu - Sivil Toplum Kuruluşları 	2021/4.Ç - 2022/2.Ç

ULAŞIMDA ERİŞİLEBİLİRLİK DENETİMLERİNİN YAYGINLAŞTIRILMASI (Eylem No: 3.2.4)			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Ulaşımında erişilebilirliğe uygunluğun değerlendirilmesine yönelik 3. göz (3. taraf) denetim planının oluşturularak yaygınlaştırılması	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Strateji Geliştirme Başkanlığı - Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü 	<ul style="list-style-type: none"> - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı - Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü - Valilikler - Türkiye Belediyeler Birliği - Belediyeler - Üniversiteler - Türkiye Sakatlar Konfederasyonu - Sivil Toplum Kuruluşları 	2022/2.Ç-2025/4.Ç
VERİ NORMLARININ BELİRLENEREK ULAŞIM ERİŞİLEBİLİRLİĞİ VERİ TABANININ VE DİJİTAL ERİŞİLEBİLİRLİK HARİTASININ OLUŞTURULMASI VE GÜNCELLEĞİNİN SAĞLANMASI (Eylem No: 4.1.1)			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Ulaşımında erişilebilirlik veri tabanının oluşturulması	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, <ul style="list-style-type: none"> - Haberleşme Genel Müdürlüğü - Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu - Bilgi İşlem Daire Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı - Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı - İçişleri Bakanlığı - Valilikler - TÜBİTAK TÜSSİDE - Türkiye Belediyeler Birliği - Belediyeler - Üniversiteler - Bilişim Vadisi 	2022/2.Ç - 2025/4.Ç

		<ul style="list-style-type: none"> - Türkiye Sakatlar Konfederasyonu - Sivil Toplum Kuruluşları 	
Oluşturulan ulaşımda erişilebilirlik veritabanı kullanılarak dijital erişilebilirlik haritasının oluşturulması amacıyla pilot bölge çalışmasının yapılması	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Haberleşme Genel Müdürlüğü - Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu - Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü 	<ul style="list-style-type: none"> - Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; <ul style="list-style-type: none"> - Strateji Geliştirme Başkanlığı - Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş. - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı - Valilikler - Türkiye Belediyeler Birliği - Belediyeler - Üniversiteler - Bilişim Vadisi - Türkiye Sakatlar Konfederasyonu - Sivil Toplum Kuruluşları - Lisanslı Telekomünikasyon Hizmet Sağlayıcıları 	2022/2.Ç - 2024/2.Ç
ERİŞİLEBİLİRLİK ALANINDA AR-GE EKOSİSTEMİNİN DESTEKLENMESİ (Eylem No: 4.2.1)			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Ulaşımında erişilebilirlik alanında Ar-Ge ürünlerine olan ihtiyacın analiz edilmesi	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Araştırmaları Merkezi Başkanlığı - Strateji Geliştirme Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> - Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; <ul style="list-style-type: none"> - Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu - TÜRASAŞ Genel Müdürlüğü - Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı - Milli Eğitim Bakanlığı Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü - Yükseköğretim Kurulu 	2022/1.Ç - 2024/1.Ç

	<ul style="list-style-type: none"> - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> - TÜBİTAK - Valilikler - Türkiye Belediyeler Birliği - Belediyeler - Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği - Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu - Teknoloji Geliştirme Bölgeleri - Üniversiteler - Bilişim Vadisi - Türkiye Sakatlar Konfederasyonu - Sivil Toplum Kuruluşları 	
<p>“Herkes İçin Engelsiz Ulaşım” temalı araştırma projelerinin üniversite, kamu, teknoparklar veya özel sektör Ar-Ge merkezlerinde yaygınlaştırılması</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Araştırmaları Merkezi Başkanlığı - Strateji Geliştirme Başkanlığı - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı - TÜBİTAK 	<ul style="list-style-type: none"> - Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı <ul style="list-style-type: none"> - Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu - TÜRASAŞ Genel Müdürlüğü - Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı - Milli Eğitim Bakanlığı Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü - Yükseköğretim Kurulu - Valilikler - Türkiye Belediyeler Birliği - Belediyeler - Üniversiteler - Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği - Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu - Teknoloji Geliştirme Bölgeleri - Bilişim Vadisi 	<p>2022/1.Ç - 2025/4.Ç</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - Türkiye Sakatlar Konfederasyonu - Sivil Toplum Kuruluşları 	
ULAŞIM SEKTÖRÜNDE MESLEKİ VE FARKINDALIK EĞİTİMLERİNİN YAYGINLAŞTIRILMASI (Eylem No: 4.3.1)			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Ulaşımında erişilebilirlik dijital eğitim platformunun oluşturularak eğitim planının hazırlanması	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Denizcilik Genel Müdürlüğü - Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü - Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü - Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü - Haberleşme Genel Müdürlüğü - Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü - TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü - TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü - Karayolları Genel Müdürlüğü - Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı - Milli Eğitim Bakanlığı - Yükseköğretim Kurulu - Mesleki Yeterlilik Kurumu - Valilikler - Türkiye Belediyeler Birliği - Belediyeler - Üniversiteler - Türkiye Sakatlar Konfederasyonu 	2021/4.Ç - 2022/1.Ç

		<ul style="list-style-type: none"> - Sivil Toplum Kuruluşları - Terminal İşletmecileri - Hava yolu İşletmeleri - Havaalanlarındaki Yer Hizmeti Kuruluşları - Ulaşım Sektörü Hizmet Sağlayıcıları 	
Hava yolu ulaştırması personeline ulaşım da erişilebilirlik eğitimi verilmesi	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; <ul style="list-style-type: none"> - Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü - Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı - Milli Eğitim Bakanlığı - Yükseköğretim Kurulu - Mesleki Yeterlilik Kurumu - Valilikler - Türkiye Belediyeler Birliği - Belediyeler - Üniversiteler - Türkiye Sakatlar Konfederasyonu - Sivil Toplum Kuruluşları - Hava Yolu İşletmeleri - Havaalanı İşletmecileri - Havaalanı Terminal İşletmecileri - Havaalanlarındaki Yer Hizmeti Kuruluşları 	2021/4.Ç - 2025/4.Ç
Kara yolu sektörü personeline ulaşım da erişilebilirlik eğitimi verilmesi	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; <ul style="list-style-type: none"> - Karayolları Genel Müdürlüğü - Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü 	2021/4.Ç - 2025/4.Ç

		<ul style="list-style-type: none"> - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı - Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı - Milli Eğitim Bakanlığı - İçişleri Bakanlığı - Yükseköğretim Kurulu - Mesleki Yeterlilik Kurumu - Valilikler - Türkiye Belediyeler Birliği - Belediyeler - Üniversiteler - Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu (TŞOF) - Tüm Otobüsçüler Federasyonu (TOF) - Türkiye Otobüsçüler Federasyonu (TOFED) - Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) - Otomotiv Sanayii Derneği (OSD) - Türkiye Sakatlar Konfederasyonu - Sivil Toplum Kuruluşları 	
Demir yolu sektörü personeline ulaşım da erişilebilirlik eğitimi verilmesi	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; <ul style="list-style-type: none"> - TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü - TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü - TÜRASAŞ Genel Müdürlüğü - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı - Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı - İçişleri Bakanlığı - Milli Eğitim Bakanlığı 	2021/4.Ç - 2025/4.Ç

		<ul style="list-style-type: none">- Yükseköğretim Kurulu- Mesleki Yeterlilik Kurumu- Valilikler- Türkiye Belediyeler Birliği- Belediyeler- Üniversiteler- Türkiye Sakatlar Konfederasyonu- Sivil Toplum Kuruluşları	
Deniz yolu sektörü personeline ulaşım da erişilebilirlik eğitimi verilmesi	<ul style="list-style-type: none">- Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none">- Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı;<ul style="list-style-type: none">- Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü- Denizcilik Genel Müdürlüğü- İçişleri Bakanlığı- Milli Eğitim Bakanlığı- Yükseköğretim Kurulu- Mesleki Yeterlilik Kurumu- Valilikler- Türkiye Belediyeler Birliği- Belediyeler- Üniversiteler- Türkiye Denizcilik İşletmeleri- Türk Loydu- İMEAK Deniz Ticaret Odası- Mersin Deniz Ticaret Odası- Türkiye Gemi İnşa Sanayicileri Birliği- Türkiye Liman İşletmeleri (TÜRKLİM)- Türkiye Denizcilik Federasyonu	2021/4.Ç - 2025/4.Ç

		<ul style="list-style-type: none"> - Türkiye Sakatlar Konfederasyonu - Sivil Toplum Kuruluşları 	
ERİŞİLEBİLİRLİK HİZMET KALİTE ÖLÇÜM VE DEĞERLENDİRME SİSTEMİNİN OLUŞTURULMASI (Eylem No: 4.4.1)			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Hareket kabiliyeti kısıtlı bireylere verilen hizmetin kalitesini ölçmek için ulaşımda erişilebilirlik hizmet kalitesi ölçüm modelinin oluşturulması.	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı - Çevre ve Şehircilik Bakanlığı - Sağlık Bakanlığı - Türk Standartları Enstitüsü - Türkiye İstatistik Kurumu - Valilikler - Türkiye Belediyeler Birliği - Belediyeler - Üniversiteler - Bilişim Vadisi - Türkiye Sakatlar Konfederasyonu - Sivil Toplum Kuruluşları 	2022/2.Ç - 2025/4.Ç
Ulaşımda erişilebilirlik hizmetlerine yönelik kullanıcı memnuniyet anketlerinin düzenlenmesi	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Bakanlık Teşkilatı ile Bağlı İlgili ve İlişkili Kuruluşlar - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı - Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü - Sağlık Bakanlığı - Türkiye İstatistik Kurumu - Valilikler - Türkiye Belediyeler Birliği - Belediyeler 	2022/2.Ç - 2025/4.Ç

		<ul style="list-style-type: none"> - Üniversiteler - Türkiye Sakatlar Konfederasyonu - Sivil Toplum Kuruluşları - Terminal İşletmecileri - Hava Yolu İşletmeleri - Havaalanlarındaki Yer Hizmeti Kuruluşları - Ulaşım Sektörü Hizmet Sağlayıcıları 	
HAREKET KABİLİYETİ KISITLI BİREYLER İÇİN DESTEK NOKTALARININ TÜM ULAŞIM SİSTEMLERİNDE YAYGINLAŞTIRILMASI (Eylem No: 4.4.3)			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Tüm ulaşım terminalleri için destek noktaları standartlarının belirlenmesi	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; <ul style="list-style-type: none"> - Strateji Geliştirme Başkanlığı - TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü - TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü - Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü - Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü - Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü 	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü - Denizcilik Genel Müdürlüğü - Sanayi ve Ticaret Bakanlığı - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı - Türk Standartları Enstitüsü - Valilikler - Türkiye Belediyeler Birliği - Belediyeler - Üniversiteler - Türkiye Sakatlar Konfederasyonu - Sivil Toplum Kuruluşları - Terminal İşletmecileri 	2022/1.Ç - 2022/2.Ç

KULLANICI DOSTU ERİŞİLEBİLİR DİJİTAL ULAŞIM UYGULAMASININ GELİŞTİRİLMESİ (Eylem No: 4.5.1)			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Bütün ulaşım türlerini kapsayan, entegre, kullanıcı dostu uygulamanın geliştirilmesi	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Haberleşme Genel Müdürlüğü - Strateji Geliştirme Başkanlığı	- Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş. - Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı - Valilikler - Türkiye Belediyeler Birliği - Belediyeler - Üniversiteler - Türkiye Sakatlar Konfederasyonu - Sivil Toplum Kuruluşları - Lisanslı Telekomünikasyon Hizmet Sağlayıcıları	2021/4.Ç - 2025/1.Ç
ULAŞIM ALANINDA HİZMET SAĞLAYAN İNTERNET SİTELERİNİN ERİŞİLEBİLİR HALE GETİRİLMESİ (Eylem No: 4.5.2)			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluş	Süre
Ulaşım hizmeti veren, WCAG2.1 standardına uygun internet sitelerinin ve uygulamaların sayısının tespit edilmesi	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; - Haberleşme Genel Müdürlüğü - Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu - TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü - İnternet Üzerinden Ulaşım Hizmeti Veren Şirketler	- Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Bilgi İşlem Daire Başkanlığı - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı - Türk Standartları Enstitüsü - Valilikler - Türkiye Belediyeler Birliği - Belediyeler - Üniversiteler - Türkiye Sakatlar Konfederasyonu	2022/2.Ç – 2023/2.Ç

		<ul style="list-style-type: none">- Sivil Toplum Kuruluşları- Terminal İşletmecileri	
Analiz sonucuna göre belirlenecek plan doğrultusunda internet sitelerinin erişilebilir hale getirilmesi	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; <ul style="list-style-type: none">- Haberleşme Genel Müdürlüğü- Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu	<ul style="list-style-type: none">- Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı- Türk Standartları Enstitüsü- Valilikler- Türkiye Belediyeler Birliği- Belediyeler- Üniversiteler- Türkiye Sakatlar Konfederasyonu- Sivil Toplum Kuruluşları- Terminal İşletmecileri	2023/1.Ç – 2025/4.Ç